

Rapportage onderzoek

20 januari 2021

Gemeente Zeewolde

Deze rapportage mag uitsluitend worden aangewend ten dienste van de doelstelling van de opdracht. Het is niet toegestaan deze rapportage – of delen daaruit – zonder onze toestemming aan te wenden voor andere doeleinden.

BING – afgeleid van Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten – biedt gespecialiseerde adviesexpertise, onderzoeksexpertise en een vraagbaakfunctie aan op het gebied van integriteit. Het bureau richt zich daarbij specifiek op gemeenten, wat borg staat voor specifieke branchekennis, verdieping van ervaringen en de mogelijkheid om duurzame relaties met de doelgroep te onderhouden.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en onderzoeksvragen	3
1.2	Door BING verrichte werkzaamheden	4
1.3	Procesbeschrijving	4
1.4	Leeswijzer	5
2.	Referentiekader	5
2.1	Gemeentewet en Algemene wet bestuursrecht	6
2.2	Gedragcodes Gemeente Zeewolde	7
2.3	Uitvoeringsplan Duurzaamheid, rol ambtenaren	10
2.4	'Netwerkcorruptie'	11
2.4.1	Sociale netwerken	11
2.4.2	Impact van netwerken op besluitvorming	12
3.	Bevindingen	12
3.1	Partijen en relaties	13
3.1.1	Sunvest c.a.	13
3.1.2	ZeewoldeZon, de heer MvD en zijn (voormalige) vennootschappen	17
3.1.3	Staatsbosbeheer	20
3.1.4	Tomingroep	21
3.1.5	Mogelijk relevante relaties tussen actoren	21
3.1.6	Overige relaties met inschrijvers uitvraag SBB	25
3.2	Procedure omgevingsvergunning Zonnewoud en bestuurlijke besluitvorming	26
3.2.1	Principeverzoek SBB (6 februari 2019)	26
3.2.2	Opstellen inschrijvingsleidraad door SBB (19 maart 2019)	28
3.2.3	Uitnodiging bijeenkomst 'externe commissie' (maart/april 2019)	29
3.2.4	Toetreding tot en rol in externe commissie (vanaf april 2019)	31
3.2.4.1	Bedenkingen melder	31
3.2.4.2	Verklaringen van betrokkenen over deelname aan externe commissie SBB	33
3.2.5	Principebereidheid projectafwijkingbesluit zonnepark Groenewoudseweg (april/mei 2019)	42
3.2.6	Bijeenkomst externe commissie SBB 17 april 2019 en vervolg tenderprocedure	43
3.2.7	Betrokkenheid bij omgevingsvergunning	46
3.2.8	Aanvraag omgevingsvergunning Zonnewoud (23 augustus 2019)	50
3.2.9	Publicatie aanvraag omgevingsvergunning (3 september 2019)	51
3.2.10	Inloopavond Sunvest (17 september 2019)	51
3.2.11	Reacties op aanvraag omgevingsvergunning Zonnewoud (september 2019)	54
3.2.12	Besluit college over Verklaring van geen bedenkingen (1 oktober 2019)	55
3.2.13	Vormvrije m.e.r.-beoordeling zonnepark Groenewoudseweg (oktober 2019)	55
3.2.14	Technische brandveiligheidstoets Groenewoudseweg brandweer (oktober 2019)	56
3.2.15	Commissievergadering Verklaring van geen bedenkingen 31 oktober 2019	57

3.2.15.1	Inbreng de heer EvdB bij commissievergadering 31 oktober 2019	59
3.2.16	Aanvullende informatie voor de raad	60
3.2.17	Raadsvergadering 7 november 2019; Verklaring van geen bedenkingen	61
3.2.18	Vervolg proces aanvraag omgevingsvergunning en ondertekenen overeenkomsten (november 2019 – februari 2020)	63
3.2.19	Ontwerpbesluit verlening omgevingsvergunning en publicatie (11 februari 2020)	64
3.2.20	Archeologisch onderzoek en stikstofrapport (maart 2020)	65
3.2.21	Reactie waterschap ontwerp omgevingsvergunning (31 maart 2020)	67
3.2.22	Zienswijze inwoner B op omgevingsvergunning (20 maart 2020)	67
3.2.23	College-advies (7 april 2020)	68
3.2.24	Commissievergadering Verklaring van geen bedenkingen 14 mei 2020	69
3.2.24.1	Inbreng de heer EvdB bij commissievergadering 14 mei 2020	69
3.2.24.2	Update beleidsmedewerker Duurzame Energie na commissievergadering 14 mei 2020	69
3.2.25	Raadsvergadering 28 mei 2020 over Verklaring van geen bedenkingen	70
3.2.26	Verlening omgevingsvergunning Groenewoudseweg (9 juni 2020)	71
3.2.26.1	Publicatie verlening omgevingsvergunning Groenewoudseweg (9 juni 2020)	72
3.2.27	Memo omtrent zekerstelling elektriciteitsnetaansluiting Zonnewoud	72
3.2.28	Raadsvergadering 2 september 2020	73
3.3	Algemene reactie van de heer EvdB op conceptbevindingen	76
3.4	Algemene reactie van de beleidsmedewerker Duurzame Energie op conceptbevindingen	76
4.	Beoordeling	76
4.1	Samenvattende beoordeling	77
4.2	De beoordeling nader uitgewerkt	78

1. Inleiding

Deze rapportage is opgesteld naar aanleiding van een opdracht tot onderzoek van de gemeenteraad van de gemeente Zeewolde. Deze opdracht is vastgelegd in de opdrachtbevestiging van 15 september 2020.

1.1 Aanleiding en onderzoeksvragen

In voornoemde opdrachtbevestiging zijn de aanleiding en de onderzoeksvragen als volgt verwoord:

'Aanleiding

De fractie van Zeewolde Liberaal heeft per brief van 23 juli 2020 (hierna: de klacht) een zevental bedenkingen geuit ten aanzien van het besluitvormingsproces om te komen tot de twee Verklaringen van geen bedenkingen tegen het projectafwijkingbesluit zonnepark aan de Groenewoudseweg en het daaraan voorafgaande aanbestedingstraject van Staatsbosbeheer waarbij Sunvest de opdracht heeft verkregen. Het raadsbesluit is zowel op 7 november 2019 als 28 mei 2020 met de kleinst mogelijke meerderheid (tien om negen) genomen.

De klacht richt zich op het mogelijk niet integer handelen van een gemeenteraadslid, ambtenaar en wethouder(s). Volgens de klacht is mogelijk sprake van belangenverstrengeling door de informele collectieve wijze van samenwerken, waarbinnen professionele rollen mogelijk zouden zijn misbruikt om netwerkbelangen te dienen. Tevens zou hierdoor de gemeenteraad mogelijk onjuist zijn geïnformeerd.

De burgemeester heeft naar aanleiding van deze klacht een onderzoek verricht en verslag uitgebracht op 4 augustus 2020. Dit onderzoek heeft zich gericht op de vragen 1) of sprake is van (schijn van) belangenverstrengeling bij de besluitvorming over het zonnepark in het college van B&W en de gemeenteraad door deelname van een raadslid en een ambtenaar in het voortraject bij Staatsbosbeheer; en 2) of sprake is van niet-integer handelen van een gemeenteraadslid, ambtenaar en/of wethouder.

De gemeenteraad heeft kennis genomen van de uitkomsten van dit onderzoek. De raad wenst een breder onderzoek te laten verrichten naar het proces en de besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg, waarbij verbanden, relaties en netwerken tussen personen en organisaties in dit dossier worden betrokken. De raad heeft daarbij de volgende onderzoeksvraag vastgesteld:

'Heeft zich een integriteitsprobleem voorgedaan bij de planvorming en besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg bij de gemeente en bij direct betrokken externe partijen?'

De raad heeft op 2 september jl. besloten om BING opdracht te geven dit bredere onderzoek te verrichten. Er is een begeleidingsgroep ingesteld (bestaande uit zes raadsleden) die met BING overleg kan voeren over tussentijdse ontwikkelingen ten aanzien van het onderzoek.

Onderzoeksvragen

De raad heeft ter verdere omkadering van de onderzoeksvraag de navolgende doelstellingen voor het onderzoek vastgesteld en vraagt om:

- 1. De relevante feiten en omstandigheden in kaart te brengen met betrekking tot de besluitvorming ten aanzien van de Verklaringen van geen bedenkingen in de raadsvergaderingen van 7 november 2019 en 28 mei 2020 en het proces dat hieraan vooraf ging. Hierin dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan betrokkenheid, rollen en verbanden van en tussen de verschillende actoren in het proces;*
- 2. De feiten over het verloop van de procedure tussen aanvraag van de Omgevingsvergunning en verlening daarvan in kaart te brengen;*
- 3. Een kader te schetsen voor de beoordeling van de integriteit van het handelen van individuele betrokkenen en de politiek-bestuurlijke gremia, bestaande uit juridische en wetenschappelijke inzichten;*
- 4. De relevante feiten en omstandigheden af te zetten tegen het geschetste kader, teneinde antwoord te geven op de vraag of sprake is van een integriteitskwestie.*

In de opdrachtbevestiging is ten aanzien van de centrale onderzoeksvraag verder het volgende opgenomen:

'In de centrale onderzoeksvraag ligt ook een vraag naar een oordeel over de integriteit van direct betrokken externe partijen besloten. Wij merken daarover het volgende op. In het onderzoek worden verbanden, relaties

en netwerken tussen personen en organisaties in dit dossier meegenomen. Echter, de gemeente (gemeenteraad) is opdrachtgever van het onderzoek en het onderzoek is ingegeven door vragen over netwerkverbanden, invulling van rollen en de mogelijke invloed daarvan op gemeentelijke besluitvorming. Wij kunnen mitsdien uitspraken doen over de integriteit van het handelen van raadsleden, collegeleden en/of ambtenaren. Het komt ons voor dat het binnen de constellatie van de opdracht niet past om als onderzoeksbureau c.q. opdrachtnemer van de gemeente stellige uitspraken te doen over de integriteit van externe partijen. Het op te stellen beoordelingskader is gericht op de gemeentelijke overheid en als zodanig van toepassing op het handelen van personen binnen de gemeente. Dat laat onverlet dat de te rapporteren feiten en omstandigheden wel een licht zullen werpen op het handelen van betrokken externe partijen.'

1.2 Door BING verrichte werkzaamheden

Het onderzoek heeft een fasegewijze opbouw gekend, waarbij is gestart met een dossieranalyse en interviews met onder andere melder. Vervolgens heeft er aanvullend dossieronderzoek plaatsgevonden en is er een tweede ronde interviews geweest met betrokkenen. In het kader van het onderzoek hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Het kennisnemen van relevante documentatie, procedures, wet- en regelgeving.
- Het verrichten van openbronnenonderzoek.
- Het houden van interviews met en/of verkrijgen van informatie van betrokkenen, waaronder:
  - het raadslid dat een klacht c.q. melding heeft ingediend (tweemaal);
  - een raadslid van de ChristenUnie (het betrokken raadslid, de heer EvdB);
  - een beleidsmedewerker Duurzame Energie (de betrokken ambtenaar);
  - de wethouder met onder meer Duurzaamheid en Energietransitie in portefeuille (hierna wethouder Duurzaamheid);
  - de wethouder met onder meer Ruimtelijke ordening en Omgevingswet in portefeuille (hierna wethouder RO);
  - de wethouder met onder meer Jeugdzorg, WMO en Volksgezondheid in portefeuille (hierna wethouder Jeugdzorg);
  - de burgemeester;
  - de gemeentesecretaris;
  - een adviseur Omgevingsbeleid (omgevingsvergunning);
  - het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland en de senior medewerker Business Development van Staatsbosbeheer;
  - de betrokken projectleider van Sunvest;
  - de heer MvD (betrokken bij ZeewoldeZon).
- Het opstellen van een beoordelingskader, bestaande uit juridische en wetenschappelijke inzichten.
- Het analyseren van de bevindingen.
- Het schriftelijk voorleggen van relevante bevindingen aan betrokkenen (in het kader van wederhoor).
- Het voeren van overleg met de begeleidingsgroep.
- Het rapporteren van de bevindingen en conclusies.

Van elk interview is een interviewverslag gemaakt, dat ter verificatie is voorgelegd aan de geïnterviewde en daarna is vastgesteld. Tijdens en na afloop van de interviews is ons aanvullende documentatie ter beschikking gesteld door enkele geïnterviewden. Deze aanvullende documentatie is door ons betrokken in het onderzoek, geanalyseerd en voor zover relevant meegenomen in onderhavige rapportage.

Personen zijn in deze rapportage aangeduid met functiebenamingen en/of initialen. Bedrijven en andere organisaties zijn met volledige namen aangeduid, mede omdat het onderzoek zich ook richt op de verbanden, relaties en netwerken tussen personen en organisaties in dit dossier.

1.3 Procesbeschrijving

Op 14 september 2020 hebben wij overleg gevoerd met de begeleidingsgroep vanuit de raad over haar rol en het onderzoek. De opdrachtbevestiging is vervolgens definitief gemaakt op 15 september 2020. Het onderzoek is gestart met een dossieranalyse van de beschikbare informatie, afkomstig van de gemeente

Zeewolde en melder. Op 21 september 2020 hebben wij interviews gehouden met achtereenvolgens de gemeentesecretaris, het betrokken raadslid, de burgemeester en melder. Een dag later hebben wij interviews gehouden met de betrokken ambtenaar, de wethouder RO en de wethouder Duurzaamheid. Na deze eerste ronde interviews hebben wij aanvullende documentatie gevraagd en ontvangen van onder andere melder, de betrokken ambtenaar en de burgemeester. Deze stukken zijn bij de dossieranalyse betrokken. Een tweede ronde interviews heeft eind oktober 2020 plaatsgevonden, mede op basis van de eerste bevindingen en analyses. Op 21 oktober 2020 zijn er interviews gehouden met de heer MvD die onder meer betrokken is bij ZeewoldeZon, de wethouder Jeugdzorg en melder (tweede interview). Op 23 oktober 2020 zijn er interviews gehouden met de adviseur Omgevingsbeleid die met name betrokken is bij het proces (aanvraag) omgevingsvergunning en met de projectleider van Sunvest. De tweede ronde interviews is afgesloten met een interview met een vertegenwoordiger van Staatsbosbeheer op 27 oktober 2020. Vanwege persoonlijke omstandigheden van de accountmanager Flevoland Staatsbosbeheer hebben wij niet gesproken met de accountmanager Flevoland van Staatsbosbeheer, maar met het Hoofd Staatsbosbeheer Flevoland. De wethouder met onder meer Sociale Zaken en Cultuur in portefeuille is evenals de andere wethouders uitgenodigd voor een interview, maar hij heeft afgezien van een interview wegens geringe betrokkenheid met de onderzoeksvraagstukken. In de periode daarna heeft verdere verwerking en analyse van alle informatie plaatsgevonden, waarbij waar nodig nadere vragen zijn gesteld aan geïnterviewden en/of aanvullende informatie aan ons is verstrekt.

Op 29 december 2020 zijn (delen van) de conceptbevindingen voorgelegd aan de betrokken personen in dit onderzoek. Aan de heer EvdB en de beleidsmedewerker Duurzame Energie zijn de bevindingen vanwege de aard van hun betrokkenheid integraal voorgelegd. Melder heeft daarnaast in zijn integriteitsmelding nadrukkelijk het handelen van de heer MvD binnen het project Zonneward ter discussie gesteld. Aan hem zijn voor hem relevante delen van de conceptbevindingen voorgelegd. Door de betrokkenheid van de adviseur omgevingsvergunning bij het proces (aanvraag) omgevingsvergunning, zijn bevindingen omtrent deze vergunningsprocedure voorgelegd. Hun reacties hebben wij in de periode daarna ontvangen (de laatste op 8 januari jl.) en voor zover relevant verwerkt in de rapportage. Ten slotte hebben wij de rapportage aangevuld met onze conclusies. Op 15 januari jl. hebben wij onze conceptrapportage uitgebracht en deze op 18 januari jl. besproken met de begeleidingscommissie, als vertegenwoordiging van de opdrachtgever.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven wij het referentiekader van het onderzoek weer, waarin in wordt gegaan op geldende wet- en regelgeving en academische literatuur. In hoofdstuk 3 zullen de bevindingen aan bod komen. Hierin wordt eerst inzicht gegeven in de verschillende partijen en verbanden die er tussen verschillende actoren in dit onderzoek zijn. Daarna worden de relevante bevindingen aangaande de procedure omgevingsvergunning, de externe commissie van Staatsbosbeheer en het proces en de besluitvorming ten aanzien van de Verklaringen van geen bedenkingen in kaart gebracht, waarbij wij zoveel mogelijk de chronologie van gebeurtenissen volgen. In hoofdstuk 4 zullen de conclusies worden beschreven, waarin relevante feiten en omstandigheden worden afgezet tegen het geschetste referentiekader, teneinde antwoord te geven op de vraag of sprake is van een integriteitskwestie.

2. Referentiekader

Het referentiekader in onderhavige casus wordt onder meer gevormd door geldende wet- en regelgeving op het gebied van integriteit voor raadsleden, collegeleden en ambtenaren. Hierna zijn de voor dit onderzoek meest relevante passages geselecteerd uit de Gemeentewet en Algemene wet bestuursrecht en de gedragscodes van de gemeente Zeewolde. Ook zullen relevante wetenschappelijke inzichten omtrent netwerkcorruptie en de invloed daarvan op besluitvorming in deze paragraaf worden aangehaald.

Tot onze opdracht behoort het in kaart brengen van de feiten over het verloop van de procedure tussen de aanvraag van de omgevingsvergunning en de verlening daarvan. Het toetsen van die feiten aan wet- en regelgeving op het terrein van ruimtelijke ordening en omgevingsrecht behoort niet tot onze opdracht. Mitsdien zijn dergelijke bepalingen niet in onderhavig referentiekader uitgelicht.

2.1 Gemeentewet en Algemene wet bestuursrecht

Regels over de zuiverheid van de besluitvorming en over deelname aan het besluitvormingsproces zijn te vinden in artikel 28 Gemeentewet en artikel 2:4 Awb.

'Artikel 28 Gemeentewet

1. Een lid van de raad neemt niet deel aan de stemming over:

- a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
(...)'

Artikel 28 Gemeentewet geeft aan wanneer een lid van de raad niet aan de stemming deelneemt. Wanneer het een aangelegenheid betreft die hem rechtstreeks of middellijk – dat wil zeggen: alle ter zake doende intensieve persoonlijke relaties – persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger – naar civiel recht¹ – is betrokken, dan dient hij zich van stemming te onthouden. De zinsnede 'persoonlijk aangaan' impliceert daarbij een zekere exclusiviteit. Niet voldoende is dat een raadslid enig persoonlijk belang heeft, er moet ook worden gekeken naar de aard van de besluitvorming. Het doel van deze bepaling is de zuiverheid in de besluitvorming te waarborgen. De deelname aan de stemming wordt daarom beperkt in gevallen waarin van een belangenverstrengeling sprake zou kunnen zijn².

'Artikel 2:4 Awb

1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.
2. Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.'

Artikel 2:4 Awb is onderdeel van Hoofdstuk 2 Awb – 'Verkeer tussen burgers en bestuursorganen'. Lid 1 van het artikel stelt de norm dat het bestuursorgaan de burger fair moet behandelen en met open vizier tegemoet moet treden. Dit is een uitwerking van het grondbeginsel dat besluiten dienen te worden genomen zonder aanzien des persoons³. Het verbod van vooringenomenheid verzet zich er uiteraard niet tegen dat het bestuursorgaan werkt vanuit bepaalde beleidskaders en politieke inzichten.

Lid 2 strekt ertoe de burger een waarborg te bieden voor naleving van de in lid 1 neergelegde norm. Deze zorgplicht rust op het bestuursorgaan en richt zich tot het bestuursorgaan, maar bijvoorbeeld ook tot de ambtelijke voorbereiding. De centrale gedachte die achter artikel 2:4 Awb schuilgaat, is dat de oordeelsvorming door bestuursorganen niet behoort te worden verstoord door behartiging van particuliere belangen. Met de term 'persoonlijk belang' is bedoeld op ieder belang dat niet behoort tot de belangen die het bestuursorgaan uit hoofde van de hem opgedragen taak behoort te vervullen⁴.

Jurisprudentie

Met name in de afgelopen twee decennia heeft de ABRvS een aantal prominente uitspraken gedaan over de betekenis en reikwijdte van artikel 28 Gemeentewet en artikel 2:4 Awb voor besluitvorming van de gemeenteraad. De ABRvS lijkt hierbij te hebben geworsteld met de spanning tussen het belang van een democratische besluitvorming en het daarbij behorende fundamentele mandaat van raadsleden enerzijds en dat van het voorkomen van schijn van belangenverstrengeling anderzijds. Wij vermelden hierbij volledigheidshalve dat momenteel een wetsvoorstel in behandeling is waarin op de beraadslaging en stemming door raadsleden in artikel 28 Gemeentewet de toepassing van artikel 2:4 Awb wordt uitgesloten, vanwege het *lex specialis* karakter van artikel 28 Gemeentewet.

De toepassing van artikel 2:4 Awb op de besluitvorming binnen gemeenten is in de praktijk op zijn minst problematisch. Personen met bijzondere belangen of een bijzondere betrokkenheid bij een besluit, kunnen in de meeste bestuursorganen worden vervangen, maar voor leden van een politiek bestuursorgaan, zoals de gemeenteraad, geldt dat zij geen andere optie hebben dan zich te onthouden van deelname aan de

¹ ABRvS 7 augustus 2002, AB 2003, 3, JB 2002/280 (Winsum).

² MvA, Kamerstukken II, 19 403, nr. 10, p. 148.

³ MvT, Parl. Gesch. Awb I, p. 179.

⁴ MvT, Parl. Gesch. Awb I, p. 180.

besluitvorming. Uitgangspunt is dat raadsleden hiertoe niet te lichtzinnig moeten besluiten. De gemeenteraad heeft immers een democratische legitimatie en neemt besluiten, waarbij de stemverhoudingen van grote betekenis kunnen zijn.

Waar de ABRvS in de uitspraken tot 2013 aanvankelijk koos voor een uitleg met vergaande strekking en weinig bewegingsruimte voor raadsleden, is het accent vanaf de uitspraken Graft-De Rijp (2013)⁵ en Middelburg (2013)⁶ verschoven naar een benadering die meer recht doet aan de fundamentele positie van democratisch gekozen volksvertegenwoordigers. De ABRvS zelf spreekt van een 'precisering' van eerdere uitspraken. Het verdient voorts opmerking dat het begrip 'schijn van belangenverstrengeling' in de rechtspraak is ontwikkeld en dat de ABRvS in zijn uitspraken nimmer een onderscheid heeft gemaakt tussen 'de schijn van' en 'daadwerkelijke belangenverstrengeling' – vormen die in de praktijk soms worden gebruikt.

De ABRvS stelt dat wanneer sprake is van 'besluitvorming die een belangenafweging vergt waarbij politieke inzichten een belangrijke rol spelen', terughoudend moet worden getoetst. De conclusie dat het betrokken bestuursorgaan in strijd met artikel 2:4 Awb een besluit heeft genomen, 'kan echter pas worden getrokken indien aannemelijk is dat de betrokken volksvertegenwoordiger de besluitvorming daadwerkelijk heeft beïnvloed'.

2.2 Gedragscodes Gemeente Zeewolde

De gemeenteraad van Zeewolde heeft in 2016 een gedragscode vastgesteld voor zijn leden. Hier is voor zover relevant het volgende opgenomen:

'Paragraaf 2 Voorkomen van belangenverstrengeling

Artikel 2

1. Het raadslid maakt bij aanvang van het raadslidmaatschap zijn (neven)functies openbaar. Hij levert deze informatie aan bij de griffier. Als gedurende het raadslidmaatschap nieuwe (neven)functies aanvaard worden of de omstandigheden met betrekking tot bestaande (neven)functies wijzigen, wordt de informatie die hierop betrekking heeft binnen één week aangeleverd bij de griffier.

2. De informatie betreft in ieder geval:

- a. de omschrijving van de (neven)functie;
- b. de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht;
- c. of het al dan niet een (neven)functie betreft uit hoofde van het raadslidmaatschap;
- d. of de (neven)functie bezoldigd of onbezoldigd is.

3. De griffier legt hiervoor een overzicht aan en beheert dit. Het overzicht is openbaar en via internet beschikbaar.'

Bovenstaand artikel betreft een uitwerking van de wettelijke verplichting (artikel 12 Gemeentewet) om nevenfuncties te melden en openbaar te maken. De informatie wordt neergelegd in een openbaar register. Het (burger)raadslid is blijkens de toelichting bij de gedragscode verantwoordelijk voor de tijdige aanlevering van de gegevens en de actualiteit daarvan.

'Paragraaf 6 Uitvoering gedragscode

Artikel 6.2

1. De gemeenteraad bespreekt in zijn vergadering of die van het presidium regelmatig het onderwerp integriteit in het algemeen en de toepassing van deze gedragscode in het bijzonder.

2. De burgemeester of griffier treden op als vertrouwenspersoon in het kader van integriteit(schendingen).

3. Op voorstel van de burgemeester maakt de gemeenteraad afspraken over de processtappen die worden gevolgd in geval van een vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van de gemeente Zeewolde.

4. De afspraken, bedoeld in het derde lid, maken deel uit van deze gedragscode.'

⁵ ABRvS 6 februari 2013, LJN: BZ0796 (Graft-De Rijp).

⁶ ABRvS 20 maart 2013, LJN: BZ4957 (Middelburg).

Tevens heeft de gemeenteraad van Zeewolde in 2016 een gedragscode vastgesteld voor burgemeester en wethouders. Hierin is eveneens een passage over het voorkomen van belangenverstrengeling opgenomen:

'Paragraaf 2 Voorkomen van belangenverstrengeling

Artikel 2.1.2

1. De wethouder maakt voorafgaand aan zijn benoeming door de raad zijn (neven)functies openbaar. Hij levert de gemeentesecretaris deze informatie aan, die openbaar gemaakt wordt bij aanvang van het wethouderschap. Als tijdens het wethouderschap een nieuwe (neven)functie aanvaard wordt of de omstandigheden met betrekking tot bestaande (neven)functies wijzigen, wordt de informatie die hierop betrekking heeft binnen één week door de wethouder aangeleverd bij de gemeentesecretaris.

2. De informatie betreft in ieder geval:

- a. de omschrijving van de (neven)functie;
- b. de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht;
- c. of het al dan niet een (neven)functie betreft uit hoofde van het ambt;
- d. of de (neven)functie bezoldigd of onbezoldigd is en
- e. indien bezoldigd - voor zover deze openbaar gemaakt moet worden - wat de inkomsten daaruit zijn.

3. De gemeentesecretaris legt hiervoor een overzicht aan en beheert dit overzicht. Het overzicht is openbaar en via internet beschikbaar.

4. De wethouder die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over een voorstel waar de aanbieder bij betrokken is.'

'Paragraaf 7 Uitvoering gedragscode

Artikel 7.2

1. De gemeenteraad bespreekt in zijn vergadering of die van het presidium regelmatig het onderwerp integriteit in het algemeen en van deze gedragscode in het bijzonder.

2. De burgemeester en gemeentesecretaris treden op als vertrouwenspersoon in het kader van integriteit(schendingen).

3. Op voorstel van de burgemeester maakt de gemeenteraad afspraken over de processtappen, die worden gevolgd in geval van vermoeden van een integriteitsschending door een politieke ambtsdrager van de gemeente.

4. De afspraken bedoeld in het derde lid, maken deel uit van deze gedragscode.'

In het personeelsreglement van de gemeente Zeewolde is de gedragscode voor de ambtelijke organisatie opgenomen, vastgesteld per 1 januari 2020. Daarin is opgenomen:

'Paragraaf 9 Gedragscode

Artikel 9.1 Goed werknemerschap

1. De werknemer beseft dat hij onderdeel is van de overheid. Hij dient het algemeen belang en probeert met zijn handelen het vertrouwen in de overheid te versterken.

2. De werknemer houdt zich aan de wettelijke voorschriften en aan algemeen aanvaarde gedragsregels. Hij treedt correct op tegen burgers, instellingen en bedrijven. Hij discrimineert niet en verleent geen voorkeursbehandelingen.

(..)

6. De werknemer draagt verantwoordelijkheid voor zijn eigen handelen. Hij kan de keuzes die hij binnen zijn werk maakt verantwoorden.

7. De werknemer ondersteunt de verantwoordelijkheid van zijn leidinggevende door hem of haar waar nodig te informeren.

Artikel 9.3 Nevenfuncties en andere privé-activiteiten

1. De werknemer is zich ervan bewust dat activiteiten die hij naast zijn werk verricht het functioneren van de werkgever op een of andere manier kunnen raken.

2. De werknemer meldt een (voorgenomen) nevenactiviteit overeenkomstig de gestelde regels in hoofdstuk 14 van dit reglement.

3. De werknemer realiseert zich dat ook het oordeel van de buitenwereld van belang is. Hij kan zijn 'petten' misschien zonder probleem scheiden, maar als zijn nevenactiviteit de schijn van belangenverstrengeling wekt, is dit ook schadelijk voor het vertrouwen in de overheid.
(..)

Artikel 14.2.1 Verbod nevenwerkzaamheden

1. Een melding, zoals bedoeld in artikel 9.3 van dit reglement wordt getoetst, waarbij onder andere de volgende criteria van belang zijn:
  - a. onoorbare belangenverstrengeling;
  - b. botsing van belangen;
  - c. schade aan het aanzien van het ambt;
  - d. onvoldoende beschikbaarheid voor de functie.
2. De werkgever kan in plaats van een verbod nadere afspraken maken met de werknemer of beperkingen opleggen aan de werknemer, zodanig dat de mogelijkheid van belangenverstrengeling zich niet meer voordoet.
3. De werknemer beëindigt na een besluit tot een verbod met onmiddellijke ingang de nevenwerkzaamheden.'

Tevens beschikte de gemeente Zeewolde vóór 1 januari 2020 over een gedragscode voor ambtenaren, vastgesteld in 2006. Hierin is eveneens een passage over goed ambtenaarschap en nevenfuncties opgenomen:

'Artikel 1. Goed ambtenaarschap

*U beseft dat u onderdeel bent van de overheid.
U dient het algemeen belang en probeert met uw handelen het vertrouwen in de overheid te versterken.
U houdt zich aan de wettelijke voorschriften en aan algemeen aanvaarde gedragsregels.
U treedt correct op tegen burgers en bedrijven.
U discrimineert niet en verleent geen voorkeursbehandelingen.
U voert uw werk op een professionele manier uit.
U geeft de ambtelijke leiding en het bestuur juiste, relevante en volledige informatie.
Situaties waarin u niet volgens uw professionele normen kunt werken stelt u intern aan de orde.
U gaat respectvol met uw collega's om. U houdt er rekening mee dat normen en waarden onderling kunnen verschillen. U bent aanspreekbaar op uw gedrag.
U gaat verantwoord om met middelen van de gemeente (gelden, diensten, goederen, kennis). U vermijdt het maken van onnodige kosten.
U draagt verantwoordelijkheid voor uw eigen handelen. U kunt de keuzes die u binnen uw werk maakt verantwoorden.
U ondersteunt de verantwoordelijkheid van uw leidinggevende door hem of haar waar nodig te informeren.*

Artikel 3. Nevenfuncties en andere privé-activiteiten

*U bent zich ervan bewust dat activiteiten die u naast uw werk verricht het functioneren van de gemeente op een of andere manier kunnen raken. Voorbeelden van nevenactiviteiten zijn bestuursfuncties, commissariaten, vrijwilligerswerk, een eigen bedrijfje en vennoot- of aandeelhouderschap.
U meldt een (voorgenomen) nevenactiviteit bij uw leidinggevende als de activiteit raakvlakken heeft met uw functie-uitoefening. Een raakvlak is in elk geval aanwezig als u activiteiten verricht voor een organisatie, instantie of bedrijf dat op een of andere manier banden heeft met de gemeente. Bijvoorbeeld: in uw functie adviseert u over subsidie op het terrein van welzijn en u in uw vrije tijd vervult u een bestuursfunctie binnen een welzijnsinstelling in dezelfde gemeente.
U meldt activiteiten die (kunnen) leiden tot een botsing of onverenigbaarheid met gemeentelijke belangen waar u in uw functie mee te maken hebt. Bijvoorbeeld: privé voert u actie tegen de sloop van een gebouw en in uw functie bent u betrokken bij besluiten over de bestemming van dit gebouw.
U meldt een nevenactiviteit ook als deze het risico op schade met zich mee kan brengen voor de organisatie. Zo kan uw productiviteit eronder lijden als u in uw vrije tijd als barkeeper regelmatig tot laat aan het werk bent. Een ander voorbeeld zijn ethisch of politiek omstreden privé-activiteiten van ambtenaren. Die zouden schade kunnen toebrengen aan het imago of de geloofwaardigheid van de gemeente.
U realiseert zich dat ook het oordeel van de buitenwereld van belang is. U kunt uw 'petten' misschien zonder probleem scheiden, maar als uw nevenactiviteit de schijn van belangenverstrengeling wekt, is dit ook schadelijk voor het vertrouwen in de overheid.
(...)'*

2.3 Uitvoeringsplan Duurzaamheid, rol ambtenaren

In het Uitvoeringsplan Duurzaamheid van de gemeente staat de rol als duurzaamheidsmakelaar van de beleidsmedewerker Duurzame Energie beschreven. Voor zover relevant is daarin opgenomen:

Artikel 2.3.5 Duurzaamheidsmakelaar (verbindende, innoverende en begeleidende overheid):

- Een nieuw fenomeen; de duurzaamheidsmakelaar Vanuit het gedachtegoed van overheidsparticipatie zal de duurzaamheidsmakelaar binnen de samenleving op zoek gaan naar ideeën, naar talenten, naar enthousiaste partners. De makelaar kan verbindingen leggen tussen partijen en als een soort accountmanager binnen het gemeentehuis fungeren in het licht van de noodzakelijke vergunningen en procedures. In bijlage 1 is de functie van de duurzaamheidsmakelaar nader uitgewerkt.

Bijlage 1 uitvoeringsplan duurzaamheid

Bijlage 1. Duurzaamheidsmakelaar De duurzaamheidsmakelaar heeft als doel het in beweging krijgen van de samenleving door juist binnen die samenleving op zoek te gaan naar initiatieven en ideeën en deze te helpen om te zetten in resultaat. Maar datzelfde doet de duurzaamheidsmakelaar ook binnen de gemeentelijke organisatie. De duurzaamheidsmakelaar kent de weg binnen de gemeente en kan zodoende tevens functioneren als een soort accounthouder voor initiatieven en projecten.

Vooralsnog is de beleidsmedewerker duurzaamheid binnen de gemeente de beoogde duurzaamheidsmakelaar. Binnen het proces om te komen tot de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsplan heeft de beleidsmedewerker min of meer al gefunctioneerd als duurzaamheidsmakelaar.

De duurzaamheidsmakelaar heeft meerdere functies:

- ☐ Netwerken; goed contact onderhouden met verschillende partners, op basis van samenlevingscontract, door regelmatig (eens per half jaar) een bezoek aan hen te brengen en in gesprek te treden met voorzitter of directeur;
- ☐ Verbinden; tijdens gesprekken op zoek gaan naar de activiteiten van de organisatie voor het komende half jaar, kijken welke passen binnen de visie/het uitvoeringsprogramma en kijken welke partners hierbij mogelijk relevant zijn. Ook een soort check doen op welke punten er vergunningen, ontheffingen of meldingen bij de gemeente nodig zijn;
- ☐ Begeleiden; de voortgang van lopende projecten beoordelen en waar nodig bijsturen. Bemoeien is een groot woord in deze. Het moet meer gezien worden als aandacht geven aan lopende projecten;
- ☐ Zoeken naar talenten; zoals op zoek naar mogelijkheden voor duurzaamheidsklussen voor mensen die re-integreren, maar ook bijvoorbeeld contact onderhouden met jongeren die vanuit studie of anderszins talent hebben, die nuttig ingezet kan worden;
- ☐ Spreken met mensen om meer inzicht te krijgen in drijfveren en belangen; hiermee wordt in feite constant bezien of de marketingstrategie aanscherping behoeft;
- ☐ Ideeën naar voren brengen; op basis van actuele kennis via internet en vakbladen op zoek gaan naar passende, innovatieve ideeën voor Zeewolde. Niet zozeer om zelf te initiëren, maar vooral om partners bij te vinden. Of, in kader van netwerken, om de partners op te wijzen als ze zelf met vergelijkbare ideeën komen.

De duurzaamheidsmakelaar fungeert als een ambtenaar die past binnen de kaders van overheidsparticipatie. Daarbij hoort ook de rol om binnen de gemeentelijke organisatie verbindingen te leggen tussen meerdere werkvelden. Uiteraard is de duurzaamheidsmakelaar te zijner tijd ook bruikbaar voor andere beleidsvelden.

In de praktijk komt het er op neer dat de duurzaamheidsmakelaar regelmatig dan nu op stap gaat. Gedurende de week zijn er regelmatig afspraken gemaakt met de vele partners die we hebben. Nagaan wat hun doelen zijn, wat er in hun statuten staat, wat de leden willen, wat de missie is van een bedrijf. Om zo ook te achterhalen welke partners vergelijkbare doelen hebben en deze te verbinden rond een gezamenlijk initiatief.

In het achterhoofd houden dat ideeën en activiteiten voor de gemeente van belang zijn als ze zorgen dat zoveel mogelijk mensen of specifieke doelgroepen in beweging komen. Eventueel daar extra op sturen, als ze gemeentelijke ondersteuning willen.

Van belang om ook meer helderheid te krijgen over processen, vergunningen en dergelijke binnen het gemeentehuis. Niet alles kan; vraaggericht doch niet vraaggezwicht.

Er hoort een constructieve toonaard bij. Er is duidelijkheid nodig, maar we zoeken vooral de vriendschappelijke, positieve, inspirerende en constructieve toon om een band op te bouwen. Geen wij/zij situatie, maar een 'ons' gevoel.

Om de duurzaamheidsmakelaar effectief te kunnen laten werken, is het van belang dat deze de beschikking heeft over een beperkt budget om, waar nodig, kleine financiële zetjes te geven (nudging).'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie en de gemeentesecretaris hebben over de rol van de beleidsmedewerker Duurzame Energie meer context gegeven. Zo heeft de gemeentesecretaris verklaard dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie binnen de organisatie veel ruimte heeft gekregen om invulling te geven aan zijn functie en dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie, net als andere jonge ambtenaren, wordt aangemoedigd om zelf initiatief te nemen in zijn werk.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie werkt sinds mei 2017 voor de gemeente Zeewolde, waar hij begonnen is in de rol van trainee duurzaamheid. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt, in lijn met de verklaring van de gemeentesecretaris, dat hij in zijn rol een zekere mate van zelfstandigheid heeft. Hij voert het beleid van de gemeente uit en heeft daarnaast ook een gedeelte van het beleid geschreven. De beleidsmedewerker Duurzame Energie geeft aan dat de gemeente Zeewolde een faciliterende overheidsinstantie is. Zijn rol en die van zijn collega (als duurzaamheidsmakelaars), is vastgelegd in voornoemd Uitvoeringsplan Duurzaamheid van de gemeente. Dit houdt naar zijn zeggen in dat hij een verbindende factor is die opereert in een netwerk.

2.4 'Netwerkcorruptie'

Het begrip netwerkcorruptie komt in wetenschappelijke literatuur recentelijk steeds meer voor. Professor mr. dr. W. (Willeke) Slingerland heeft hier onderzoek naar gedaan en is in 2018 gepromoveerd op dit onderwerp⁷. In haar proefschrift gaat zij in op karakteristieken van netwerkcorruptie. Wij merken hierbij op dat corruptie een begrip is dat ook een stevige strafrechtelijke connotatie kent. In bredere, klassieke zin is corruptie de tegenhanger van integriteit, waarbij integriteit (afgeleid van *integritas*) 'heelheid' of 'zuiverheid' impliceert en corruptie 'aangetast' betekent.

Slingerland beschrijft dat corruptie in het algemeen ervoor zorgt dat macht en invloed op een oneerlijke manier verkregen kunnen worden. Dit ondermijnt volgens haar wet- en regelgeving, eerlijke competitie en 'good governance' (pp. 31-32). Zij schrijft het kwade karakter dat schuilt in netwerkcorruptie toe aan een organisatiecontext en niet aan het handelen van individuen (p. 33).

2.4.1 Sociale netwerken

Er zijn een aantal aspecten van sociale netwerken die in elke vorm van een sociaal netwerk zichtbaar zijn. Deze eigenschappen zijn verschillend van formele organisaties. De belangrijkste eigenschap die een sociaal netwerk heeft, is dat er geen formele structuur in het netwerk is, maar een informele structuur. De hiërarchische verhoudingen die normaliter bij overheids- of formele organisaties gelden, zijn nu vervangen door horizontale, platte connecties tussen deelnemers aan een netwerk (p. 64). Hierdoor spreekt men in sociale netwerk niet van formele leiders, maar van 'centra van invloed'. Een centrum van invloed kan bijvoorbeeld een deelnemer zijn die al lang in het netwerk zit of iemand die met vele partijen een connectie kan maken (p. 64).

Een ander verschil tussen formele organisaties en sociale netwerken is dat formele organisaties vaak omschreven worden als statische en bureaucratische organisaties en sociale netwerken dynamisch en responsief zijn van aard. Sociale netwerken bestaan uit zogenaamde knooppunten, te weten individuen, personen of zaken in het netwerk die verbanden of linken hebben met elkaar en het sociale netwerk zo in stand houden (p. 64). Naast een verschil in soort organisatie, kenmerkt een sociaal netwerk zich doordat het een doel heeft. Doelen die in het werk van Slingerland aan bod komen, zijn het helpen van anderen, het beïnvloeden van het besluitvormingsproces en het verzekeren van een voorkeursbehandeling en het uitwisselen daarvan (p. 65).

⁷ Slingerland, W. (2018). Network Corruption: When Social Capital Becomes Corrupted. Opgehaald van: <https://research.vu.nl/en/publications/network-corruption-when-social-capital-becomes-corrupted-its-mean>

Sociale netwerken kenmerken zich ook doordat individuen zich identificeren met het netwerk waartoe zij behoren. Gelijke kenmerken onder de participanten van een netwerk zorgt voor gemakkelijkere communicatie, vertrouwen en voorspelbaarheid van het gedrag (p. 66). Als laatste is een sociaal netwerk echter niet de opsomming van al haar leden. Corruptie en succes kunnen namelijk niet altijd worden toegeschreven aan het handelen van individuele actoren binnen een netwerk. Hierdoor beargumenteert Slingerland dat een onafhankelijke actor (een netwerk) met eigen sociale impact eveneens binnen een netwerk aanwezig is (p. 66). Volgens Slingerland zorgen de interacties tussen de individuen van deze onafhankelijke actor (het netwerk) ervoor dat er een link is tussen sociale netwerken en netwerkcorruptie (pp. 60-61).

2.4.2 Impact van netwerken op besluitvorming

In de vorige paragraaf is beschreven dat een van de doelen van sociale netwerken het helpen van anderen kan zijn. Dit kan echter ook het beïnvloeden van het besluitvormingsproces zijn. Wanneer dit het doel is van een sociaal netwerk, dan is de besluitvormer een lid uit het netwerk of een derde (p. 89). Het beïnvloeden van de besluitvorming gaat meestal over in het verkrijgen van een voorkeursbehandeling ten opzichte van anderen.

Er zijn twee kenmerken waaraan kan worden afgeleid dat het doel van een sociaal netwerk is om een voorkeursbehandeling te verkrijgen. Ten eerste zijn de netwerkliden aangesteld om het algemene belang te dienen, maar wordt het binnen dit doel een vaste praktijk om de belangen van netwerkliden mee te nemen in de besluitvorming (p. 89). Ten tweede wordt het in dit geval de norm om netwerkliden een voorkeursbehandeling te geven in wet- en regelgeving en beleid (p. 89).

Tevens haalt Slingerland een definitie van het begrip netwerkcorruptie aan, die zij als volgt verwoord:

‘Informeel collectieve samenwerking waarbij professionele rollen zodanig worden misbruikt voor netwerkbelangen dat de dominante norm die van gegeneraliseerde wederkerigheid is, die leidt tot uitsluiting van anderen, terwijl het bewustzijn van de leden van hun netwerk tot uiting komt in hun gemeenschappelijke houding.’ (pp. 193-194)

3. Bevindingen

De eerste doelstelling (sub onderzoeksvraag) van onderhavig onderzoek is om de relevante feiten en omstandigheden in kaart te brengen met betrekking tot de besluitvorming ten aanzien van de verklaringen van geen bedenkingen in de raadsvergaderingen van 7 november 2019 en 28 mei 2020 en het proces dat hieraan vooraf ging. Hierin dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan betrokkenheid, rollen en verbanden van en tussen de verschillende actoren in het proces. Voor het inzicht in partijen en verbanden van en tussen de verschillende actoren, beschrijven wij in hoofdstuk 3.1 allereerst de relevante partijen en (vermeende) relaties.

De tweede doelstelling (sub onderzoeksvraag) is het in kaart brengen van de feiten over het verloop van de procedure tussen aanvraag van de omgevingsvergunning en verlening daarvan. In hoofdstuk 3.2 beschrijven wij geïntegreerd, maar wel in verschillende paragrafen, de bevindingen over het proces van aanvraag en verlening omgevingsvergunning, de externe commissie van SBB en het proces en de besluitvorming ten aanzien van de verklaringen van geen bedenkingen. Wij volgen hierbij voor een goed overzicht en inzicht zoveel mogelijk de chronologie van gebeurtenissen. Vanwege hun overkoepelend karakter zijn de afgelegde verklaringen en andere bevindingen over betrokkenheid van de verschillende actoren bij het proces omgevingsvergunning (paragraaf 3.2.7) en bij de externe commissie van SBB (paragraaf 3.2.4) in afzonderlijke paragrafen weergegeven.

Relevante passages uit de melding van 23 juli jl. en de toelichting van melder daarop zullen daarin worden meegenomen. Wij streven daarbij niet naar een integrale weergave van de melding en alle aangereikte documentatie, omdat de focus van onderhavige opdracht ligt op de vraag of zich een integriteitsprobleem heeft voorgedaan bij de planvorming en besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg bij de gemeente en bij direct betrokken externe partijen.

3.1 Partijen en relaties

Onderdeel van onderhavig onderzoek naar het proces en de besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg, is het betrekken daarbij van de verbanden, relaties en netwerken tussen personen en organisaties in dit dossier. Melder heeft een schema (netwerk van belanghebbenden) als bijlage bij zijn melding van 23 juli 2020 gevoegd. In zijn melding en dit schema legt hij verschillende (vermeende) verbanden tussen personen en organisaties. In dit hoofdstuk beschrijven wij de meest betrokken partijen en de relaties met betrokken personen in dit dossier.

3.1.1 Sunvest c.a.

Sunvest is een van de partijen die aan de inschrijving bij SBB heeft meegedaan en uiteindelijk als winnaar uit de bus is gekomen om als erfpachter van SBB een zonnepark te bouwen en te exploiteren op de grond van SBB. Sunvest heeft een omgevingsvergunning aangevraagd en verleend gekregen.

Identificatie van de onderneming

Sunvest B.V. (KvK-nr 67885616) is opgericht op 23 januari 2017 en is gevestigd op het adres Maarssenbroeksedijk 37, 3542 DM te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft het initiëren, ontwikkelen, realiseren, exploiteren, aankopen en verkopen van duurzame energieproducten. Enig aandeelhouder van Sunvest B.V. is Profinergy B.V.

Naam	Plaats	KvK-nummer
100 % Profinergy B.V.	Utrecht	54807018
SmarD B.V.	Zegveld	73519804
Sunvest B.V.	Utrecht	67885616
Sunvest Ontwikkeling B.V.	UTRECHT	74864092

Als bestuurders staan geregistreerd:

- Profinergy B.V.
- SmarD B.V.

Op het vestigingsadres van Sunvest B.V. zijn in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in totaal negentien entiteiten aangetroffen. De website van het bedrijf is www.sunvest.nl. Op deze website presenteert Sunvest zich als volgt:

'Het ontwikkelen, financieren, bouwen en exploiteren van zonneparken is een vak. Sunvest beheerst dit vak en is een ervaren en succesvolle partner gebleken. Sunvest is 100% Nederlands en dochter van ProfiNRG. Sunvest onderscheidt zich als één van de weinige ontwikkelaars, door zelf zonneparken te bouwen én te exploiteren. Onze projecten komen tot stand door goed overleg met overheden. Daarnaast hebben we een nauwe samenwerking met lokale belanghebbenden en omwonenden. Wij besteden veel aandacht aan een zorgvuldige, landschappelijke inpassing, met oog voor flora en fauna. Dit totaalpakket noemen we 'Natuurlijke Zonneparken', ons handelsmerk.'

De betrokken projectleider van Sunvest heeft verklaard over de ontstaansgeschiedenis van Sunvest B.V.:

'[Projectleider Sunvest] licht desgevraagd toe dat Sunvest is ontstaan uit twee ondernemingen. Een is ProfiNRG B.V., welke een groothandel in zonnepanelen is en zowel de bouw als de installatie van zonneparken regelt, aldus [Projectleider Sunvest]. Hij vervolgt dat de tweede onderneming Green Giraffe is, een financieel advieskantoor op het gebied van duurzaamheid en zonneparkenbeleid.'

Achtergronden van de bestuurders

Profinergy B.V. (KvK-nr 54807018) is opgericht op 27 maart 2012 en is eveneens gevestigd op de Maarssenbroeksedijk 37 te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft

de import en export van, groothandel in en verkoop en installatie van (duurzame) energieproducten en systemen.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Grid-holding B.V.	Zeist	30263522
Van Woudenberg Harmelen B.V.	Harmelen	52437647
SmarD B.V.	Zegveld	73519804
Profinergy B.V.	Utrecht	54807018
100 % ProfiNRG Asset Management	Utrecht	57588848
100 % Sunvest B.V.	Utrecht	67885616

Als bestuurders van Profinergy B.V. staan geregistreerd:

- Grid-holding B.V.
- Van Woudenberg Harmelen B.V.
- SmarD B.V.

Op de eigen website (<https://profinrg.nl/over-ons/>) presenteert Profinergy zich als volgt:

'Over ProfiNRG

Wij zijn een leidende bouwer en O&M-partij voor grootschalige zonne-energie installaties vanaf 250kWp en leverancier van totaalpakketten aan installateurs vanaf 100kWp.

- *Maximaal rendement*
- *Kwaliteit en vakmanschap*
- *Garantie*
- *Service*

Wat we doen

Al meer dan 10 jaar, leveren wij uitgekiende zonne-energie installaties aan onze klanten. Wij werken rechtstreeks in opdracht van agrarische en grootzakelijke bedrijven, overheden, bouw- en installatiebedrijven, of in opdracht van ontwikkelaars.'

- *Dak*
- *Grond*
- *Zonneparken*
- *Kassen*
- *Combinatie wind en zon*
- *Waterstof-opslag'*

SmarD B.V. (KvK-nr 73519804) is opgericht op 28 december 2018 en is gevestigd op de Meije 187, 3474 MB te Zegveld. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap een holding betreft. Er is geen website aangetroffen van SmarD B.V.

Naam	Plaats	KvK-nummer
SmarD B.V.	Zegveld	73519804
Profinergy B.V.	Utrecht	54807018
Sunvest B.V.	Utrecht	67885616

Als bestuurder en tevens enig aandeelhouder van SmarD B.V. staat geregistreerd:

- De heer RH.

De heer RH heeft namens Sunvest de planschadeovereenkomst en de anterieure overeenkomst met de gemeente ondertekend.

Grid-holding B.V. (KvK-nr 30263522) is opgericht op 3 juni 2009 en is gevestigd op de Molenweg 25, 3708 SC te Zeist. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft holdingactiviteiten; houden van aandelen van een of meer werkmaatschappijen, optimale bescherming van activa, optimale beperking van het risicovermogen van de werkmaatschappij, gebruik als pensioen BV, beleggen van gelden, gebruik als management BV. Het beheren en in licentie geven van intellectuele eigendommen, auteursrechten, modellen, merken, handelsnamen, databanken, octrooien en websites.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Grid-holding B.V.	Zeist	30263522
Profinergy B.V.	Utrecht	54807018

Als bestuurder en enig aandeelhouder staat geregistreerd:

- De heer CvdW. De heer CvdW is algemeen directeur.

Grid-holding B.V. heeft geen eigen website.

Van Woudenberg Harmelen B.V. (KvK-nr 52437647) is opgericht op 31 maart 2011 en is gevestigd op de Leidsestraatweg 20, 3481 EX te Harmelen. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft de uitoefening van een elektrotechnisch bedrijf, waaronder begrepen de montage van elektrotechnische installaties, het uitoefenen van een handelsonderneming.

Naam	Plaats	KvK-nummer
100% Technisch Beheer Van Woudenberg B.V.	Harmelen	66732700
Van Woudenberg Harmelen B.V.	Harmelen	52437647
Profinergy B.V.	Utrecht	54807018

Als bestuurder en enig aandeelhouder staat geregistreerd:

- Technisch Beheer Van Woudenberg B.V.

Op de eigen website (www.vbhbv.nl) profileert Van Woudenberg Harmelen B.V. zich onder de handelsnaam Van Beusekom Harmelen als volgt:

'Meer dan 30 jaar elektrotechnische ervaring en vakkennis

Van Beusekom Harmelen is opgericht in 1986. We beschikken dus over meer dan 30 jaar elektrotechnische ervaring. Veel van onze opdrachtgevers zijn al jarenlang klant. Ze waarderen de vakkennis van onze specialisten. Die zorgt ervoor dat systemen perfect worden opgeleverd en jarenlang zonder problemen werken.

Partner voor installatiebedrijven en zonnepaneelproducenten

Naast traditionele elektrotechnische werkzaamheden heeft Van Beusekom Harmelen zich al snel toegelegd op meer complexe werkzaamheden. Daardoor zijn we uitgegroeid tot een gewaardeerd partner van diverse gerenommeerde regionale installatiebedrijven. We verzorgen voor hen de montage van de regeltechnische bekabeling en sluiten de bijbehorende infrastructuur aan voor klimaatinstallaties en ten behoeve van de gebouw-automatisering. Daarnaast installeren we voor Profinergy B.V. het AC gedeelte van zonnepaneelinstallaties bij bedrijven en in zonneparken.'

Identificatie van de ontwikkel bv

Sunvest Ontwikkeling B.V. (KvK-nr 74864092) is opgericht op 29 april 2019 en is net als enkele hiervoor genoemde vennootschappen gevestigd op de Maarssenbroeksedijk 37 te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft het ontwikkelen en exploiteren van zonneparken en zonnedaken.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Sunvest B.V.	Utrecht	67885616
Sunvest Ontwikkeling B.V.	UTRECHT	74864092
100 % Zonnepark Revelhorst B.V.	UTRECHT	73476382
100 % Zonnepark IJsselmeerdijk-Lelystad B.V.	UTRECHT	74906283
100 % Zonnepark Koningspleij Arnhem B.V.	UTRECHT	75344998
100 % Zonnepark Lanakerveld B.V.	UTRECHT	78028043
100 % Zonnepark Zonnewoud Zeewolde B.V.	UTRECHT	78534038
	Utrecht	68196180
Energiepark Duurkenakker B.V.		
Zuidbroek Energie B.V.	UTRECHT	69639752
Energiepark Duurkenakker Holding B.V.	UTRECHT	77840291
Zonnepark De Zomereiken B.V.	Doetinchem	80596207

Als bestuurders staan geregistreerd:

- Sunvest B.V.
- De heer BS.

De projectleider van Sunvest heeft over Sunvest Ontwikkeling B.V. verklaard:

[Projectleider Sunvest] vult desgevraagd aan dat het ontwikkelbedrijf van Sunvest de naam Sunvest Ontwikkeling B.V. draagt. Hij vult aan dat zowel Sunvest als Green Giraffe belanghebbende zijn in Sunvest Ontwikkeling B.V. Hij bevestigt desgevraagd dat Sunvest en Green Giraffe de twee aandeelhouders van Sunvest Ontwikkeling B.V. zijn.'

(..)

[Projectleider Sunvest] stelt dat ten tijde van de inschrijving [BING: op de tender van SBB] het bedrijf Sunvest Ontwikkeling B.V. nog niet formeel was opgericht en daarom deze inschrijving is verstuurd als samenwerking tussen Green Giraffe en Sunvest B.V. Hij licht toe dat Sunvest een joint venture is waarin Green Giraffe en ProfiNRG deelnemen.'

Sunvest Ontwikkeling B.V. heeft voor zover bekend geen eigen website.

Identificatie Green Giraffe B.V.

Green Giraffe B.V. (KvK-nr 30288088) is opgericht op 12 mei 2010 en is gevestigd op de Plompstorengracht 19 te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft het verlenen van financiële adviesdiensten op het gebied van energieprojecten.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Green Giraffe Advisory B.V.	Utrecht	76178897
Green Giraffe B.V.	Utrecht	30288088
100 % Green Bee B.V.	Utrecht	67220053

Als bestuurder staat geregistreerd:

- Green Giraffe Advisory B.V.

Op de eigen website (www.green-giraffe.eu) presenteert de vennootschap zich als volgt:

'Green Giraffe is a specialist advisory firm focused on renewable energy

Green Giraffe is a specialist advisory firm focused on the renewable energy sector launched in 2010 by experienced finance specialists. With offices in Boston (USA), Cape Town (South Africa), Hamburg (Germany), London (United Kingdom), Paris (France) and Utrecht (the Netherlands), we offer project equity and non-recourse debt structuring, buy-side and sell side advisory, tender support, project contracting support, market intelligence and modelling/valuation services. We get deals done!

In October 2019, Green Giraffe entered a joint venture agreement with Daiwa Securities, whereby Daiwa took a 50% stake in the company. Green Giraffe retains its well-known brand in the renewable energy market with DC Advisory (Daiwa's M&A practice) and Green Giraffe working together to bring their complementary strengths and skills for all clients.'

Identificatie Green Giraffe Advisory B.V.

Green Giraffe Advisory B.V. (KvK-nr 76178897) is opgericht op 24 oktober 2019 en is gevestigd op de Plompetorengracht 19 te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft het verlenen van adviesdiensten op het gebied van duurzame energie, watervoorziening, afval en milieu alsmede beheer- en financieringsactiviteiten.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Jongste Beheer B.V.	Ammerzoden	30251893
Green Giraffe Advisory B.V.	Utrecht	76178897
Green Giraffe B.V.	Utrecht	30288088
Green Giraffe Capital Partners B.V.	Utrecht	34354124
GG Invest 1 B.V.	Utrecht	53161122
GG-Watt B.V.	Utrecht	53161750

Als bestuurder staat geregistreerd:

- Jongste Beheer B.V. (gezamenlijk bevoegd, met andere bestuurder(s)).
- De heer JG. De heer JG is gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s)).

Green Giraffe Advisory B.V. kent tevens vier commissarissen. Deze commissarissen hebben voor zover bekend geen relaties met de betrokken personen uit dit onderzoek. Datzelfde geldt voor de enig aandeelhouder en bestuurder van Jongste Beheer B.V., de heer NLJ.

3.1.2 ZeewoldeZon, de heer MvD en zijn (voormalige) vennootschappen

ZeewoldeZon, de heer MvD en zijn (voormalige) vennootschappen komen in de melding van melder aan de orde. De heer MvD is bestuurder van energiecoöperatie ZeewoldeZon, waarmee hij vanuit zijn vennootschappen ook een zakelijke relatie had en deels nog heeft. ZeewoldeZon heeft een intentieovereenkomst gesloten met Sunvest aangaande het project Zonnewoud. De heer MvD heeft deelgenomen aan de externe commissie van SBB, waarbij de plannen van inschrijvers zijn beoordeeld.

Identificatie van ZeewoldeZon

Coöperatieve Vereniging ZeewoldeZon U.A. (KvK-nr 67931634) is opgericht op 26 januari 2017 en is gevestigd op het adres Bosberg 44, 3894 EB te Zeewolde. Uit het Handelsregister volgt dat de coöperatie ten doel heeft het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen; verwerven, oprichting en exploitatie van een of meer duurzame productie-installaties; (doen) produceren, (doen) leveren van energie.

Als bestuurders staan geregistreerd:

- De heer DS. De heer DS is penningmeester.
- Mevrouw WvETK. Mevrouw WvETK is voorzitter.
- De heer MvD. De heer MvD is secretaris.

Mevrouw WvETK is op 1 januari 2018 in functie getreden als voorzitter. Voor 1 januari 2018 was Stichting Woonpalet Zeewolde bestuurder en tevens voorzitter van de coöperatie. Mevrouw WvETK is directeur/bestuurder van deze woningcorporatie, Stichting Woonpalet Zeewolde. De heer DS is op 1 januari 2018 in functie getreden als penningmeester. Voor 1 januari 2018 was Zeenergie – Coöperatieve Vereniging Duurzame Energie Zeewolde U.A. bestuurder en tevens penningmeester van de coöperatie. De heer MvD is op 1 januari 2019 in functie getreden als secretaris. Voor 1 januari 2019 was Chiriqui B.V. bestuurder en tevens secretaris van de coöperatie.

De heer MvD verklaart dat hij namens LEON Zeewolde (een handelsnaam van Chiriqui B.V.) samen met de woningcorporatie Woonpalet en Zeenergie, ZeewoldeZon heeft opgericht. Nadat zij aanvankelijk als organisaties in het bestuur zaten, zijn zij later op persoonlijke titel toetreden tot het bestuur van ZeewoldeZon.

Op het vestigingsadres van Coöperatieve Vereniging ZeewoldeZon U.A. zijn in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in totaal drie entiteiten aangetroffen. Naast deze coöperatie is Bosberg 44 te Zeewolde eveneens het vestigingsadres van Zeenergie – Coöperatieve Vereniging Duurzame Energie Zeewolde U.A. en van Chiriqui Holding B.V.

De website van Coöperatieve Vereniging ZeewoldeZon U.A. is www.zeewoldezoon.nl. Op deze website presenteert de coöperatie zich als volgt:

'ZeewoldeZon is een vereniging die zonnepanelen legt in Zeewolde. Doel: lokaal opgewekte zonnestroom beschikbaar stellen voor alle Zeewoldenaren. En dat werkt! Zo'n 200 Zeewoldenaren hebben zich al aangesloten. Zij zijn samen eigenaar van de inmiddels 1.800 zonnepanelen. Eigenaar, dus ze betalen geen energiebelasting over de zonnestroom. En daarmee is ook het tweede doel van ZeewoldeZon bereikt; Zeewoldenaren helpen hun woonlasten te verlagen.'

Identificatie van de onderneming Chiriqui B.V.

Chiriqui B.V. (KvK-nr 39071837) is opgericht op 30 december 1999 en is gevestigd op het adres Kanaalweg 19 G, 3526 KL te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft het leveren van elektriciteit en gas aan (klein) verbruikers; Verhuur van PV-panelen; Adviseren over energiebesparing; Implementeren van energiebesparing, Advisering met betrekking tot energietransitie en zonnestroomsystemen. Naast de statutaire naam van de vennootschap staan LEON Zeewolde en Groenpand als handelsnamen van Chiriqui B.V. geregistreerd in het Handelsregister.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Groenpand Groep B.V.	Utrecht	75858223
Chiriqui B.V.	Utrecht	39071837

Als enig aandeelhouder en bestuurder staat geregistreerd:

- Groenpand Groep B.V.

Groenpand Groep B.V. is sinds 29 juli 2020 enig aandeelhouder en bestuurder van Chiriqui B.V. Van 14 augustus 2019 tot 29 juli 2020 was Chiriqui Holding B.V. enig aandeelhouder van Chiriqui B.V. De heer MvD was voor 14 augustus 2019 enig aandeelhouder van Chiriqui B.V. De MvD was voordat Groenpand Groep B.V. bestuurder van Chiriqui B.V. werd, bestuurder van de vennootschap. De heer MvD is ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van Chiriqui B.V. Hij heeft verklaard over onder andere de vergunning voor het leveren van energie en (het afstoten van) zijn belang bij de vennootschap:

'De heer [MvD] bevestigt dat Leon Zeewolde een handelsnaam is van Chiriqui B.V. De heer [MvD] geeft aan dat hij adviesbureau Chiriqui B.V. in 1998 heeft opgericht. Hij geeft aan dat Chiriqui B.V. in 2012 een vergunning voor het leveren van energie heeft aangevraagd bij de energiekamer van de ACM (indertijd nog de NMA) en

deze vergunning ook heeft gekregen. De heer [MvD] stelt dat hij ook personen met een schuld hielp om in hun eigen huis te kunnen blijven wonen en dat zij aan Chiriqui B.V. hun huur konden doorbetalen. Vervolgens is in 2019 Chiriqui Holding B.V. opgericht [BING: zie hierna] en is alle dienstverlening van Chiriqui B.V. naar de holding verhuisd, behalve de activiteiten voor het leveren van energie onder de handelsnaam LEON Zeewolde. Hij is enig aandeelhouder van Chiriqui Holding B.V. De heer [MvD] verklaart dat hij vorig jaar Chiriqui B.V. heeft verkocht. Hij vertelt dat per 1 januari 2020 de aandelen van Chiriqui B.V. zijn overgedragen; juridisch is deze overgang volgens hem halverwege 2020 afgerond, waarbij het belang dus met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 bij de nieuwe aandeelhouder ligt. De heer [MvD] was enig aandeelhouder van Chiriqui B.V. De heer [MvD] verklaart desgevraagd Chiriqui B.V. te hebben verkocht aan Groenpand. Hij kende Groenpand als installateur van zonnepanelen. De heer [MvD] verklaart desgevraagd over de huidige relatie tussen ZeewoldeZon en Chiriqui Holding B.V. dat Chiriqui Holding B.V. de levering van zonnepanelen voor ZeewoldeZon regelt, maar die niet zelf levert. Daarnaast financiert Chiriqui Holding B.V. een deel van de investeringen in zonnepanelen voor ZeewoldeZon omdat het volgens de heer [MvD] lastig is om een lening te krijgen voor minder dan een miljoen euro bij een bank. De heer [MvD] vervolgt dat wel een lening mogelijk is, wanneer er door kleinere projecten te bundelen een bedrag ontstaat dat groot genoeg is voor een bank om wel te willen lenen. De kleinere bedragen worden door ZeewoldeZon terugbetaald aan Chiriqui Holding B.V. als die banklening rond is, aldus de heer [MvD]. Hij verklaart desgevraagd geen belang meer te hebben als persoon bij de levering van zonnepanelen of als energieleverancier, wat in de huidige situatie door Groenpand wordt opgepakt.'

De website van Chiriqui B.V. is www.chiriqui.nl. Op deze website presenteert de besloten vennootschap zich als volgt:

'De Chiriqui groep omvat een aantal activiteiten op een verscheidenheid van terreinen.

In de holding is voornamelijk beheer ondergebracht.

Daarnaast is ontwikkeling een belangrijke activiteit. Energiebesparing en milieubescherming zijn daarin de rode draad.

Hoewel de Chiriqui groep een voluit commerciële organisatie is, wordt er vanuit ideële motieven gedacht.

De werkmaatschappij CMA richt zich op:

- Management advisering
- Project advisering
- Interim management'

Achtergrond van de huidig bestuurder van Chiriqui B.V. (Groenpand Groep B.V.)

Groenpand Groep B.V. (KvK-nr 75858223) is opgericht op 17 september 2019 en is gevestigd op de Kanaalweg 19 G, 3526 KL te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft: holdingwerkzaamheden.

Naam	Plaats	KvK-nummer
Bronforel Holding B.V.	Utrecht	76623343
Orion B.V.	Utrecht	76623351
Groenpand Groep B.V.	Utrecht	75858223
100 % Chiriqui B.V.	Utrecht	39071837
100 % Groenpand B.V.	Utrecht	60323434

Als bestuurders van Groenpand Groep B.V. staan geregistreerd:

- Orion B.V.

Orion B.V. (KvK-nr 76623351) is opgericht op 9 december 2019 en is gevestigd op het adres Pleineslaan 64, 3734 EP te Den Dolder. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft Holdingwerkzaamheden.

Als enig aandeelhouder en zelfstandig bestuurder staat geregistreerd:

- De heer JH. De heer JH is algemeen directeur.
- Bronforel Holding B.V.
Bronforel Holding B.V. (KvK-nr 76623343) is opgericht op 9 december 2019 en is gevestigd op het adres Bartóklaan 12, 3533 JA te Utrecht. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft Holdingwerkzaamheden.

Als enig aandeelhouder en zelfstandig bestuurder staat geregistreerd:

- De heer IJM. De heer IJM is algemeen directeur.

Op de eigen website (www.groenpand.nl) presenteert Groenpand Groep B.V. zich als volgt:

'Maak van je pand een Groenpand

Groenpand helpt je om een steentje bij te dragen aan een beter milieu. Van groene stroom tot groendaken, we zijn van alle duurzame markten thuis. Geen gedoe met afzonderlijke partijen, maar een totaaloplossing die bij jou past. Je krijgt persoonlijk advies waar je op kunt vertrouwen en alle producten worden vakkundig geïnstalleerd door onze eigen enthousiaste installateurs.'

Identificatie van Chiriqui Holding B.V.

Chiriqui Holding B.V. (KvK-nr 75584158) is opgericht op 13 augustus 2019 en is gevestigd op het adres Bosberg 44, 3894 EB te Zeewolde. Uit het Handelsregister volgt dat de besloten vennootschap ten doel heeft: holding- en managementactiviteiten; Beheermaatschappij en verhuur van vastgoed; Management advisering.

Als enig aandeelhouder en bestuurder staat geregistreerd:

- De heer MvD. De heer MvD is algemeen directeur.

Chiriqui Holding B.V. heeft geen eigen website. Hiervoor is reeds de toelichting van de heer MvD op de oprichting van deze vennootschap vermeld.

3.1.3 Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer is eigenaar van de grond waarop het project Zonnewoud is voorzien. Staatsbosbeheer heeft voor de bouw en exploitatie van een zonnepanelenpark een inschrijving georganiseerd, waarbij Sunvest als winnaar is gekozen. In dat traject heeft een externe commissie de plannen (in eerste instantie) mee beoordeelt en daarover geadviseerd.

Staatsbosbeheer is een landelijke (overheids)organisatie en in juridische zin een zelfstandig bestuursorgaan. Op de website (www.staatsbosbeheer.nl) omschrijft de organisatie zich als volgt:

'Missie

Wij, de medewerkers van Staatsbosbeheer, beschermen en ontwikkelen het kenmerkende groene erfgoed van Nederland. Wij zijn er op gericht dat huidige en toekomstige generaties de vele belangrijke waarden van natuur kunnen beleven, in balans met het duurzaam benutten van onze gebieden met de samenleving.

Provinciale organisatie en landelijke staf

De provinciale organisatie - de 'buitenorganisatie' - is de spil van Staatsbosbeheer. Deze bestaat uit een provinciehoofd, soms een gebiedsmanager, een of meerdere teamleiders, boswachters en medewerkers beheer. Zij worden ondersteund door de landelijke staf.'

Vanuit Staatsbosbeheer is project Zonnewoud in het leven geroepen. Staatsbosbeheer heeft een uitvraag gedaan aan inschrijvers om een stuk grond aan de Groenewoudseweg in Zeewolde in erfpacht te nemen. Op

3 april 2019 heeft de accountmanager Flevoland van Staatsbosbeheer aan de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde gemeld dat er 25 inschrijvers waren op de uitvraag van SBB en dat SBB vijf inschrijvers heeft gekozen om een plan op te stellen. Deze vijf inschrijvers zijn: Greenspread, Solarfields, HVC, Sunvest en TPSolar.

3.1.4 Tomingroep

De Tomingroep is als (voormalig) werkgever van het betrokken raadslid, de heer EvdB, in het schema van melder opgenomen en in zijn verklaringen is melder ingegaan op de (vermeende) belangen van de heer EvdB in relatie tot deze werkgever.

De Tomingroep is een gemeenschappelijke regeling die fungeert als werkgever voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Op de website (www.tomingroep.nl) introduceert Tomingroep zich met de tekst:

'Tomingroep is een sociale werkgever met een bedrijfsmatige aanpak. We streven ernaar om zwarte cijfers te draaien. Samen met onze opdrachtgevers ontwikkelen we hoogwaardige producten en diensten tegen reële prijzen. We zijn ondernemend en stimuleren elkaar om het beste uit onszelf te halen. Dat maakt het bedrijf voor iedereen die een steuntje in de rug nodig heeft, tot een ideale plek om te leren, te groeien en te werken. Trots, Ondernemend en Professioneel zijn onze kernwaarden. Ons motto is: 'Ieder mens heeft een talent'.'

Op de webpagina 'Over Tomingroep' staat onder meer vermeld in welk gebied Tomingroep actief is:

'Participatiewet en Tomingroep

Bij Tomingroep werken zo'n 1700 mensen met en zonder arbeidsbeperking samen. We creëren geschikte banen en bieden werkervaringsplaatsen voor mensen die terugkeren in het arbeidsproces. Door onze unieke mix van medewerkers hebben we het juiste team voor elke klus.

We werken in opdracht van de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek, Almere en Eemnes en helpen zo de doelstellingen van de Participatiewet, de inclusieve arbeidsmarkt, te realiseren.'

Werkvoorzieningsschap Tomingroep voert blijkens het jaarverslag 2018 de Wet sociale werkvoorziening uit voor haar deelnemende gemeenten, waartoe de gemeente Zeewolde niet behoort. De Tomingroep was de werkgever van het raadslid de heer EvdB ten tijde van zijn deelname aan de externe commissie bij SBB.

3.1.5 Mogelijk relevante relaties tussen actoren

Melder heeft schema C: *Netwerk van belanghebbenden* opgesteld als onderdeel van zijn melding waarin hij de relaties die er volgens hem zijn tussen verschillende partijen heeft weergegeven. In de interviews met hem zijn deze relaties aan de orde gesteld. Over de relatie tussen Coöperatieve Vereniging ZeewoldeZon U.A. en Profinergy B.V. verklaart melder:

[Melder] verklaart over zijn schema C: Netwerk van belanghebbenden, dat de heer [MvD] als directeur/eigenaar van Leon Zeewolde nauw verbonden is aan ProfiNRG, dat volgens [melder], verwijzend naar stukken uit de Kamer van Koophandel (KVK), een nauwe relatie heeft met Sunvest. [Melder] vermoedt ook dat de relatie met ProfiNRG die op de website van Leon Zeewolde al jaren stond vermeld is weggehaald, nadat een tweetal WOB-verzoeken door een inwoner met betrekking tot het Zonneward zijn ingediend.'

De heer MvD is in zijn verklaring ingegaan op de vraag wat de relatie tussen Coöperatieve Vereniging ZeewoldeZon U.A. en Profinergy B.V. is. Tevens heeft hij aangegeven dat hij bij Profinergy B.V. heeft gepolst of er tussen Sunvest en ZeewoldeZon een samenwerking voor het Zonneward mogelijk was. Hij verklaart daarover:

'De heer [MvD] stelt desgevraagd dat hij met de organisatie waartoe Sunvest behoort, contact heeft gehad voor aanvang van de inschrijving. De heer [MvD] benoemt dat het hierbij gaat om direct contact met ProfiNRG. Hij licht toe dat de uitvraag van SBB eveneens bij ZeewoldeZon terecht is gekomen. De heer [MvD] zegt dat hij in dit kader contact heeft gezocht met ProfiNRG, het bedrijf waar ZeewoldeZon in het verleden zonnepanelen afnam voor kleinschalige projecten, om te bezien of er een samenwerking tussen ZeewoldeZon en ProfiNRG mogelijk was voor het project Zonneward. De heer [MvD] geeft aan dat ProfiNRG toen heeft aangegeven dat

zij een investeringsmaatschappij hebben, namelijk Sunvest, en dat Sunvest graag de organisatie omtrent projecten in eigen hand wil houden. De heer [MvD] heeft vervolgens aangegeven dat Sunvest hem kon benaderen als zij mogelijkheden zagen in een samenwerking, maar Sunvest heeft hem nooit over dit plan benaderd, aldus de heer [MvD]. De heer [MvD] c.q. ZeewoldeZon heeft vervolgens besloten om geen inschrijving te doen voor het project Zonneward.

Hoewel ZeewoldeZon dus niet zelfstandig of samen met Sunvest heeft ingeschreven bij SBB, is er later (20 augustus 2019) wel een intentieovereenkomst gesloten tussen Sunvest en ZeewoldeZon (zie paragraaf 3.2.7). De heer MvD heeft in reactie op de voorgelegde bevindingen opgemerkt dat Sunvest op instigatie van de Gemeente Zeewolde contact met ZeewoldeZon heeft gezocht. De gemeente stelde volgens de heer MvD als voorwaarde 'zoveel mogelijk lokale betrokkenheid', zeker daar waar het gaat om het gebruik van de opgewekte energie. ZeewoldeZon zou door haar concept met name de mensen met een kleine portemonnee kunnen laten meeprofiteren van die groene energie, aldus de heer MvD.

Melder heeft verder aangegeven dat de heer MvD van ZeewoldeZon de heer CvdW van Profinergy B.V. kent. De heer MvD verklaart hierover:

'De heer [MvD] verklaart desgevraagd dat de heer [CvdW] zijn contactpersoon was bij ProfiNRG bij het begin van hun samenwerking. Later werd die rol overgenomen door de compagnon van de heer [CvdW] en een medewerker van het bedrijf, aldus de heer [MvD]. De heer [MvD] stelt dat hij door middel van zijn kennismaking met de Zongroep in contact kwam met de heer [CvdW]. De heer [MvD] heeft toen besloten de levering van zonnepanelen uit te besteden aan de heer [CvdW].'

Inmiddels is die samenwerking geëvolueerd en volgens de heer MvD heeft het verdwijnen van die samenwerking van de website een andere oorzaak dan melder suggereert. De heer MvD heeft in dit kader verklaard:

'De heer [MvD] zegt desgevraagd dat ProfiNRG van de website van Leon Zeewolde is gehaald omdat de samenwerking met ProfiNRG is gestopt. Aanvankelijk was ProfiNRG de partij die zowel panelen leverde als ook zorgde voor de installatie van de panelen. ProfiNRG werkt echter vanaf 2017 uitsluitend als groothandel voor grootschalige projecten, waardoor voor de kleine projecten van Chiriqui B.V. geen gebruik van ProfiNRG meer kon worden gemaakt volgens de heer [MvD]. Hij vertelt desgevraagd dat het stoppen van de samenwerking met ProfiNRG niets te maken heeft met de beweringen die [melder] over de relatie tussen Leon Zeewolde en ProfiNRG heeft gedaan. De heer [MvD] vertelt desgevraagd dat hij momenteel de nieuwe eigenaar van Chiriqui B.V. nog helpt bij het onderhoud van de website van Leon Zeewolde'

Wat volgens melder opvalt in zijn schema (netwerk van belanghebbenden), is dat er veel relaties tussen (lokale) leden van de ChristenUnie staan beschreven die volgens hem invloed hebben gehad op de besluitvorming in het Zonneward. Hij benadrukt dat in het belang van de gemeente zodoende moet worden gekeken of de ChristenUnie zich schuldig maakt aan netwerkcorruptie. Melder heeft hierover het volgende verklaard:

'[Melder] geeft aan persoonlijk niets tegen de ChristenUnie te hebben, maar hij vindt het opmerkelijk dat in zijn schema C: Netwerk van belanghebbende, veel personen van de ChristenUnie op verschillende plekken invloed lijken te hebben in de ontwikkeling van het Zonneward.'

(..)

Hij vraagt zich af welke gevolgen dit [BING: de participatie van ZeewoldeZon in het Zonneward] heeft voor andere partijen die wellicht ook een rol zouden willen spelen in het Zonneward en dat er hierdoor sprake lijkt van netwerkcorruptie. [Melder] stelt in een naschrift dat die netwerkcorruptie (ergo de schijn van 'vriendjespolitiek'), vooral van doen heeft met de betrokkenheid van partijen waarbij er een duidelijke connectie c.q. relatie is met de CU, (...), maar wanneer er bepaalde partijen voortdurend worden voorgetrokken en/of een exclusieve rol in, in dit geval duurzaamheid mogen spelen, dan kun je je afvragen of dat een wenselijke situatie is. [Melder] vult aan dat ook de banden die de ChristenUnie met alle genoemde partijen heeft, iets is dat de gemeente aangaat. [Melder] stelt desgevraagd het opmerkelijk te vinden dat veel partijen in dit dossier een relatie hebben met de ChristenUnie. Hij vervolgt dat het daarom voor hem niet goed voelt.'

De heer MvD heeft naar aanleiding van het voorleggen van conceptbevindingen aan hem gereageerd op de bovenstaande bewering van melder. Hij heeft hierover verklaard:

'Het is mij niet bekend dat andere partijen in Zeewolde dezelfde mogelijkheden hebben als ZeewoldeZon (belastingregeling). Als die er al zouden zijn dan opteert ZeewoldeZon voor samenwerking. De suggestie dat alles in ChristenUnie gelederen zou worden voorgekookt is gespeend van alle werkelijkheid. Het is jammer deze suggestieve opmerkingen niet expliciet worden gemaakt zodat feitelijk verweer mogelijk is.'

De kritiek van melder op deelname van de heer MvD aan de externe commissie van SBB, vanwege zijn verschillende (vermeende) belangen en de reactie/toelichting daarop door de heer MvD, is verder beschreven in paragraaf 3.2.4.1 (Bedenkingen melder) hierna.

Melder suggereert een mogelijke relatie tussen de Tomingroep, de (inmiddels voormalig) werkgever van de heer EvdB, en Sunvest. Tomingroep zou mogelijk een ingang hebben bij het project Zonneward via de heer EvdB aldus melder. De heer EvdB stelt over deze vermeende relatie:

'De heer [EvdB] stelt dat er in bijlage C: Netwerk van belanghebbenden van [melder], gesuggereerd wordt dat de heer [EvdB] de Tomingroep van extra werk zou voorzien wanneer het project Zonneward aan de Groenewoudseweg doorgang zou vinden. Deze werkzaamheden zouden betrekking hebben op het openen van het hek, het grasmaaien en de andere onderhoudswerkzaamheden, aldus de heer [EvdB]. De heer [EvdB] verklaart dat de Tomingroep geen offerte heeft uitgebracht en dat er geen sprake van was dat de Tomingroep werkzaamheden voor het project Zonneward zou gaan verrichten.'

Zoals benoemd in paragraaf 3.1.4 omvat het werkgebied van Tomingroep niet de gemeente Zeewolde. De heer EvdB heeft dit ook in zijn interview naar voren gebracht:

'De heer [EvdB] verklaart dat hij hiervoor 29 jaar bij de Tomingroep heeft gewerkt. De Tomingroep is volgens hem actief in de regio Gooi en Vechtstreek en in Almere. De heer [EvdB] geeft aan dat Zeewolde niet onder het gebied valt waar de Tomingroep actief is. Bij de Tomingroep werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.'

Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland heeft eveneens gereageerd op de vraag of er een relatie is tussen Tomingroep en het project Zonneward van SBB. Hij heeft hierover vanuit het perspectief van SBB het volgende verklaard:

'[Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland] stelt desgevraagd dat Tomingroep B.V. niet in beeld is bij SBB Flevoland. Hij stelt dat SBB wel samenwerkt met zorginstellingen en instellingen waar mensen werkzaam zijn met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar dat Tomingroep B.V. daarvoor niet in beeld is. [Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland] geeft aan dat Sunvest zelf het beheer regelt en SBB daar geen stem in heeft. Hij geeft desgevraagd aan dat hij van het bestaan van Tomingroep B.V. afweet omdat hij twintig jaar geleden met een excursie eens op de locatie van Tomingroep B.V. is geweest.'

Melder verklaart in zijn interview over de relatie tussen Tomingroep, de heer EvdB en Sunvest:

'[Melder] stelt dat hij nooit heeft beweerd dat de heer [EvdB] een persoonlijk belang bij de keuze voor Sunvest had, maar dat er vanuit de Tomingroep een mogelijk belang was dat de Tomingroep werkzaamheden voor het plan van Sunvest zou kunnen gaan verrichten (mede omdat het bedrijf dat wel in de officiële stukken wordt opgevoerd, dat niet ging doen).

(..)

'[Melder] verklaart desgevraagd dat in het participatierapport van Sunvest staat dat Sunvest voor het beheer mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt aan het werk zou willen helpen. Hij geeft aan dat Sunvest in dit kader contact heeft gehad met een bedrijf en hierover offertes heeft opgevraagd. Vanuit de kennis dat dit bedrijf dat door Sunvest is benaderd en in alle officiële documenten is opgevoerd, geen enkele rol heeft gespeeld in dit traject en na kennisneming van het gegeven dat de heer [EvdB] vanuit de Tomingroep aan die externe adviescommissie heeft deelgenomen, is het idee ontstaan dat de Tomingroep wellicht een rol in het beheer zou kunnen spelen, maar hij heeft dit niet kunnen verifiëren. Hij geeft aan dat de heer [EvdB] heeft aangegeven in zijn gesprek met de burgemeester dat dit niet zo is en [melder] wil de heer [EvdB] daarover

geloven. [Melder] licht toe dat de heer [EvdB] heeft aangegeven deel te nemen aan de externe commissie om te leren van aanbestedingstrajecten voor zijn toenmalige werkgever.'

Melder heeft in zijn schema C: Netwerk van belanghebbenden aangehaald dat een van de partijen die heeft deelgenomen aan de tender van SBB, te weten Greenspread, mogelijkwerwijs invloed heeft gehad op het leggen van het grootste zonnepanelendak van Hilversum in 2019 op de productiehallen van de Tomingroep. De heer EvdB is hierover bevraagd en hij heeft het volgende verklaard:

'De heer [EvdB] heeft naar aanleiding van het netwerkschema van [melder], op vrijdag 18 september 2020 nagevraagd wat de rol van Greenspread is geweest binnen de Tomingroep aan de heer [MH], de strategisch inkoper die verantwoordelijk was voor het project van Greenspread. Dit bleek een adviserende rol te zijn; volgens de heer [EvdB] heeft Greenspread het advies voor de aanbesteding gemaakt en de heer [EvdB] was daarbij niet betrokken omdat het een advies over het hoofdgebouw betrof en hij op een andere locatie werkzaam was. De heer [EvdB] bevestigt dat in mei 2019 het grootste zonnepanelendak van Hilversum op het dak van de productiehallen van de Tomingroep is geplaatst en hij alleen bij de opening/ingebruikstelling aanwezig was. De heer [EvdB] benadrukt dat de Tomingroep geen belang heeft bij de keuze van SBB voor een van de vijf partijen waarvan de voorstellen door de externe commissie zijn beoordeeld.'

De accountmanager Flevoland van SBB heeft op 12 juli 2019 een e-mail gestuurd naar de externe commissie met een update over het Zonnepark (zie ook paragraaf 3.2.6). Bij deze e-mail was volgens melder een folder van Sunvest gevoegd, waarin de namen van lokale partijen als Concern voor Werk, het Voedselbos en de Verbeelding zijn genoemd. Wij merken op dat Concern voor Werk de sociale werkvoorziening uitvoert voor de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde en daarmee een evenknie is van de Tomingroep.

De projectleider van Sunvest stelt desgevraagd dat Sunvest contact heeft gehad met Concern voor Werk over het onderhoud van het zonnepark. Hij heeft na het interview per e-mail op 23 oktober jl. over het contact met Concern van Werk laten weten:

'Wij hebben op 27 mei 2019 telefonisch en via de email contact gehad met concern voor werk, en er heeft een fysieke afspraak plaatsgevonden op 3 juni 2019. Tijdens deze bijeenkomst is de mogelijke rol van Concern voor Werk bij het project besproken, het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan de projectlocatie door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is dus ruim na de indiening van zowel de 1e als de 2e tender. Op basis van het gesprek op 3 juni is door Concern voor Werk een indicatieve offerte uitgewerkt voor het onderhoudswerk op de projectlocatie van het Zonnepark. Dit is overigens nog altijd niet vastgelegd, er is dus op dit moment nog geen officiële rol voor het Concern voor Werk.'

De projectleider van Sunvest heeft ter onderbouwing van het voorgaande een e-mailwisseling tussen Sunvest en Concern voor Werk aan de onderzoekers verstrekt.

Andere belanghebbenden/relaties

Volledigheidshalve vermelden wij hier nog dat melder voorts heeft verklaard dat er mogelijk sprake is van de ontwikkeling van een intelligent energienetwerk in Zeewolde. Hij heeft in dat kader een aantal artikelen van Zeewolde Actueel aangeleverd. Hij stelt dat de geschetste relaties tussen partijen verder gaan dan het zonnepark in het Zonnepark en dat er meerdere bedrijven in het, wat hij noemt, intelligente (gesloten) netwerk actief zijn die allemaal een relatie hebben met de ChristenUnie en ProfiNRG. Melder heeft aangegeven dat een aantal van deze partijen (Leon Zeewolde, Zeenergie, de gemeente) ook al betrokken was bij een ander project, project INZET. Melder heeft toegelicht dat project INZET vanuit Zeenergie is gestart en van 2011-2015 in Zeewolde heeft gespeeld en dat dit ging over buffering van biogas. Volgens melder is het Zonnepark een soort voortzetting van dit project maar dan met betrekking tot energieopslag van zon en wind.

De heer MvD heeft naar aanleiding van het voorleggen van de conceptbevindingen aan hem gereageerd op de bovenstaande bewering van melder. Hij heeft hierover verklaard:

'Dit lijkt op complotdenken en riekt naar smaad. De beweringen worden op geen enkele manier hard gemaakt. Het is ongelooflijk dat een volksvertegenwoordiger zonder hoor en wederhoor publiekelijk dergelijke uitspraken doet. Er is absoluut geen sprake van een intelligent (gesloten) netwerk. De suggestieve opmerking dat alle

bedrijven in dat vermeende netwerk contact hebben met de ChristenUnie en ProfiNRG is te gek voor woorden. Bovendien is het verhaal rondom INZET inhoudelijk en procedureel onjuist. Er is (zelfs qua achterliggende ideeën) geen enkele relatie te leggen met Zonneward. Ook hier spreekt een verwerpelijke suggestieve benadering uit.'

Ook de heer EvdB heeft in zijn wederhoorreactie gereageerd op de suggestie van een intelligent (gesloten) netwerk. Hij heeft hierover verklaard dat hem van een dergelijk netwerk niets bekend is, en dat hij pas sinds dit BING-onderzoek voor het eerst van het bestaan afweet van project INZET en Zeenergie.

3.1.6 Overige relaties met inschrijvers uitvraag SBB

In aanvulling op hetgeen hiervoor is beschreven over (vermeende) relaties, vermelden wij hierna wat betrokkenen in het onderzoek hebben aangegeven over hun bekendheid en relaties met de inschrijvers van SBB (geïnteresseerde partijen voor het project Zonneward). Aan de betrokken personen in dit onderzoek is de vraag voorgelegd of en zo ja, op welke wijze zij een relatie hebben met de inschrijvers op de uitvraag van SBB. De heer EvdB heeft hierover verklaard dat hij deze partijen niet kende:

'De heer [EvdB] verklaart dat hij met de vijf partijen die aan de eerste inschrijving hebben deelgenomen, geen contact heeft gezocht. De heer [EvdB] verklaart dat hij deze vijf partijen ook niet kende. De heer [EvdB] verklaart desgevraagd dat hij geen vrienden of familie heeft die werkt bij een partij die zich had ingeschreven in de eerste inschrijvingsleidraad.'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente is gevraagd of hij de vijf partijen kende. Hierover heeft hij verklaard:

'De [beleidsmedewerker Duurzame Energie] verklaart desgevraagd dat hij van de inschrijvers HVC kende, omdat de gemeente klant is van HVC door middel van het leveren van stroom, het ophalen van huisvuil en omdat de gemeente aandelen heeft in HVC. Daarnaast stelt hij dat HVC de energievisie heeft geschreven van de gemeente en meegeholpen heeft aan andere bedrijfsplannen. De [beleidsmedewerker Duurzame Energie] zegt dat hij TPSolar ook van tevoren kende. Hij voegt toe dat TPSolar zich met een ander initiatief op landbouwgrond had ingeschreven en gegund heeft gekregen. Daarnaast heeft TPSolar in een andere casus gespeculeerd op netwerkcapaciteit en daardoor alle netwerkcapaciteit van Liander vastgehouden, waar de [beleidsmedewerker Duurzame Energie] niet zo te spreken over was omdat dit volgens de criteria een bonuspunt betekende in die casus en alle andere partijen uitsloot van een bonuspunt. De [beleidsmedewerker Duurzame Energie] is hier echter bij deze beoordeling niet in meegegaan omdat hij wist dat TPSolar de netwerkcapaciteit slechts voor beperkte tijd kan vasthouden. Hij verklaart desgevraagd dat hij daarnaast Solarfields kende omdat zij een zonnepark wilden ontwikkelen in de gemeente. De [beleidsmedewerker Duurzame Energie] stelt desgevraagd dat hij Greenspread niet kende, evenals dat hij Sunvest niet kende voor de casus zonnepark Zonneward.'

De adviseur Omgevingsbeleid heeft aangegeven geen contact te hebben gehad met de vijf inschrijvers op de uitvraag van SBB. Haar contact met Sunvest is in augustus 2019 gestart ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning.

De wethouder Duurzaamheid, de wethouder RO en de wethouder Jeugdzorg zijn eveneens gevraagd of zij de partijen kenden die hebben ingeschreven op de uitvraag van SBB. Zij hebben allen aangegeven geen contacten c.q. relaties te hebben gehad met een van de vijf partijen in de procedure van het project Zonneward. De wethouder RO heeft aangevuld dat hij Solarfields en TPSolar van een ander project binnen de gemeente betreffende de tender 'zon op landbouwgrond' kent.

De heer MvD is ingegaan op de vraag of hij de vijf inschrijvers op de uitvraag van SBB kende. Daarnaast heeft hij aangegeven bij welke van de inschrijvers zijn belang het meest zou liggen:

'De heer [MvD] geeft desgevraagd aan Greenspread en Solarfields niet te kennen. De heer [MvD] geeft aan dat hij via Leon Zeewolde vroeger een samenwerking heeft gezocht met HVC, maar dat HVC hier geen belangstelling voor had. De heer [MvD] stelt desgevraagd dat hij Sunvest en TPSolar kende, maar dat dit zijn onafhankelijke beoordeling bij de externe commissie niet heeft beïnvloed. (...) De heer [MvD] zegt dat zijn

belang wellicht het meeste bij TPSolar heeft gelegen vanwege de contacten die hij vooraf met TPSolar heeft gehad over het project Zonneward.

De heer MvD is vervolgens ingegaan op contacten die hij met TPSolar heeft gehad naar aanleiding van de uitvraag van SBB. Voor zover relevant heeft hij hierover verklaard:

'(...) De heer [MvD] licht desgevraagd toe dat ook TPSolar een rol had weggelegd voor ZeewoldeZon in haar plan en dat TPSolar ruim voor de beoordelingssessie tweemaal contact met hem heeft gehad over een mogelijke rol voor ZeewoldeZon bij het zonnepark Zonneward.'

De heer MvD is daarnaast ingegaan op contact dat hij met Sunvest heeft gehad om een rol te spelen in het beheer van het Zonneward. Uiteindelijk concludeert hij dat de gesprekken tussen ZeewoldeZon en Sunvest over een rol in het beheer van Zonneward zijn gestopt. Hij vervolgt dat Sunvest bij zijn weten de Tominggroep niet kende en niet heeft ingeschakeld om een rol te spelen in het beheer van het Zonneward:

'De heer [MvD] geeft aan dat hij met Sunvest heeft besproken een rol te willen spelen in het onderhoud van het Zonneward door middel van Zeenergie. De heer [MvD] stelt dat deze gesprekken vanwege 'het gedoe met [melder] en in de raad' zijn gestopt. De heer [MvD] geeft gelet op voornoemd contact met Sunvest aan niet het idee te hebben gehad dat Sunvest de Tominggroep had benaderd om een rol te spelen in het onderhoud van het Zonneward en dit is tevens niet in zijn gesprekken met Sunvest aan bod gekomen. De heer [MvD] verklaart desgevraagd de Tominggroep niet te kennen.'

Verdere contacten die er tussen de heer MvD en Sunvest zijn geweest, betreffen informatie-uitwisseling over een te werven projectleider voor een zonproject in Lelystad, waarvoor Sunvest aan hem namen van mogelijke kandidaten had gevraagd:

'De heer [MvD] stelt desgevraagd dat hij met Sunvest contact heeft gehad over het werven van een projectleider voor een zonproject in Lelystad. Dit heeft plaatsgevonden na de beoordelingssessie bij SBB. De personen die hij aandroeg kende hij uit zijn netwerk. De heer [MvD] zegt dat Sunvest hem hierover had benaderd. De heer [MvD] voegt toe dat de beide kandidaten die hij had aangedragen zijn afgefallen in de procedure van Sunvest.'

De heer MvD stelt dat het feit dat hij Sunvest en TPSolar kende, niet zijn onafhankelijke beoordeling bij de externe commissie heeft beïnvloed.

3.2 Procedure omgevingsvergunning Zonneward en bestuurlijke besluitvorming

Zoals aan het begin van hoofdstuk 3 is benoemd, volgen wij in de paragrafen hierna zoveel mogelijk de chronologie van gebeurtenissen, waarbij zowel het proces van aanvraag en verlening Omgevingsvergunning, de externe commissie van SBB als het proces en de besluitvorming ten aanzien van de Verklaringen van geen bedenkingen aan de orde komen.

3.2.1 Principeverzoek SBB (6 februari 2019)

Op 6 februari 2019 heeft een senior medewerker Business Development namens SBB een informeel principeverzoek zonne-energie Zeewolde ingediend bij de gemeente Zeewolde. Bij het indienen van het informele principeverzoek, refereert hij aan een gesprek van 20 december 2018 over de mogelijkheid van een zonnepark in het Zonneward dat tussen de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde, accountmanager Flevoland van SBB en hemzelf heeft plaatsgevonden. In dit informele principeverzoek beschrijft de senior medewerker Business Development van SBB twee locaties die door een exploitant in gebruik kunnen worden genomen. Een van deze locaties, waarvan SBB eigenaar is, is de ontwikkellocatie aan de Groenewoudseweg. Over deze locatie heeft hij het volgende opgenomen:

*'(..)
Op deze locatie is geen bos aanwezig. Er zal dus ook geen boscompensatie hoeven plaats te vinden. De ligging van het perceel is niet optimaal. Het ligt midden in het uitloopgebied van Zeewolde. Landschappelijk is het redelijk in te passen omdat de locatie niet zichtbaar is vanaf de weg. Onderzocht zal moeten worden of aansluiting op het net, goed realiseerbaar is.'*

De oppervlakte bedraagt 10 hectare. Het effectieve oppervlak zal lager liggen gezien de schaduwwerking van bestaande bospercelen.'

Naast de informatie over deze ontwikkellocatie, heeft de senior medewerker Business Development van Staatsbosbeheer ook een aantal overige punten omtrent de bodem, participatie en procedure opgenomen in het informele principeverzoek:

Bodem

Staatsbosbeheer wenst dat er door de exploitant van de zonneweide rekening gehouden wordt met de bodemkwaliteit. Om uitloging naast panelenrijen of verdroging onder panelen te voorkomen, dient afwatering van hemelwater bij voorkeur per paneel plaats te vinden in plaats van per 'tafel' panelen. Tevens dient direct zonlicht de bodem zoveel mogelijk te kunnen bereiken. Dit kan bijvoorbeeld door panelen op hogere poten te plaatsen, rekening te houden met de afstand tussen panelen en/of toepassing van lichtdoorlatende materialen zoals glas.

Participatie

Staatsbosbeheer is voorstander van projecten in samenwerking met de lokale bevolking. Bovendien geldt bij duurzame energieprojecten dat de baten van een project ook lokaal moeten landen. Staatsbosbeheer zal daarom in een overeenkomst met een marktpartij eisen opnemen ten aanzien van burgerparticipatie, waaronder een zorgvuldige afstemming met lokale stakeholders over het ontwerp en de mogelijkheid voor inwoners van de gemeente Zeewolde om ten minste 50% van het eigendom in het park te verwerven.

Zodra het project in een concreet stadium komt, zullen informatiebijeenkomsten georganiseerd worden waarbij de aanwezigen kunnen reageren op het ontwerp van het zonnepark. Hierbij is bijvoorbeeld aandacht voor de landschappelijke vraag of het zonnepark zichtbaar dient te zijn, of middels een haag beschut dient te worden. De voorkeuren van de omgeving spelen een belangrijke rol in het uiteindelijke ontwerp.

Procedure

Indien de gemeente positief reageert op dit principeverzoek, zal Staatsbosbeheer in overleg treden met de provincie om tot wijziging van de natuurdoelen te komen. Indien de provincie daarmee instemt, zal Staatsbosbeheer een opstalrecht op de locatie aan de markt aanbieden in een tenderprocedure. De reactie van de gemeente zal worden toegevoegd aan de tenderdocumentatie ten behoeve van de inschrijvers. Inschrijvers dienen aan te tonen dat ze over voldoende expertise beschikken om zo'n project succesvol uit te voeren. De winnende inschrijver zal daarna zelf de benodigde vergunningen moeten aanvragen.'

Concreet verzoekt de senior medewerker Business Development van Staatsbosbeheer aan het einde van het principeverzoek het volgende:

'Staatsbosbeheer verzoekt de gemeente Zeewolde:

- Een voorlopige (ambtelijke) reactie te geven op de mogelijkheden die in dit document zijn toegelicht*
- Staatsbosbeheer te informeren zodra er meer bekend is over het gemeentelijk beleid'*

In het principeverzoek is tevens een passage opgenomen waarin SBB aangeeft zich bewust te zijn van het feit dat naast inhoudelijke voorbereiding tevens sprake is van politieke besluitvorming binnen het college (vergunning) en de gemeenteraad (verklaring van geen bedenkingen) tegen de achtergrond van provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid en doelstellingen op het gebied van duurzame energie. SBB zet zich naar eigen zeggen in voor het doorlopen van een participatief proces waarbij in afstemming met de inwoners van de gemeente Zeewolde wordt gekomen tot een gedragen project.

Overigens is het informele principeverzoek later omgezet in een formeel principeverzoek. De adviseur Omgevingsbeleid heeft op 29 maart 2019 aan de het secretariaat van de afdeling ruimte van de gemeente Zeewolde gemeld dat met SBB is afgesproken het verzoek als formele principiaanvraag te behandelen. SBB heeft geen apart (schriftelijk) formeel principeverzoek ingediend. De adviseur Omgevingsbeleid heeft in haar interview bevestigd dat er één principeverzoek is geweest die eerst als informeel verzoek is behandeld en later als formeel verzoek is aangemerkt en behandeld.

Daarvoor heeft er op 19 februari 2019 een overleg plaatsgevonden tussen SBB en adviseur Omgevingsbeleid II van de gemeente. Na dit overleg heeft de beleidsmedewerker Duurzame Energie namens de gemeente Zeewolde op 27 februari 2019 een informele ambtelijke reactie gestuurd op het informele principeverzoek van SBB. Hierin heeft hij onder meer opgenomen:

'U vraagt om een informele ambtelijke eerste reactie op de door Staatsbosbeheer voorgestelde plannen om een of twee zonneparken te (laten) ontwikkelen op een tweetal percelen van Staatsbosbeheer in de gemeente Zeewolde. Onze eerste reactie is positief, wij zien mogelijkheden. U kan heden een aanvraag indienen op basis van een uitgewerkt en onderbouwd plan. De gemeente Zeewolde heeft verder inmiddels beleid ontwikkeld om een eventuele aanvraag te kunnen beoordelen.

Verder hebben we de mogelijkheid om een eventueel principebereidheidsbesluit door het college op uw initiatief op te halen. Ook dit is mogelijk, maar gaat enkele weken duren. Wij zullen dit op uw verzoek gaan oppakken en hierover in contact met u treden.

Tot slot had ik toegezegd om enige documenten u te doen toekomen omtrent een anterieure overeenkomst die de gemeente met zonnepark initiatiefnemers vereist. Deze anterieure overeenkomst gaat onder meer over de tijdelijkheid van zonneparken en participatie. Een voorbeeld van dergelijke overeenkomst vindt u in de bijlage. Naast deze overeenkomst zal in het huidige beleid ook gekeken worden naar onder meer de beoogde netaansluiting van het beoogde initiatief.'

3.2.2 Opstellen inschrijvingsleidraad door SBB (19 maart 2019)

SBB heeft op 19 maart 2019 de inschrijvingsleidraad definitief opgesteld. Allereerst geeft SBB daarbij een korte inleiding op het project Zonnewoud. Hierover is in de inschrijvingsleidraad opgenomen:

'Staatsbosbeheer heeft een object in de gemeente Zeewolde in bezit en wil dat object beschikbaar stellen aan een ondernemer die daarop een zonneweide kan ontwikkelen. In dit document wordt de locatie toegelicht (hoofdstuk 2) en wordt de procedure toegelicht die moet leiden tot een overeenkomst tussen Staatsbosbeheer en de exploitant van de zonneweide (hoofdstuk 3). In hoofdstuk vier zijn contactgegevens van betrokken partijen vermeld en in hoofdstuk vijf wordt om ondertekening van dit document gevraagd.

Deze procedure is vrijwillig, de aanbestedingswet en Gids Proportionaliteit zijn uitdrukkelijk niet van toepassing zijn op deze aanbesteding.

Alle benodigde vergunningen en/of ontheffingen dienen door de winnende inschrijver zelf te worden aangevraagd.

Het definitieve ontwerp dient ter goedkeuring aan Staatsbosbeheer te worden voorgelegd, waarbij Staatsbosbeheer nadere voorwaarden kan stellen in lijn met de beoordelingscriteria uit deze leidraad.'

Na deze inleiding staat de locatie van het beoogde zonnepark Groenewoudseweg beschreven met een aantal foto's. De situatie rondom het bestemmingsplan en de eventuele ontheffing voor de Wet Natuurbescherming staan tevens beschreven. Daarbij is over het bestemmingsplan opgenomen:

'Het perceel is opgenomen in de provinciale structuurvisie Zon (18 juli 2018). De bestemming van het perceel is bos. De gemeente heeft onlangs beleid aangenomen waarin is opgenomen dat er gezocht wordt naar ruimte op niet-agrarische grond voor zonneweiden. De gemeente heeft aangegeven welwillend te staan tegenover initiatieven voor zonneweiden op deze locatie, zie het bericht van de gemeente in de bijlagen. Voor het perceel is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het bestemmingsplan³ voor andere functies, zie hoofdstuk 8.7 van het bestemmingsplan. De gemeente kan eisen stellen ten aanzien van burgerparticipatie.'

In de inschrijvingsleidraad is eveneens opgenomen op welke wijze er gescoord gaat worden op de inschrijvingen. De inschrijver met de hoogste totaalscore krijgt uiteindelijk het project gegund. Over de gunningscriteria is opgenomen in de inschrijvingsleidraad:

Onderwerp	Max score	Beoordeling
Hoogte van de retributie	10	De inschrijver met de hoogste retributie ontvangt 10 punten. Het aantal punten voor de andere inschrijvers wordt als volgt berekend: $(\text{Retributie inschrijver} - 4.000) / (\text{hoogste inschrijving} - 4.000) * 1$
Kwaliteit van de recreatieve meerwaarde	10	Dit is een 'rapportcijfer' voor de recreatieve meerwaarde van het ontwerp.
Kwaliteit van de natuurmaatregelen	10	Dit is een 'rapportcijfer' voor het totaal van maatregelen die gericht zijn op de natuurwaarde.
Aansluiting	5	Een zekere aansluiting levert 5 punten op, geen bestaande afspraken over een aansluiting levert 0 punten. Eventueel kan een score tussen 0 en 5 worden toegekend bij enige mate van zekerheid.
Totaalscore	30	Optelsom van de drie hierboven genoemde deelscores.

NB Wij (BING) merken het volgende op. In de indelingsleidraad staat dat de maximum totaalscore 30 is. Wanneer de punten van de verschillende onderdelen bij elkaar worden opgeteld, is de maximum totaalscore echter 35. Tevens wordt er beschreven onder het kopje 'Beoordeling' van de totaalscore dat het om drie deelscores gaat, terwijl er vier onderdelen worden weergegeven.

Bij de beoordelingscriteria is ook een passage opgenomen over het betrekken van interne en externe deskundigen bij het toekennen van de punten aan de inschrijvers. Hierover staat in de inschrijvingsleidraad van 19 maart 2019:

'Bij de beoordeling van de inschrijvingen zullen interne en/of externe deskundigen worden betrokken op het gebied van recreatie en ecologie, die gezamenlijk zullen bespreken hoeveel punten worden toegekend.'

3.2.3 Uitnodiging bijeenkomst 'externe commissie' (maart/april 2019)

Op 19 maart 2019 heeft de accountmanager Flevoland van SBB per e-mail een aantal organisaties uitgenodigd om deel te nemen aan de externe commissie van SBB, waaronder ZeewoldeZon. Wij merken hierbij op dat de groep personen die heeft deelgenomen aan een beoordelingsbijeenkomst bij SBB, achteraf is aangeduid als externe commissie. In de hier aangehaalde correspondentie is die term nog niet gebezigd.

Vanuit de klantenadministratie van ZeewoldeZon is op 22 maart 2019 per e-mail contact gelegd met de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde naar aanleiding van de e-mail van de accountmanager Flevoland van SBB:

'Dit bericht kwam dus op 19 maart binnen, het is niet rechtstreeks aan ZeewoldeZon gericht, dus ook niet duidelijk van wie men verwacht dat eventueel in zal gaan schrijven.'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft vervolgens op 26 maart 2019 aan ZeewoldeZon een reactie gestuurd:

'Het lijkt erop dat ZeewoldeZon tezamen met een aantal andere partijen als klankbord gebruikt wordt om de top 5 plannen te peilen. Dat is dus nog een kans om eventuele belangen in te brengen.'

Op 3 april 2019 heeft de accountmanager Flevoland van SBB aan de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde gemeld dat er 25 inschrijvers waren op de uitvraag van SBB en dat SBB vijf inschrijvers heeft gekozen om een plan op te stellen. Daarnaast vraagt zij aan de beleidsmedewerker Duurzame Energie het volgende in haar e-mail:

'De uiteindelijke keuze voor de exploitant en dus het ontwerp willen graag met zoveel mogelijk externen maken. Ik heb nu een aantal organisaties uitgenodigd, maar het lijkt mij ook fantastisch als er bv wijkverenigingen kunnen meedenken. Heb jij hier tips voor? Zijn er wijkverenigingen vlakbij het perceel? En zouden die geïnteresseerd zijn?'

Op 5 april 2019 heeft de accountmanager Flevoland van SBB een e-mail gestuurd naar alle deelnemers aan de externe commissie met de uitnodiging voor een bijeenkomst op 17 april 2019 tussen 10:00 uur en 12:00 uur. Hierin verwijst zij naar de inschrijvingsleidraad die op 19 maart 2020 is opgesteld. Deze inschrijvingsleidraad is ook bijgevoegd in de e-mail aan de deelnemers van de externe commissie. Voor zover relevant is opgenomen in deze e-mail:

'Beste allen, Staatsbosbeheer is op zoek naar locaties in haar terreinen voor zonneweides. Dit doen we om verschillende redenen; we willen een bijdrage leveren aan duurzame energie en deze (tijdelijke) zonneweides kunnen een oplossing zijn voor het financieringstekort wat ontstaat door essentaksterfte. Inmiddels zijn de plannen voor één zonneweide in Lelystad heel concreet. Daarnaast kijken we naar meer locaties en we hebben een aantal denkrichtingen hebben. De zonneweides die we realiseren of mogelijk gaan realiseren hebben een aantal kenmerken: 1. Ze liggen niet in het NNN. 2. Ze zijn ecologisch ingericht. 3. Waar mogelijk hebben ze ook een recreatieve functie.

Een volgende locatie die nu naar boven komt is één van de kavels die in het kader van het project 'Bos zoekt ondernemer' is aangewezen om een ondernemer op te laten landen aan de rand van het Horsterwold. Deze kavel is jaren geleden uit de NNN gehaald en er ligt een wijzigingsbevoegdheid op het bestemmingsplan. Kortom, provincie en gemeente hebben ook meegewerkt in dit project. Op de betreffende kavel staat geen bos en het ligt relatief dichtbij Zeewolde. Dit maakt het naar onze mening geschikt om ook een combinatie met recreatie te gaan zoeken.

Graag willen we als Staatsbosbeheer samen met externe partijen en bewoners een goede exploitant vinden. We hebben een leidraad opgesteld waar een aantal randvoorwaarden in staan. In de bijlage kunt u deze leidraad vinden. We vragen aan 5 inschrijvers om hun plannen verder uit te werken.'

Daarnaast is over de besluitvorming aan de deelnemers van de bijeenkomst van 17 april 2019 in de e-mail het volgende gecommuniceerd:

'We willen zo veel waar mogelijk gezamenlijk de keuze maken, maar de uiteindelijke keuze ligt uiteraard wel bij Staatsbosbeheer.'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft op 5 april 2019 per e-mail gereageerd op het verzoek van de accountmanager Flevoland van SBB en hij bedankt haar voor de uitnodiging voor de bijeenkomst. Verder

meldt hij dat hij aanwezig is bij de meeting en geeft aan dat de mail is doorgezet naar een aantal partijen. Over de mogelijke deelname van een raadslid, meldt de beleidsmedewerker Duurzame Energie:

'Het is mogelijk dat nav de uitnodiging nog een CU Raadslid zichzelf aanmeldt.

Verder verzoek ik je om zelf in contact te treden met Camping het Groene Bos en om ze uit te nodigen voor de bespreking.'

3.2.4 Toetreding tot en rol in externe commissie (vanaf april 2019)

Geïnterviewden hebben ons desgevraagd informatie verstrekt over de samenstelling van de externe commissie, hoe en waarom zij – indien aan de orde – zelf in de externe commissie hebben plaatsgenomen, over de rol van de commissie en hun eigen rol daarbinnen. Verschillende andere geïnterviewden hebben ook verklaard over hun bekendheid met en/of hun mening over de deelname van het betrokken raadslid en de betrokken ambtenaar aan de externe commissie. In deze paragraaf beschrijven wij onze bevindingen ter zake. Wij behandelen allereerst de bedenkingen van melder.

3.2.4.1 Bedenkingen melder

In de melding van het raadslid van Zeewolde Liberaal speelt de deelname van een aantal gemeentelijke vertegenwoordigers aan een externe commissie van SBB een belangrijke rol. De melding is de opmaat geweest naar onderhavig BING-onderzoek. Wij vermelden hierna allereerst dit deel van de bedenkingen van melder, zoals verwoord in zijn melding/klacht:

'1. Raadslid de heer [naam EvdB] van de ChristenUnie heeft actief deelgenomen aan de door Staatsbosbeheer (SBB) ingestelde externe commissie die een belangrijke rol heeft gespeeld in het aanbestedingstraject om te komen tot een keuze voor de ontwikkelaar van het Zonnewoud. Hij deed dit in de rol van gemeenteraadslid van de fractie van de ChristenUnie en/of als Hoofd Bedrijfsbureau IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte) van de Tomingroep B.V.

3. Ambtenaar de heer [naam] beleidsmedewerker duurzaamheid van de gemeente Zeewolde heeft actief deelgenomen aan de door Staatsbosbeheer (SBB) ingestelde externe commissie die een belangrijke rol heeft gespeeld in het aanbestedingstraject om te komen tot een keuze voor de ontwikkelaar van het Zonnewoud.

4. Het college van B&W heeft in haar reactie op de Nota van zienswijze impliciet aangegeven bekend te zijn met het gegeven dat er een gemeenteraadslid actief heeft deelgenomen aan deze externe commissie en welk raadslid dat betreft. Dit (en de deelname van de betreffende ambtenaar) moet al eerder bij het college bekend zijn geweest, aangezien dit stond vermeld in het Participatierapport van Sunvest dat deel uitmaakte van de aanvraag omgevingsvergunning (23 augustus 2019). Dit rapport was ook toegevoegd aan de Ruimtelijke Onderbouwing - Realisatie Zonnewoud Zeewolde die als stuk was toegevoegd bij de 1e Verklaring van geen bedenkingen.

7. ZeewoldeZon is in een vroeg stadium bij dit traject betrokken en heeft actief deelgenomen [de heer Mvd] aan de door Staatsbosbeheer (SBB) ingestelde externe commissie die een belangrijke rol heeft gespeeld in het aanbestedingstraject om te komen tot een keuze voor de ontwikkelaar van het Zonnewoud.'

In zijn melding onderscheidt melder (1) niet-integer handelen en (2) belangenverstrengeling. Hij heeft aangegeven dat het gaat om niet-integer handelen van een gemeenteraadslid van de ChristenUnie (de heer EvdB) die in een externe adviescommissie heeft gezeten, die op het gebied van ecologie en recreatie advies heeft gegeven. Melder verwijst hierbij naar de inschrijvingsleidraad, waarin staat dat de externe adviescommissie zou bestaan uit experts op het gebied van ecologie en recreatie. Melder stelt dat de heer EvdB zichzelf heeft aangemeld bij de commissie van SBB omdat hij door zijn functie bij de Tomingroep gemakkelijk een ingang had bij SBB. Melder wijst erop dat de heer EvdB door de gemeente op de hoogte is gesteld van de externe adviescommissie van SBB en dat hij zich daarvoor zelf bij SBB moest aanmelden. Volgens melder was een aantal personen binnen de gemeente ervan op de hoogte dat het zonnepark Zonnewoud langs de gemeenteraad moest en daarom is het volgens hem dubieus dat de heer EvdB zitting heeft genomen in deze commissie. Hij stelt dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie en de wethouder Duurzaamheid wisten dat het zonnepark Zonnewoud langs de gemeenteraad moest, maar dat mogelijkwerijs

de heer EvdB hier zelf geen kennis over had. Hij geeft aan dat SBB eveneens op de hoogte was dat het plan langs de gemeenteraad moest.

De heer EvdB is gevraagd of het aan hem bekend was dat de raad een Verklaring van geen bedenkingen moest afgeven. In reactie op de conceptbevindingen uit dit onderzoek heeft hij hierover verklaard:

'Nee, dat was mij (als nieuw raadslid sinds maart 2018) niet bekend dat een wijzigingsbevoegdheid het zelfde inhoud heeft van "een verklaring van geen bedenkingen" die langs de raad zou moeten. Ik heb niet geweten wat dit inhield.'

De heer EvdB voegt als reactie op de conceptbevindingen toe dat ook in de uitnodiging per e-mail van 5 april 2019 en de inschrijvingsleidraad die als bijlage aan hem werd verstuurd door SBB, geen passages staan waarin de rol van de raad wordt beschreven. Daarnaast verklaart de heer EvdB over de vraag of hij had kunnen weten dat er een Verklaring van geen bedenkingen door de raad moest worden afgegeven:

'Het project past in de Provinciale plannen, Zon-op-land voor Zeewolde is door de raad vastgesteld, ook de zonneladder is vastgesteld (dit is trede 1, het terrein is een bekende ontwikkellocatie en er is medewerking van Provincie en gemeente. Hoe had ik moeten/kunnen weten dat dit nog langs de raad moest blijft voor mij een vraag. Als dit bekend was geweest spreekt voor zich dat de afweging dan anders was geweest.'

De heer EvdB voegt toe dat hij ook uit de mail van de accountmanager van SBB van 17 juli 2019 niet had kunnen opmaken dat het project Zonneward voor besluitvorming langs de raad zou moeten. Hij verklaart hierover in zijn reactie op de conceptbevindingen:

'De mail van SBB van 17 juli 2019 met onderwerp Zonneweide in Zeewolde over de vervallen 1^e inschrijving en de uitslag van de 2^e inschrijving wordt geen woord over een besluitvorming van de Raad of College van Zeewolde genoemd, sterker nog: "Sunvest kan aan de slag!"'

Over het moment waarop het aan de heer EvdB duidelijk werd dat het project Zonneward voor besluitvorming langs de raad moest, reageert hij desgevraagd in reactie op de conceptbevindingen:

'Het werd mij pas bekend toen de agenda van de Commissieavond van 31-10-2019 beschikbaar werd, het bekend maken is z'n twee weken van te voren geweest.'

Naast de rol van het betrokken raadslid heeft melder bedenkingen ten aanzien van de rol van de beleidsmedewerker Duurzame Energie omdat hij de directe beleidsadviseur is op het gebied van duurzaamheid en daarbij de wethouder Duurzaamheid van objectief advies moet voorzien en dergelijke aanvragen moet beoordelen. Dat hij dan zelf mede inschrijvingen gaat beoordelen in een aanbestedingsprocedure van SBB, vindt melder niet correct. Melder is van mening dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie door zijn deelname aan de externe commissie van SBB 'partijen waar de gemeente mee samenwerkt, heeft weggestemd'. Hij heeft hierover verklaard:

'[Melder] vult aan dat de [beleidsmedewerker Duurzame Energie] partijen als HVC en TPSolar, waarmee hij in zijn werk ook te maken heeft, mogelijk heeft 'weggestemd' met zijn deelname aan de externe commissie, ook al is niet bekend wat zijn persoonlijke beoordeling/keuze was.'

Als laatste vindt melder het niet-integer dat de heer MvD in deze commissie heeft plaatsgenomen, omdat hij, belangen heeft vanuit ZeewoldeZon als lokale energiecoöperatie, hij belangen heeft als directeur/eigenaar van Leon Zeewolde en mensen die stroom van het zonnepark willen afnemen dat bij zijn bedrijf moeten doen en omdat hij zakelijke belangen heeft met een van de deelnemende partijen aan de tender, namelijk Sunvest (via ProfiNRG). Melder trekt de rol van de MvD in twijfel, omdat zijn belang volgens hem is dat ZeewoldeZon zoveel mogelijk in het zonnepark Zonneward kan participeren. Melder trekt de rol van de heer MvD ook in twijfel omdat de opgave vanuit de inschrijvingsleidraad (en vanuit de gemeente) is dat partijen moeten aangeven hoe zij met burgerparticipatie in zo'n project willen omgaan. Partijen die dus middels andere wegen dan via ZeewoldeZon hieraan invulling willen geven – en die waren er volgens melder –, ondervinden daardoor mogelijk nadeel bij de beoordeling van hun inzending, aldus melder. Hij stelt dat burgers zich via

ZeewoldeZon zelfs al konden inschrijven om deelnemer te worden van het zonnepark Zonneward, voordat de inwoners en de gemeenteraad überhaupt over deze plannen waren geïnformeerd. De aanvraag moest nog worden ingediend.

De heer MvD heeft naar aanleiding van het voorleggen van de conceptbevindingen aan hem gereageerd op de bovenstaande bewering van melder. Hij heeft hierover verklaard:

'ZeewoldeZon wil - ten behoeve van de inwoners van Zeewolde - alle opties openhouden om belang te nemen in te realiseren zonneparken. De energie die daarvan afkomt kan tegen gunstige voorwaarden voor de inwoners van Zeewolde beschikbaar worden gemaakt. Zo kan deelname aan bedoelde commissie daarbij dienstig zijn. ZeewoldeZon sluit geen partijen uit. Dat er andere partijen zouden zijn die hetzelfde willen bewerkstelligen als ZeewoldeZon is niet bekend. Melder suggereert hier zonder hard te maken.

De bewering dat mensen zich al via ZeewoldeZon konden inschrijven om deelnemer te worden voordat de burgers daarover waren geïnformeerd is gewoon onjuist. Vanaf het moment dat Zonneward publiek ging heeft ZeewoldeZon ook de mogelijkheid opgesteld voor belangstellenden om zich te laten informeren bij ontwikkelingen. Dat is een vorm van burgerparticipatie en is geen vorm van deelname.'

3.2.4.2 Verklaringen van betrokkenen over deelname aan externe commissie SBB

Over de deelname van de heer EvdB

De heer EvdB heeft verklaard dat hij via een relatie (een boswachter van SBB) had gehoord dat SBB een zonnepark in Zeewolde wilde realiseren en mensen zocht voor een externe adviescommissie. Hij verklaart desgevraagd over de reden om hem te tippen over de externe commissie van SBB, dat hij vermoedt dat dat zijn interesse voor een zonnepark op niet-landbouwgrond is geweest en de redenen om een zonnepark al dan niet op landbouwgrond te plaatsen. De heer EvdB verklaart dat hij deze relatie kent vanwege zijn werk bij de Tomingroep en hij verklaart in eerdere projecten samengewerkt te hebben met deze relatie. Volgens de heer EvdB is het overigens al zeven jaar geleden dat de Tomingroep voor het laatst een betaalde opdracht deed voor SBB. De heer EvdB geeft aan dat hij tijdens een gesprek met zijn relatie over essentaksterfte heeft gehoord dat er plannen waren voor een zonnepark in Zeewolde. Over de aanleiding voor dat gesprek heeft hij de volgende toelichting gegeven. De Tomingroep en SBB hebben diverse contactmomenten die voortkomen uit het feit dat beide werken in en voor de gemeente Almere en deze werkzaamheden op elkaar dienen te worden afgestemd (uitwisseling van areaal en daarmee de kennis van de werkzaamheden).

De heer EvdB verklaart dat hij via voornoemde relatie hoorde dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde over de aanmelding van de externe adviescommissie ging. Uit interviews en e-mailverkeer blijkt dat de heer EvdB de contactgegevens voor de aanmelding van de externe commissie heeft gekregen van de beleidsmedewerker Duurzame Energie en dat hij zichzelf vervolgens voor deze commissie heeft aangemeld bij de accountmanager Flevoland van SBB. Hij heeft vervolgens van SBB de inschrijvingsleidraad ontvangen op basis waarvan scores dienden te worden uitgedeeld en hij verklaart dat hij op basis daarvan heeft ingeschat dat hij kon deelnemen aan de externe commissie. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft bevestigd dat hij aan de heer EvdB het e-mailadres van SBB heeft gegeven, zodat de heer EvdB zich kon aanmelden voor de commissie.

Over zijn motivatie om mee te doen aan de externe adviescommissie heeft de heer EvdB verklaard dat hij vanuit zijn werk wilde weten hoe partijen goede offertes en plannen opstellen. De heer EvdB was bij de Tomingroep verantwoordelijk voor het binnenhalen van projecten voor beheer en onderhoud van groen. Naar eigen zeggen wilde hij concreter en directer zijn in zijn schrijfstijl om zelf een goed plan te kunnen opstellen. De heer EvdB geeft aan dat dit ook een opdracht was van zijn directeur om te weten te komen hoe goede plannen worden opgesteld. De heer EvdB stelt dat hij vanuit deze motivatie wilde meekijken naar de inschrijvingsleidraad. Naar eigen zeggen heeft hij zich niet vanwege het feit dat deze inschrijvingsleidraad draait om de bouw van een zonnepark aangemeld voor deze commissie. Het ging hem erom te leren van anderen die deelnemen aan een vorm van aanbesteding. De heer EvdB heeft desgevraagd verklaard dat het voor deelname aan de externe adviescommissie geen rol heeft gespeeld dat hij raadslid was.

Echter, uit e-mailcorrespondentie blijkt dat hij zich wel 'als raadslid' heeft gemeld bij de externe commissie. De accountmanager Flevoland van SBB heeft voorafgaand aan de bijeenkomst van de externe commissie

gevraagd in welke hoedanigheid de heer EvdB aanwezig zou zijn bij de bijeenkomst. Zij stuurt per e-mail op 15 april 2019 aan de heer EvdB, nadat de heer EvdB heeft aangegeven dat hij bij de bijeenkomst aanwezig gaat zijn:

'Dat is goed om te horen! Mag ik vragen in welke hoedanigheid je er bij zit? Vanuit een organisatie of als geïnteresseerde inwoner?'

De heer EvdB heeft op 15 april 2019 aan de accountmanager Flevoland van SBB per e-mail gemeld:

'Ik kom als raadlid van de ChristenUnie'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente is gevraagd welke rol hij heeft gespeeld in het vragen van de heer EvdB voor de externe commissie. Hij concludeert dat in de wisselwerking met de wethouder Duurzaamheid de keuze op de heer EvdB is gevallen. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft bevestigd dat hij de heer EvdB heeft benaderd om deel te nemen aan deze commissie. Hij had naar eigen zeggen afgestemd met de wethouder Duurzaamheid dat de heer EvdB zou worden benaderd. De beleidsmedewerker Duurzame Energie geeft aan dat de heer EvdB kritisch was op zonneparkenbeleid in zijn algemeenheid en om draagvlak in de gemeenteraad en in de fractie van de ChristenUnie te creëren voor het beleid, is de keuze op de heer EvdB gevallen, maar juist ook de kenbare interesse en welbekende affiniteit van de heer EvdB met het onderwerp zonneparken en duurzaamheid in het algemeen waren overwegingen om hem te benaderen. De beleidsmedewerker Duurzame Energie kan volgens zijn verklaring niet met documentatie onderbouwen dat de keuze op deze manier is verlopen, maar hij acht het zeer waarschijnlijk dat het idee om de heer EvdB te vragen in een gesprek met de wethouder Duurzaamheid is ontstaan in hun interactie. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt dat hij niet zelf het idee had om 'specifieke raadsleden exclusief te betrekken bij de uitvoering van het beleid'. Wel zegt hij waarde te zien in betrokkenheid van de raad op het thema duurzaamheid/zonneparken. Hij wist, zoals hiervoor benoemd, volgens zijn verklaring toen niet dat de besluitvorming via de raad liep. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt dat hij de wethouder Duurzaamheid zou hebben gewaarschuwd voor het feit dat een raadslid aan de commissie mee zou doen als hij had geweten dat het voorstel langs de raad zou moeten gaan. De beleidsmedewerker Duurzame Energie benoemt dat de wethouder Duurzaamheid in het onderzoek van de burgemeester heeft aangegeven zich niet te kunnen herinneren dat hij samen met de beleidsmedewerker Duurzame Energie de heer EvdB heeft voorgesteld om deel te nemen aan de externe adviescommissie van SBB, hoewel dit volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie wel zo is.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie is na het interview per e-mail gevraagd het ontstaan van de keuze om de heer EvdB te betrekken bij de externe commissie, nader toe te lichten, omdat hij enerzijds heeft verklaard de keuze te hebben afgestemd met de wethouder en anderzijds het initiatief, afgaande op zijn verklaringen, vooral bij de wethouder lijkt te liggen. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft daarop geantwoord dat de keuze voor de heer EvdB in interactie met de wethouder Duurzaamheid is ontstaan, waarbij de wethouder, volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie, er meer aan gelegen was om specifiek de heer EvdB te betrekken.

De wethouder Duurzaamheid heeft afgaande op zijn verklaringen geen (duidelijke) herinnering aan hetgeen hiervoor door de beleidsmedewerker Duurzame Energie is vermeld over het benaderen van het raadslid de heer EvdB voor de commissie van SBB. Hij heeft onder meer verklaard dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie niet heeft medegedeeld dat de heer EvdB zitting zou gaan nemen in de externe adviescommissie en dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie hierbij ook niet expliciet om de mening van hem heeft gevraagd over de deelname van de heer EvdB. De wethouder Duurzaamheid heeft daarbij als algemene context geschetst dat meerdere raadsleden wel hebben aangegeven betrokken te willen worden in het kader van participatie op het onderwerp zonne-energie en dat meerdere raadsleden bij algemene bijeenkomsten over dit onderwerp zijn geweest. De wethouder Duurzaamheid heeft daarnaast ook verklaard dat hij zijn ambtenaar, de beleidsmedewerker Duurzame Energie, vertrouwt en dat hij zijn handen voor hem in het vuur zou willen steken wanneer de beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft verklaard dat hij zich wel expliciet kan herinneren dat hij met de wethouder Duurzaamheid heeft gesproken over zijn deelname aan de externe adviescommissie en/of de deelname van een raadslid aan deze commissie.

Op de specifieke vraag of in de wisselwerking tussen hem en de beleidsmedewerker Duurzame Energie is geopperd om aan de heer EvdB voor te stellen om zitting te nemen in de externe adviescommissie van SBB, heeft de wethouder Duurzaamheid geantwoord dat hij zich dit niet zo kan herinneren. Hij verklaarde de bewering van de beleidsmedewerker Duurzame Energie voor waar te willen aannemen, als de beleidsmedewerker Duurzame Energie hiervan overtuigd is. Hij heeft herhaald dat hij zich niet kan herinneren dat over de heer EvdB is gesproken om hem voor te dragen voor de externe adviescommissie van SBB, maar hij acht het wel mogelijk dat er over de deelname van raadsleden in het algemeen is gesproken. De wethouder Duurzaamheid heeft aangegeven dat het wel bij de werkwijze van de gemeente past om te participeren in dit soort initiatieven.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft verklaard dat SBB het niet vreemd vond dat er een raadslid bij de externe adviescommissie betrokken was en zij de betrokkenheid van de heer EvdB waardeerden. De beleidsmedewerker Duurzame Energie herinnert zich naar eigen zeggen niet meer hoe de heer EvdB zich exact heeft geïntroduceerd tijdens de meeting van de externe adviescommissie. Volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft de heer EvdB vanuit zijn eigen expertise en achtergrond meegedaan aan de externe adviescommissie. De beleidsmedewerker Duurzame Energie denkt dat de heer EvdB is verwelkomd tot de adviescommissie mede omdat hij als raadslid feeling heeft met de lokale samenleving. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt dat de deelname van de heer EvdB voor de wethouder Duurzaamheid voor draagvlak in relatie tot duurzaamheidsbeleid en besluitvorming daarop zou zorgen. De beleidsmedewerker Duurzame Energie benadrukt dat de heer EvdB de kennis over duurzaamheid vanwege zijn achtergrond in huis had, maar hij vermoedt dat dit niet de reden is geweest om de heer EvdB voor de externe adviescommissie te vragen. De beleidsmedewerker Duurzame Energie licht toe dat het op zich in de commissie niet ontbrak aan de expertise die de heer EvdB meenam en dat het dus niet was om de kennis in de commissie te kunnen opvullen. Daar is volgens hem ook niet over gesproken. Het was veel meer vanuit het gegeven dat hij in de raad zit, in de fractie van de ChristenUnie, de partij van de wethouder Duurzaamheid, voor het draagvlak, aldus de beleidsmedewerker Duurzame Energie tot slot. In reactie op voorgelegde bevindingen heeft de beleidsmedewerker Duurzame Energie opgemerkt dat de opmerking in zijn verklaring dat de kennis die de heer EvdB inbracht in de commissie van SBB niet diende om een kennishiaat op te vullen, uit zijn verband is. Hij geeft aan dat de heer EvdB uitgenodigd werd als kritisch CU raadslid, alsook betrokken inwoner. Zodoende heeft de heer EvdB wel een bijdrage kunnen leveren aan de commissie van SBB en is voornoemde opmerking niet helemaal terecht verwoord, aldus de beleidsmedewerker Duurzame Energie.

De heer EvdB is bevraagd of hij binnen de ChristenUnie heeft aangegeven dat hij bij de bijeenkomst van de externe commissie is geweest. Hij heeft daarop bevestigend geantwoord en heeft verklaard dat hij, ten tijde van de bestuurlijke besluitvorming, binnen de fractie heeft geopperd om te vertellen dat hij het raadslid was dat had deelgenomen aan de externe adviesgroep over de komst van het zonnepark, naar aanleiding van een publicatie van Sunvest op pagina 111 (participatierapport) waarin wordt gesuggereerd dat er een raadslid bij de externe adviescommissie betrokken was. De heer EvdB verklaart dat zijn fractie hierop reageerde dat die aanbesteding was komen te vervallen en op deze manier niet meer relevant was. De heer EvdB vindt volgens zijn verklaring achteraf, dat hij toch had moeten melden dat hij het desbetreffende raadslid was.

De heer EvdB is gevraagd op welk moment zijn fractie en de wethouder Duurzaamheid op de hoogte waren van zijn deelname aan de externe commissie. Hij heeft hierover verklaard:

‘Als eerste op de fractievergadering van maandag 15 april 2019, tijdens het agenda punt: uitnodigingen, heb ik gemeld en met de fractie besproken dat ik mij had aangemeld voor de externe commissie van SBB die een paar dagen later zou plaats vinden. Fractievergadering 23 april heb ik een korte terugkoppeling gegeven van de externe commissie van SBB.

Er is in het geheel geen bespreking geweest over “hoe ons netwerk in te zetten”, nog met de fractie, fractieondersteuning, wethouder Duurzaamheid, bestuur ChristenUnie Zeewolde of achterban. Nogmaals op 15 april was mij niet bekend dat de [heer MvD] ook zou deelnemen aan deze externe commissie.’

Hij heeft toegelicht dat de wethouder van de ChristenUnie, de wethouder Duurzaamheid, doorgaans bij de fractievergaderingen aanwezig is en ook bij bovenstaande fractievergaderingen aanwezig geweest zal zijn,

in ieder geval die van 15 april 2019. Van de fractievergaderingen worden geen verslagen en geen lijst van aanwezigen gemaakt. Hij heeft over de vergadering van 15 april 2019 verklaard:

‘Over de aanwezigheid kan wel gemeld worden dat [de wethouder Duurzaamheid] aanwezig was op 15 april, omdat het een extra vergadering betrof over het nieuwe zwembad Het Bakken (portefeuille [wethouder Duurzaamheid]). Een groot issue voor Zeewolde waar ook een extra commissievergadering in die week voor gepland was. En daardoor een andere vergadering met ons bestuur op 15 april geannuleerd is.’

De wethouder Duurzaamheid heeft verklaard dat als de heer EvdB tot deze conclusie komt, hij deze conclusie deelt.

De heer EvdB is tevens bevraagd of hij aan andere raadsleden heeft gemeld dat hij deel had genomen aan de externe commissie. Hij verklaart dat hij aan de heer BvdW (CDA) en de heer WS (D66) heeft verteld dat hij het raadslid was dat aan de externe commissie heeft deelgenomen. Over het moment en de wijze waarop, heeft hij verklaard:

‘Dat is op woensdag 6 november 2019 (tussen de fractievergadering van dinsdag 5 november 2019 en de raadsvergadering van donderdag 7 november 2019). Dit n.a.v. de laatste commissie vergadering van 31-10-2019, daarin gaf het CDA aan tegen het voorstel te zijn vanwege het feit dat zij dit als een geschikte woningbouwlocatie zagen, mogelijk had de fractievergadering van de CDA een ander licht laten schijnen, daar hebben we over gesproken. In dat gesprek merkte de heer [BvdW] op dat hij wel benieuwd was wie het Raadslid was in de externe commissie, daarop heb ik heb dit toegelicht dat ik dat was en met een “o, ja” was dit afgedaan.

De heer [WS] heeft mij in de middag van 6 november gebeld dat de twijfel na de fractievergadering definitief was weggenomen. Op 5 november had hij mij gemaaild dat SBB in de fractievergadering van D66 van 5 november in gesprek zou gaan en hij zou mij daarna zou informeren. (mail is doorgestuurd/bekend bij BING). Hij vertelde enthousiast over zijn onderzoek naar een soort gelijke zonneweide in Brockhorst, naast een woonwijk en waarvan een van de bewoners de sleutel beheerd. In dat gesprek heb ik verteld dat ik in de externe commissie heb gezeten een soortgelijke plannen heb ingekeken. Daar waren verder geen opmerkingen of vragen meer over.’

De heer EvdB geeft aan dat hij in de commissievergadering op 31 oktober 2019 (de commissie Bestuur, Ruimte en Samenleving) heeft gezegd dat hij in de keuken heeft gekeken (zie ook het verslag van die vergadering in paragraaf 3.2.15). Hij heeft er naar eigen zeggen geen geheim van gemaakt, maar zijn deelname aan de commissie ook niet expliciet benoemd. De heer EvdB verklaart dat melder tijdens de raadsvergadering van 28 mei 2020 heeft gevraagd wie het raadslid is geweest dat bij de externe commissie betrokken was. De heer EvdB verklaart dat de wethouder RO daarop tijdens de raadsvergadering heeft geantwoord dat wegens privacy de naam van het raadslid niet wordt gedeeld. De heer EvdB geeft aan dat hij op dat moment alsnog zijn hand op had kunnen steken, maar hij vond het vreemd om dit na de woorden van de wethouder te doen. De heer EvdB geeft aan dat hij er geen geheim van heeft willen maken dat hij het raadslid was dat heeft deelgenomen aan de externe adviescommissie.

Op de vraag of zijn deelname aan de externe commissie als nevenfunctie moet worden gezien, die moet worden gemeld, heeft de heer EvdB aangegeven dat hij hier wel over heeft nagedacht, maar dat hij dit niet heeft gedaan met als reden dat hij geen persoonlijk belang had bij de externe adviescommissie. Hij heeft een voorbeeld geschetst van een andere situatie, die hem tot deze afweging heeft gebracht. De heer EvdB verklaart dat hij namens zijn fractie woordvoerder is ten aanzien van een project in het Hosterwold waar de Tomingroep een zakelijk belang heeft. Volgens de heer EvdB heeft de burgemeester hierover aangegeven dat hij wel woordvoerder van het project in het Hosterwold kan zijn. De heer EvdB verklaart dat hij hierdoor dacht dat hij de externe commissie niet bij de burgemeester hoefde te melden. Ook een ander onderwerp is besproken met de burgermeester en in zijn fractie over ‘wijziging kleinschalig bedrijventerrein naar woonvormen’. De partner van de heer EvdB is volgens hem werkzaam bij een van de ondernemers die dit ontwikkelt en in de raad is de heer EvdB woordvoerder op dit onderwerp, hetgeen geen probleem was omdat er geen persoonlijk belang is, aldus de heer EvdB. De gedragscode en het reglement van orde van Zeewolde lijkt volgens de heer EvdB ruimte te geven om in de externe commissie deel te nemen, waardoor de kritiek op zijn deelname aan de externe adviescommissie van SBB voelt als met twee maten meten. De heer EvdB

zegt zijn functie bij de Tomingroep destijds te hebben gemeld en op dit moment geen nevenfuncties te hebben.

Over zijn rol binnen de externe commissie heeft de heer EvdB verklaard dat er een toetsing moest worden uitgebracht op basis van vier punten: 1) retributie (hoeveel levert het park op); 2) aansluitingsmogelijkheid; 3) recreatieve waarde; 4) ecologische waarde. Uit de verklaringen van geïnterviewden, waaronder de heer EvdB, blijkt dat het advies van de externe adviescommissie alleen betrekking had op het derde en vierde punt. De heer EvdB geeft aan dat zijn expertise betrekking heeft op de ecologische waarde. Naar eigen zeggen geschiedt de beoordeling door de heer EvdB op een zwart-witte manier en houdt hij vast aan beoordelingscriteria. De heer EvdB heeft er op gewezen dat uit de inschrijvingsleidraad blijkt dat SBB eindverantwoordelijk is voor de beslissing van het zonnepark en de gunning. Hij verklaart dat de rol van de externe commissie een soort klankbordgroep was om te toetsen wat externen vonden van de verschillende plannen.

De heer EvdB heeft, terugkijkend op zijn handelen, verklaard dat hij voortaan eerder zou melden wanneer hij bij een externe adviescommissie is betrokken en hij nadrukkelijker zou overwegen of hij wel in een externe adviescommissie moet plaatsnemen. De heer EvdB heeft in reflectie op zijn handelen tevens verklaard dat hij van mening is dat hij niets fout heeft gedaan in deze casus.

De burgemeester heeft aangegeven hoe hij er tegenaan kijkt dat de heer EvdB zijn deelname aan de externe commissie niet bij hem heeft gemeld. De burgemeester heeft verklaard dat de heer EvdB de schijn van belangenverstrengeling oproept door woordvoerder van de partij op dit thema te zijn en door niet proactief deze externe commissie bij hem te hebben opgegeven.

De wethouder Jeugdzorg heeft verklaard dat het bestaan van de externe adviescommissie bij SBB haar niet bekend was. Voor zover zij weet gold dat ook voor de andere collegeleden. Zij geeft aan het kwalijk te vinden dat de heer EvdB niet zijn deelname aan de externe beoordelingscommissie heeft overlegd en dat hij vervolgens in het debat in de commissie- en raadsvergaderingen over zonnepark Zonneward mee heeft gedaan. De wethouder RO heeft over de informatie in het college verklaard, dat hem pas ter ore is gekomen de heer EvdB aan de externe adviescommissie van SBB heeft deelgenomen, op het moment van/na de melding.

Op de vraag of het de wethouder Jeugdzorg was opgevallen dat in het participatierapport van Sunvest vermeld stond dat er een raadslid had meegedaan aan de externe commissie, heeft zij verklaard dat zij ten tijde van de eerste Verklaring van geen bedenkingen tijdens de collegebehandeling niet heeft opgemerkt dat er in het participatierapport van Sunvest op pagina 111 stond vermeld dat er een raadslid bij de meeting van de externe commissie van 17 april 2019 was betrokken. De wethouder Jeugdzorg geeft desgevraagd aan dat niemand dit in het college of in de gemeenteraad destijds is opgevallen. Dit is ook onze vaststelling vanuit de andere interviews en vanuit de vastleggingen van de commissie- en raadsvergaderingen uit 2019 over de Verklaring van geen bedenkingen.

Over de deelname van de beleidsmedewerker Duurzame Energie

De beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente is bevraagd op welke wijze de externe adviescommissie tot stand is gekomen en welke rol de gemeente hierbij heeft gehad. Daarnaast heeft hij zijn eigen aanmelding voor de adviescommissie en het contact dat hij hierover met ZeewoldeZon had, toegelicht.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft desgevraagd verklaard dat hij telefonisch contact heeft gehad met de accountmanager Flevoland van SBB. Hij verklaart dat de speerpunten 'draagvlak' en 'participeren' in het gemeentelijk beleid, SBB aanspraken om mee aan de slag te gaan in de vorm van een zonnepark op hun grond. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt dat SBB vervolgens een externe adviescommissie heeft ingesteld als een soort klankbordgroep. Hij verklaart dat de gemeente hier niet specifiek om heeft gevraagd, maar dat kan worden gesteld dat dit een resultante is omdat de gemeente 'draagvlak' en 'participatie' dusdanig heeft benadrukt. Volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft de accountmanager Flevoland van SBB aan hem gemeld dat SBB de externe adviesgroep niet vol kreeg en vroeg zij de gemeente om hulp. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt dat hij samen met

de andere duurzaamheidsmakelaar van de gemeente in hun netwerk heeft gezocht om te zien wie interesse had om deel te nemen aan de externe adviesgroep. Volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie zijn een aantal organisaties die zich focussen op bewonersinitiatieven en de lokale camping uitgenodigd. Het uitnodigen van de camping is expliciet neergelegd bij SBB en dus niet door de gemeente gedaan. Uit een e-mail van 5 april 2019 van de beleidsmedewerker Duurzame Energie blijkt dat hij de accountmanager Flevoland van SBB verzoekt om zelf in contact te treden met Camping Het Groene Bos en om ze uit te nodigen voor de bespreking. De beleidsmedewerker Duurzame Energie verklaart dat, gelet op de tijd, de gemeente een aantal partijen zelf heeft uitgenodigd en dat SBB de andere partijen heeft uitgenodigd. SBB heeft volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie vooral de niet-lokale partijen aangeschreven zoals bijvoorbeeld Natuurmonumenten. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft ook zichzelf aangemeld voor de externe adviescommissie en heeft contact gehad met ZeewoldeZon over de aanmelding voor de externe adviescommissie, zoals ook hiervoor in paragraaf 3.2.3 is beschreven.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft verklaard dat hij bij de bijeenkomst van de externe adviescommissie op 17 april 2019 zich heeft voorgesteld als beleidsmedewerker van de gemeente Zeewolde die verantwoordelijk is voor het zonneparkenbeleid. Hij heeft daarbij naar eigen zeggen aangegeven dat zijn positieve beoordeling in de externe adviescommissie geen automatisch groen licht betekent vanuit de gemeente, omdat hij daar niet over gaat. De beleidsmedewerker Duurzame Energie wist naar eigen zeggen toen niet dat de raad een rol had in het groen licht geven voor het zonnepark Zonnewoud, ondanks dat SBB dit al wel in een verzoek aan de gemeente had beschreven. De beleidsmedewerker Duurzame Energie verklaart dat hij, toen hij van het bestaan van de Verklaring van geen bedenkingen hoorde, niet wist wat dit inhield. Op de schriftelijke vraag op welk moment en hoe hij bekend is geraakt met deze rol van de raad, heeft hij geantwoord:

'Het klopt dat ik niet bekend was met de vvgb procedure. Daarbij komt dat de politieke controverse hieromtrent niet verwacht werd. Zodoende is dus pas laat gedurende de planologische procedure dit besef bij mij ingedaald. Alhoewel de noodzaak van de vvgb achteraf gezien tijdig bekend was is de relevantie mij ontgaan tot ver na het plaatsvinden van de commissie van SBB. In aanloop van de petitie door burger B richting de besluitvorming van de raad op de 1e vvgb werd de vvgb politiek relevant inzake de vestiging van Zonnewoud. Iets wat voorheen niet geanticipeerd werd. Toen pas ben ik vragen gaan stellen bij mijn collega Adviseur Omgevingsbeleid en ben ik pas gaan doorgronden wat de rol van de Raad precies was en dat deze rol bepalend is in de komst van het Zonnewoud'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft eveneens verklaard wat de rol was van de externe commissie en wat de deelnemers van de bijeenkomst hebben gedaan. Daarnaast is hij ingegaan op hoe de externe commissie zich verhoudt tot de interne commissie van SBB.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft over de rol van de leden van de externe adviescommissie verklaard, dat zij een aantal plannen beoordeelden op basis van goed/voldoende/onvoldoende of op basis van een cijfer. De commissie heeft volgens hem de voorstellen inhoudelijk beoordeeld op de onderwerpen landschap en milieu en niet op prijs. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft toegelicht dat het hierbij vooral ging over de esthetiek, de natuurbeleving en het concept van 'beleef een zonnepark'. De beleidsmedewerker Duurzame Energie stelt dat er vervolgens consensus kwam op de beoordeling en dat dit cijfer werd gewogen in de matrix van SBB. De beleidsmedewerker Duurzame Energie geeft aan dat er twee hoofdconclusies waren te melden naar aanleiding van de beoordeling van de externe adviescommissie: 1) de beoordeling was op hoofdlijnen hetzelfde als de interne beoordeling van SBB, hetgeen naderhand werd medegedeeld; 2) zowel de interne adviescommissie van SBB als de externe adviescommissie hadden het plan van Sunvest op nummer een gezet.

Nadat een van de inschrijvers bezwaar had gemaakt tegen de voorlopige gunning door SBB heeft een nieuwe inschrijvingsronde plaats gevonden (zie hierna paragraaf 3.2.6). De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft bevestigd dat de externe adviescommissie niet opnieuw bij elkaar is gekomen. Hij heeft naar eigen zeggen nagevraagd waarom dit zo was en dit bleek volgens SBB niet nodig te zijn omdat de inschrijvingen van dezelfde kwaliteit en inhoudelijk nagenoeg gelijk waren aan de inschrijvingen op de eerste ronde. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft aangegeven dat hij de conclusie van het onderzoek van de burgemeester formeel en procedureel correct vindt, maar er inhoudelijk wel iets op af te dingen is. Hij

onderbouwt dit door te stellen dat het advies van de klankbordgroep ook is meegenomen in de tweede aanbesteding, maar de klankbordgroep niet opnieuw is geconsulteerd en geen formele rol had.

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft desgevraagd over zijn eigen handelen verklaard dat hij in het vervolg meer afstand zou willen bewaren tot de gemeenteraad en dat het betrekken van de heer EvdB bij zonnepark Zonneward niet handig is geweest. Hij stelt, zoals eerder vermeld, niet te hebben geweten of de gemeenteraad nog enige rol zou hebben in deze casus toen hij de heer EvdB betrok.

Over de deelname van de beleidsmedewerker Duurzame Energie aan de externe commissie heeft de wethouder RO aangegeven dat, mocht hij als portefeuillehouder de keuze over deelname aan de adviescommissie hebben gemaakt, hij waarschijnlijk nee had gezegd op de vraag of de beleidsmedewerker Duurzame Energie deel had kunnen nemen aan de externe commissie van SBB. De wethouder RO geeft als motivatie aan dat de gemeente de toetsing doet op de ruimtelijke ordening van het project zonnepark Zonneward en dat het daarom niet gewenst is als de beoordeling van de partijen die hebben ingeschreven eveneens door een medewerker van de gemeente wordt gedaan. De wethouder RO vindt dat deze selectierol niet past bij een ambtenaar van de gemeente.

De wethouder Duurzaamheid heeft over de externe commissie van SBB verklaard, dat mocht de beleidsmedewerker Duurzame Energie het scenario hebben geschetst dat hij zitting zou nemen in de externe adviescommissie (met een beoordelende rol) en dat hij een raadslid zou vragen om ook deel te nemen, wetende dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie zelf vanuit de ambtenarij advies zou moeten geven over het project waar hij als wethouder verantwoording over moet afleggen, dan was de wethouder Duurzaamheid daar naar eigen zeggen nooit in meegegaan. Zowel het feit dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie de ambtenaar is op het gebied van duurzaamheid alsook het argument dat de heer EvdB uit dezelfde partij komt als hijzelf, zijn voor hem naar eigen zeggen redenen om dit scenario niet te laten gebeuren. De wethouder Duurzaamheid stelt dat hij echter in deze specifieke casus geen verantwoording hoefde af te leggen aan de gemeenteraad, omdat hij niet de portefeuillehouder was en dat het ambtelijk advies vanuit een andere ambtenaar zou komen. Daarnaast geeft hij aan dat het om een project gaat dat ter besluitvorming niet aan de gemeenteraad is voorgelegd, hetgeen het volgens hem een ander soort project maakt. De wethouder Duurzaamheid bedoelt hier naar eigen zeggen mee dat het project waarover de externe adviescommissie van SBB haar mening heeft gegeven, formeel geen status meer had toen een tweede inschrijvingsleidraad werd geopend. Hij stelt dat de betrokkenen van de externe commissie van SBB over het project van de tweede inschrijvingsleidraad hun mening niet hebben gegeven. Hij weet niet of zijn mening zou veranderen als het project waarover de externe commissie van SBB haar mening heeft gegeven wel het definitieve project was geweest.

De wethouder Jeugdzorg stelt dat in de collegevergadering van 21 april 2020 met de gemeentesecretaris is besproken in hoeverre het gebruikelijk is dat een ambtenaar zitting neemt in een dergelijke commissie. Volgens haar is hier geen reactie meer op gekomen. Zij heeft desgevraagd aangegeven dat zij het niet vindt kunnen dat er een raadslid en een ambtenaar aan de externe commissie van SBB hebben deelgenomen. Zij stelt dat je als raadslid en ambtenaar afstand moet houden als zo'n commissie raakt aan (de taken van) de gemeente Zeewolde. De wethouder Duurzaamheid heeft bevestigd dat er tijdens een collegevergadering over het zonnepark werd gesproken en dat toen de vraag voorbij kwam of er een raadslid zitting had genomen in de genoemde commissie. Het was hem naar eigen zeggen niet bekend welk raadslid het betrof. Volgens hem werd in de collegevergadering ook nog door een andere wethouder genoemd dat er een open uitnodiging door SBB/Sunvest in de Zeewolder Aktueel had gestaan om naar een informatieavond over dit zonnepark te komen. In dat kader zijn er volgens de wethouder Duurzaamheid namen genoemd en daar heeft het college het verder bij gelaten.

De adviseur Omgevingsbeleid van de gemeente heeft aangegeven dat zij niet op de hoogte was van het bestaan van een externe commissie. Zij geeft aan dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie aan haar een keer terloops heeft gemeld dat hij in een werkgroep zat. In hoeverre het formeel was en dat de heer EvdB aan de externe commissie had deelgenomen, begreep zij naar eigen zeggen pas afgelopen zomer (2020).

De betrokken projectleider van Sunvest heeft desgevraagd verklaard dat hij tijdens het proces (aanvraag) omgevingsvergunning van de beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft gehoord dat hij bij de externe commissie van SBB aanwezig was. Hij verklaart dat hij de betreffende medewerker daarvoor niet kende en derhalve geen contact heeft gehad met de beleidsmedewerker Duurzame Energie ten tijde van de meeting van de externe commissie of ten tijde van de inschrijving van Sunvest.

Over de deelname van de heer MvD (ZeewoldeZon)

De heer MvD heeft deelgenomen aan de externe commissie van SBB. Hij heeft verklaard over de rol die hij in deze commissie had en de wijze waarop hij is benaderd. Volgens de heer MvD heeft hij vanwege zijn rol bij ZeewoldeZon in de externe commissie van SBB plaatsgenomen. Hij geeft aan dat hij door SBB is gevraagd om zitting te nemen in deze commissie, omdat SBB ZeewoldeZon als een van de partijen zag die op het gebied van energie een rol zou kunnen spelen in het Zonnewoud. In die hoedanigheid heeft de heer MvD naar eigen zeggen dan ook plaatsgenomen in de externe commissie. De heer MvD heeft in aanvulling hierop desgevraagd verklaard dat hij niet door de gemeente is benaderd om in de externe commissie zitting te nemen.

De heer MvD verklaart desgevraagd het logisch te vinden dat SBB ZeewoldeZon heeft benaderd om plaats te nemen in de externe commissie, omdat ZeewoldeZon de lokale bevolking bij de energietransitie wil betrekken. Bij zijn weten is er nog één andere lokale energie coöperatie, namelijk Zeenergie, maar deze is volgens hem vrij inactief. De heer MvD heeft aangegeven dat het verschil tussen ZeewoldeZon en Zeenergie is dat ZeewoldeZon energie opwekt en energie levert en dat Zeenergie louter ideeën vormt voor het besparen en zelf opwekken van energie en dus zelf geen energie opwekt. Hij heeft voorts toegelicht dat de bestuurders van ZeewoldeZon het bestuur van Zeenergie recentelijk hebben overgenomen (in juni 2019) en dat hij eveneens bij deze coöperatie de rol van bestuurssecretaris vervult.

De heer MvD is benaderd door de accountmanager Flevoland van SBB om zitting te nemen in de externe commissie van SBB. Volgens de heer MvD kreeg hij als informatie over de externe commissie mee, dat het doel was om te horen hoe het dorp tegen de plannen voor het Zonnewoud aankeek en dat dit als advies zou worden meegenomen door SBB. Hij heeft verklaard dat mensen vanuit verschillende hoeken (zoals milieufederatie, provincie, Zeewolde Actueel, ambtenaar, raadslid) hebben deelgenomen aan de externe commissie.

De heer MvD is bevraagd op de wijze waarop de beleidsmedewerker Duurzame Energie en het betrokken raadslid, de heer EvdB, zich hebben voorgesteld in de externe commissie. Volgens hem heeft iedereen zich persoonlijk voorgesteld in de meeting op 17 april 2019. De heer MvD licht toe dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie zich heeft voorgesteld als ambtenaar van de gemeente Zeewolde en dat de heer EvdB zich heeft voorgesteld als raadslid van de ChristenUnie die energietransitie in zijn portefeuille heeft.

De heer MvD heeft desgevraagd verklaard dat hij een volgende keer weer mee zou doen met een externe commissie, omdat hij volgens hem de belangen van een bepaald deel van het dorp heeft verkondigd.

Verklaringen van SBB over externe commissie

Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland heeft aangegeven dat hijzelf geen rol heeft gehad bij de totstandkoming van de externe commissie. Hij is naar eigen zeggen wel enthousiast over de gang van zaken in het kader van het zonnepark Zonnewoud. Hij heeft desgevraagd verklaard dat er geen vooropgestelde criteria waren om deel te kunnen nemen in de externe commissie. Volgens hem heeft de vraag wie SBB kon helpen om een zo objectief mogelijke beslissing te maken, meegespeeld bij de vorming van de externe commissie. Hij heeft toegelicht dat een aantal personen zijn gevraagd voor de externe commissie en dat een aantal personen zichzelf hebben aangemeld voor de externe commissie. Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland zegt niet te weten op welke manier de accountmanager Flevoland van SBB mensen heeft benaderd. Hij geeft aan dat de accountmanager Flevoland contact heeft gezocht met een aantal collega-natuurorganisaties om uit te zoeken hoe zij tegen het project Zonnewoud aankeken. Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland stelt dat de accountmanager Flevoland ook in kaart heeft gebracht hoe er een park kon worden gerealiseerd dat draagvlak heeft en een maatschappelijke rol kan vervullen.

Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland geeft in zijn verklaring aan dat hij de heer MvD niet kent en van ZeewoldeZon heeft gehoord tijdens een gemeenteraadsvergadering. Hij is daarnaast ingegaan op het betrekken van ZeewoldeZon bij de externe commissie. Hij veronderstelt dat de accountmanager Flevoland van SBB vanwege haar kennis zou kunnen hebben gedacht om ZeewoldeZon te betrekken bij een externe commissie. Hij stelt dat dit zonnepark voor SBB ook een innovatief project is geweest. Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland geeft aan dat hij met de assets van SBB een zo hoog mogelijk rendement zou willen behalen, zoals het invullen van het beleidsdoel 'werken aan de energietransitie'.

Over de betrokkenheid van de heer EvdB bij de externe commissie heeft het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland verklaard, dat hij wist dat er een raadslid bij de externe commissie betrokken was. Naar zijn zeggen ging er bij hem wel een kleine alarmbel rinkelen toen hij hier kennis van nam vanwege de politiek-bestuurlijke relatie, maar hij stelt dat het de verantwoordelijkheid is van het raadslid zelf en dat hij hier niet op heeft gereageerd. Hij weet volgens zijn verklaring niet op welk moment hij exact van de deelname van de heer EvdB hoorde en hij weet niet of de bijeenkomst met puntentelling toen al was geweest. Hij heeft van de accountmanager Flevoland begrepen dat er een raadslid bij de commissie aanwezig was en dat dit raadslid, de heer EvdB, zichzelf voor de commissie heeft aangemeld.

Ook op de hoedanigheid waarin de heer EvdB zitting heeft genomen is het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland ingegaan in zijn verklaring. Hij wijst erop dat de insteek van SBB was om zoveel mogelijk draagvlak te krijgen door de commissie. Hij stelt dat daarom mensen in de commissie zouden moeten komen, die zicht hebben op de ontvankelijkheid van het plan zonnepark Zonnewoud en waar de gevoeligheden van het plan zouden liggen. Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland geeft verder aan dat een raadslid ook kennis heeft van de procedures bij de gemeente en dat een raadslid weet hoe plannen in de achterban worden ontvangen.

Melder heeft aangegeven dat hij vindt dat SBB de algemene beginselen van behoorlijk bestuur niet in acht heeft genomen tijdens de procedure zonnepark Zonnewoud. Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland geeft hierover aan dat hij de mening niet deelt dat deze beginselen niet zijn gehonoreerd. Daarnaast heeft hij aangegeven dat het geen aanbestedingstraject betrof, waardoor de uitspraak van melder over de algemene beginselen van behoorlijk bestuur volgens hem niet kan worden gestaafd. Hij verklaart verder van het project Zonnewoud te hebben geleerd, dat hij zich twee keer zal bedenken of er een externe commissie in het leven zou moeten worden geroepen. Hij onderbouwt dit met de lijntjes die commissieleden mogelijk met andere partijen hebben en dat hierdoor de discussie over een project afgeleid raakt van de inhoud.

Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland en de senior medewerker Business Development van SBB hebben benadrukt dat de externe commissie niet de uiteindelijke uitkomst heeft bepaald, maar dat de groep externen een advies heeft uitgebracht aan SBB en dat SBB vervolgens heeft besloten om dat advies over te nemen.

Verklaringen van Sunvest over externe commissie

Over de bekendheid met het bestaan van een externe adviescommissie, verklaart de betrokken projectleider dat Sunvest wist dat SBB op een bepaalde manier scores zou gaan toebedelen. SBB heeft hierover volgens hem wel aangegeven dat zij extern advies ging inwinnen. Er is niet bekend gemaakt wie er in een commissie zitting zou gaan nemen en hoe er advies zou worden ingewonnen, aldus de projectleider van SBB. Hij vult aan, na het te hebben opgezocht, dat in de tenderdocumenten informatie over de manier van scoren wordt gegeven, maar niet wie dat gaat doen en op welke manier dat zal gaan gebeuren.

In retrospectief heeft de betrokken projectleider van Sunvest teruggekeken naar de gang van zaken bij de externe commissie en de mogelijkheid tot belangenverstrengeling in het proces. Hij geeft aan geen belangenverstrengeling te herkennen. Hij benoemt dat het project gegund is aan Sunvest op basis van een interne scoringscommissie van SBB (bij de tweede tender). De projectleider van Sunvest ziet hierdoor geen enkele aanleiding tot belangenverstrengeling van de betrokken partijen. Ook wanneer de score van de externe commissie wel onderdeel zou zijn geweest van de beoordeling, ziet hij daarin geen belangenverstrengeling.

3.2.5 Principebereidheid projectafwijgingsbesluit zonnepark Groenewoudseweg (april/mei 2019)

De Adviseur Omgevingsbeleid heeft op 4 april 2019 een advies principebereidheid projectafwijgingsbesluit opgesteld voor het college. Hierin staat als beslispunt:

'In principe medewerking verlenen met toepassing van een projectafwijgingsbesluit volgens artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).'

In de Wabo staat voor zover relevant in artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 het belang van een goede ruimtelijke onderbouwing wanneer de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan:

(..)

Artikel 2.12

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning slechts worden verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en:

a. indien de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan of de beheersverordening:

(..)

3. in overige gevallen, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat;'

In het advies van de Adviseur Omgevingsbeleid van 4 april 2019 wordt uitgelegd dat het zonnepark in strijd is met het bestemmingsplan. Destijds had SBB in hetzelfde principeverzoek ook voor haar locatie aan de Bosruiterweg een verzoek voor een zonnepark ingediend. Onderstaande passage uit de brief van de adviseur Omgevingsbeleid van 4 april 2019 waarin beschreven staat dat het om ontwikkellocaties gaat en dat er moet worden afgeweken van het bestemmingsplan om zonneparken te realiseren, heeft daarom betrekking op zowel de locatie Groenewoudseweg als de locatie Bosruiterweg:

(..)

Beide percelen zijn ontwikkellocaties van Staatsbosbeheer in het kader van 'Bos zoekt ondernemer' en geen onderdeel van het NNN-netwerk. Ook in het geldende bestemmingsplan Buitengebied 2016 zijn deze percelen als ontwikkellocatie (wijzigingsbevoegdheid) opgenomen.

De bouw van zonneparken op deze locaties is in strijd met het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2016' en het 'Reparatieplan Buitengebied 2018'. Voor beide locaties geldt de bestemming 'Bos – Natuur', met een wijzigingsbevoegdheid naar recreatieve en daaraan gerelateerde functies. Een zonnepark past daar niet in. Planologische medewerking kan uitsluitend worden verleend door middel van een projectafwijgingsbesluit.'

Als argumenten om voor afwijking van het bestemmingsplan te kiezen, wordt door de adviseur Omgevingsbeleid aangedragen dat het principeverzoek van SBB past binnen de duurzaamheidsbeginselen van het beleid. Daarnaast vervolgt zij in haar advies dat medewerking tot afwijking van het bestemmingsplan kan worden verleend indien aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. Deze randvoorwaarden zijn:

'Algemeen

1. *Eigen risico: Alle investeringen op eigen risico initiatiefnemer; het indienen van een formele aanvraag biedt geen garantie dat de vergunning ook wordt verleend en in rechte in stand blijft.*
2. *Planschade: Initiatiefnemer sluit met de gemeente een overeenkomst m.b.t. planschade.*

Specifiek

1. *Terreininrichting en landschappelijke inpassing: Voor de inrichting en het beheer van beide gehele terreinen moet een Inrichtingsplan worden ingediend. Hieruit moet blijken dat sprake is van een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Bij de locatie aan de Bosruiterweg zal het perceel minstens omringd moeten blijven met hoogopgaande beplanting. Bij de locatie aan de Groenewoudseweg is een versterking aan de rand van de Groenewoudseweg nodig. Voor beide locaties is een landschapsontwerp dat de ruimtelijke meerwaarde voor de omgeving aantoont op zijn plaats.*
2. *Ecologie: Uit ecologisch onderzoek moet blijken dat de zonneparken geen negatieve effecten hebben op de omgeving, zowel niet voor de soortbescherming als gebiedsbescherming. De noodzaak van bomenkap moet worden aangetoond. Indien bomen worden gekapt, moet worden aangegeven op welke wijze dit*

wordt gecompenseerd. Aangetoond moet worden dat de initiatieven haalbaar zijn binnen de wettelijke kaders.

3. *Archeologie: Voor het gebied met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4' geldt dat bij bodemingrepen groter of gelijk aan 500 m² en dieper dan 100 cm een archeologisch onderzoek nodig is. In de gebieden met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5' geldt dat bij bodemingrepen groter of gelijk aan 500 m² en dieper dan 150 cm.*
4. *Tijdelijke vergunning voor maximaal 25 jaar: De aanvraag voorziet in zonneparken met een instandhoudingstermijn van maximaal 25 jaar. Dit zal als voorwaarde in de vergunning en anterieure overeenkomst worden opgenomen.*
5. *Aansluiting net: Er moet aannemelijk worden gemaakt hoe de beoogde aansluiting op het elektriciteitsnetwerk voorzien is middels (concept-)overeenkomsten of (concept-)offertes omtrent de netaansluiting.*
6. *Invulling participatie: Voorwaarde voor planologische medewerking is dat adequaat invulling wordt gegeven aan maatschappelijke betrokkenheid en draagvlak.'*

In het advies over de principebereidheid projectafwijkingbesluit van de adviseur Omgevingsbeleid aan het college, geeft zij verder aan dat het project aan de Groenewoudseweg niet binnen de Structuurvisie van de gemeente past. Zij geeft vervolgens aan dat om die reden de gemeenteraad tweemaal een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven:

(..)

Het initiatief zal daarom voor een 'verklaring van geen bedenkingen' zowel voorafgaand aan het ontwerp-besluit als voorafgaand aan het definitieve besluit moeten worden voorgelegd aan de raad.'

Het college heeft op 21 mei 2019 conform het ambtelijk advies besloten: *'In principe medewerking verlenen met toepassing van een projectafwijkingbesluit volgens artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).'*

SBB is op 23 mei 2019 per brief geïnformeerd over de principebereidheid van het college voor een zonnepark op de locatie Groenewoudseweg:

'Wij zijn als college van burgemeester en wethouders in principe bereid om planologische medewerking te verlenen aan uw initiatief, mits voldaan kan worden aan de hieronder genoemde algemene en specifieke randvoorwaarden. Het initiatief zal wel voor een 'verklaring van geen bedenkingen' zowel voorafgaand aan het ontwerp-besluit als voorafgaand aan het definitieve besluit moeten worden voorgelegd aan de gemeenteraad.'

3.2.6 Bijeenkomst externe commissie SBB 17 april 2019 en vervolg tenderprocedure

Uit de Nota van Zienswijzen die verderop in het besluitvormingstraject is opgesteld (waarover later meer) blijkt het volgende over de bijeenkomst van 17 april 2019. Op deze datum was er een bespreking met in totaal negen vertegenwoordigers uit de gemeente (een raadslid en een ambtenaar), de provincie Flevoland, omwonenden, Natuurmonumenten, Natuureducatie en de heer MvD namens ZeewoldeZon. Uit het participatierapport van Sunvest blijkt dat ook De Flevolandse Natuur & Milieu Federatie was uitgenodigd, maar niet aanwezig was. Door SBB is aan BING aangegeven dat vanuit SBB tevens vier medewerkers aanwezig waren, waaronder de accountmanager Flevoland en de Senior Medewerker Business Development. De aanwezigen hebben gescoord op de beoordelingscriteria uit de inschrijvingsleidraad (zie hierna voor de nuancerings hierop). In de bijeenkomst van 17 april 2019 is vervolgens Sunvest als beste inschrijver beoordeeld.

Nadat de externe commissie van SBB de inschrijvers hadden beoordeeld, heeft de interne commissie van SBB deze ook beoordeeld. De accountmanager Flevoland, de senior medewerker Business Development en het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland hebben de interne commissie van SBB gevormd. Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland heeft verklaard dat hierbij eveneens Sunvest als beste is beoordeeld.

Op 1 mei 2019 heeft de senior medewerker Business Development van SBB aan de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde gemeld dat een partij die deel had genomen aan de uitvraag van SBB bezwaar had gemaakt. Hij dient daardoor opnieuw een principeverzoek in bij de gemeente. Hij geeft

aan dat de gehele procedure met de vijf inschrijvers opnieuw doorlopen zal gaan worden. Daarbij merkt hij op dat de beoordelingscriteria vergelijkbaar blijven, maar wel zullen worden aangepast. Hierover is in zijn e-mail het volgende opgenomen:

'Hierbij dien ik een principeverzoek in voor een zonneweide in Zeewolde. Een van de afgewezen partijen in de procedure waar jij een onderdeel van meemaakte, heeft bezwaar aangetekend tegen de uitkomst en dat bezwaar is gegrond verklaard. Dat betekent dat we op dit moment niet zullen gunnen en de procedure met de vijf inschrijvers opnieuw zullen doorlopen. De criteria zullen weliswaar vergelijkbaar zijn, maar wel worden aangepast en met name de waardering zal concreter worden toegelicht in de leidraad en naderhand beter gemotiveerd.'

Omdat ook melder is ingegaan op de mogelijke redenen van bezwaar tegen de procedure van SBB, vermelden wij hierna wat daarover in het onderzoek aan ons bekend is geworden. Een interne bezwarencommissie van SBB heeft het bezwaar van een van de inschrijvers goeddeels gegrond verklaard. Deze conclusie en de toelichting daarop zijn in een schrijven meegedeeld aan de inschrijvers:

'De commissie is van mening dat de waardering op de aspecten natuurwaarde en recreatieve waarde tevoren onvoldoende is ingekaderd. Voor deze waardering is een groep van externe deskundigen/betrokkenen aangezocht. De wijze waarop de beraadslaging door deze personen heeft plaatsgevonden en waarop door hen individueel waarderingen zijn gegeven - op basis van de instructies van Staatsbosbeheer - geven de bezwaarcommissie onvoldoende vertrouwen dat het eindresultaat een goede afspiegeling vormt van de opinie van deze groep als geheel. De commissie ziet geen afdoende mogelijkheden om dit binnen de lopende procedure te herstellen.

Verder zet de bezwaarcommissie vraagtekens bij de puntentoekenning voor het onderdeel 'aansluiting'. Omdat op basis van uitspraken van de netbeheerder verwacht wordt dat voor iedere inschrijver een aansluiting binnen twee jaar mogelijk zal zijn is besloten om aan alle inschrijvers hoe dan ook 2 punten te geven. Voor één inschrijver geldt dat deze nu al, gedocumenteerd, zekerheid kon bieden; deze heeft 5 punten gekregen. De winnende inschrijver heeft 3 punten ontvangen voor het criterium netaansluiting. De commissie acht die score te hoog, nu deze inschrijver geen documenten heeft overgelegd, zoals bedoeld in de inschrijvingsleidraad, die meer dan de bovenbedoelde 2 punten rechtvaardigen. (...)'

Naar aanleiding van het bezwaar is een nieuwe inschrijvingsronde gestart met de vijf geselecteerde inschrijvers, waarbij onder meer de gunningscriteria zijn aangepast. In de nieuwe inschrijvingsleidraad van 22 mei 2019 is over de gunningscriteria opgenomen:

Onderwerp	Max score	Beoordeling
Hoogte van de retributie	5	De inschrijver met de hoogste retributie ontvangt 10 punten. Het aantal punten voor de andere inschrijvers wordt als volgt berekend: $5 * (\text{Retributie inschrijver} - 4.000) / (\text{hoogste inschrijving} - 4.000)$.
Belevingswaarde van het ontwerp	10	Ieder ontwerp krijgt een 'rapportcijfer' voor de belevingswaarde van het ontwerp.
Totaalscore	15	Optelsom van de hierboven bedoelde deelscores.

NB Wij (BING) merken het volgende op. In de kolom 'Beoordeling' bij het onderwerp 'Hoogte van de retributie' staat dat de inschrijver met de hoogste retributie 10 punten ontvangt. Er staat echter bij de maximum score van het onderwerp 'Hoogte van de retributie' dat er maximaal 5 punten kunnen worden verkregen.

In de tweede uitvraag van SBB is de externe commissie niet meer bij elkaar gekomen om de verschillende inschrijvers te ranken. De externe commissie heeft ook geen andere betrokkenheid gehad in de tweede uitvraag van SBB voor een zonnepark in het Zonneward. Een interne commissie van SBB heeft uiteindelijk de inschrijvingen van de tweede uitvraag beoordeeld. Sunvest is vervolgens wederom als winnaar van de (tweede) uitvraag gekozen door de interne commissie van SBB.

Op 3 juli 2019 vraagt de Beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde per e-mail de accountmanager Flevoland van SBB om een update omtrent het Zonneward. Zij heeft op 4 juli 2019 gereageerd:

'Vorige week hebben we de nieuwe beoordelingsronde gedaan van de nieuwe plannen van alle 5 van de oorspronkelijke inschrijvers. Sommige waren echt wezenlijk anders. We hebben met een interne club de beoordeling gedaan en daarin alle wensen van de externe beoordelingsclub meegenomen. Tijdens deze ronde en een andere partij tweede geworden, maar is Sunvest nog steeds de beste inschrijving. Aanstaande dinsdag hebben we een verificatiegesprek met Sunvest en is ook duidelijk of er nog bezwaar is binnengekomen van één van de andere inschrijvers. Na dinsdag kunnen we dus ook communiceren over het ontwerp en plannen van Sunvest.'

Vervolgens heeft zij op 7 juli 2019 als volgt gereageerd, nadat het verificatiegesprek met Sunvest was geweest en er geen bezwaar van de overige inschrijvers was binnengekomen:

'Zojuist hebben we het verificatiegesprek met Sunvest gehad voor de zonneweide in Zeewolde. En is ook bekend dat er geen bezwaren zijn binnengekomen van de 4 andere inschrijvers. Kortom, we kunnen aan de slag!

Hierbij koppel ik jou aan [naam] die projectleider is namens Sunvest. Mag ik jou vragen om hem naar de juiste collega's binnen de gemeente te sturen voor de verdere procedure? Het is zaak om nu zsm aan de slag te gaan.

Ik ga einde van de week ook communiceren met de externe beoordelingsgroep.'

Daarna heeft de accountmanager Flevoland op 12 juli 2019 een e-mail gestuurd naar de externe commissie met een update over het Zonneward. Voor zover relevant heeft zij daar het volgende in opgenomen:

'Op 17 april bent u aanwezig geweest bij de beoordeling van de inschrijvers voor de zonneweide in Zeewolde. Met deze email wil ik meer vertellen over het proces sinds dat moment. Na de externe beoordelingsronde op 17 april heb ik ook een interne beoordelingsronde georganiseerd waarbij een definitieve keuze gemaakt is voor een ontwerp. Het advies wat u gegeven heeft is één op één overgenomen door de interne beoordelingscommissie en dus is de gunning verleend aan Sunvest met hun Zonneward. Echter, één van de andere partijen heeft hiertegen bezwaar aangetekend. Dit bezwaar is beoordeeld door een bezwarencommissie van Staatsbosbeheer en het bezwaar is gegrond geacht. Helaas waren wij daarom genoodzaakt om de gehele procedure te herhalen. De inschrijvingsleidraad is aangepast aan uw wensen en verstuurd naar de vijf inschrijvers. Deze hebben opnieuw voorstellen gedaan. Deze voorstellen zijn vorige week beoordeeld door de interne beoordelingscommissie en opnieuw is Sunvest als beste naar voren gekomen. Deze week is duidelijk geworden dat er geen nieuwe bezwaren zijn binnengekomen en kan Sunvest aan de slag! Planning is dat de aanleg in januari 2021 kan starten. Wilt u nog een bijdrage leveren aan het ontwikkelingsproces of heeft u vragen, dan verwijst ik u graag door naar [naam], projectleider van Sunvest (...).'

3.2.7 Betrokkenheid bij omgevingsvergunning

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de verschillende stappen in de procedure aanvraag en verlening van de omgevingsvergunning, zoals die blijken uit relevante documentatie, aangevuld met verklaringen van geïnterviewden. Met de geïnterviewden is stilgestaan bij hun betrokkenheid in dit proces. In deze paragraaf nemen wij de relevante (overkoepelende) verklaringen op. Een aantal geïnterviewden geeft aan geen betrokkenheid te hebben gehad bij de (aanvraag) omgevingsvergunning, zoals de heer EvdB, althans niet anders dan als lid van de raad inzake de voor het afgeven van de vergunning benodigde Verklaring van geen bedenkingen.

Ook de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente Zeewolde geeft aan geen bemoeienis gehad te hebben met de (aanvraag) omgevingsvergunning zelf, maar wel een rol te hebben gespeeld gedurende de vergunningsprocedure. Hij heeft dat als volgt toegelicht:

[Beleidsmedewerker Duurzame Energie] verklaart desgevraagd over de aanvraag omgevingsvergunning dat hij daar geen betrokkenheid bij heeft gehad. Hij geeft aan wel een rol te hebben gespeeld bij het beoordelen en het begeleiden van het initiatief gedurende de vergunningsprocedure. Hij licht desgevraagd toe dat na de aanvraag voor een omgevingsvergunning bij het Omgevingsloket Online (OLO) een ruimtelijke onderbouwing moet worden geschreven en een toetsing of het past binnen het duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Hij heeft naar eigen zeggen hierin meegeholpen. Hij geeft aan dat er een informatieavond is georganiseerd door Sunvest om de bewoners te informeren over haar plan, maar hij geeft aan dat hij daar zelf niet bij was. Volgens [beleidsmedewerker Duurzame Energie] is [adviseur Omgevingsbeleid] hier wel aanwezig geweest. Hij geeft daarnaast aan dat er ook een anterieure overeenkomst gesloten moest worden tussen de privaatrechtelijke initiatiefnemer en de gemeente. Hij geeft aan dat hierin zaken als participatie en netaansluiting beschreven staan. [Beleidsmedewerker Duurzame Energie] zegt deze overeenkomst opgesteld te hebben met de privaatrechtelijke partij en in samenwerking met de afdeling juridische zaken van de gemeente. Hij licht toe dat deze anterieure overeenkomst als borging dient voor het college om de vergunning te verstrekken, omdat hierin ook is opgenomen waarop het plan van de privaatrechtelijke partij afgerekend kan worden. Hij verklaart dat naar de ruimtelijke onderbouwing verwezen wordt door de anterieure overeenkomst en dat zijn collega [adviseur Omgevingsbeleid] daarbij betrokken is. Daarnaast geeft [de beleidsmedewerker Duurzame Energie] aan dat de daadwerkelijke vergunningverlening door [medewerker Bouw- en Woningtoezicht] uitgevoerd wordt/werd bij de gemeente Zeewolde in deze aanvraagprocedure.'

Binnen het college heeft de wethouder RO omgevingsvergunningen in zijn portefeuille. Hem is gevraagd hoe de procedure omgevingsvergunning is verlopen en wat de bemoeienis van het college bij de (aanvraag) omgevingsvergunning was:

[Wethouder RO] verklaart over het proces omtrent de omgevingsvergunning dat het volgens hem een normale procedure was, in vervolg op de raadsvergadering waarin de tweede 'verklaring van geen bedenkingen' is afgegeven. Hij verklaart dat de omgevingsvergunning ambtelijk is afgehandeld. Hij stelt dat hij niets van deze omgevingsvergunning heeft teruggezien en dat de omgevingsvergunning niet op de college tafel is langsgekomen.'

De wethouder Jeugdzorg heeft eveneens verklaard geen betrokkenheid bij de aanvraag omgevingsvergunning te hebben gehad. De wethouder Duurzaamheid heeft het volgende over de betrokkenheid van hemzelf en het college, bij de aanvraag omgevingsvergunning verklaard:

'[Wethouder Duurzaamheid] stelt desgevraagd over zijn betrokkenheid bij de aanvraag omgevingsvergunning dat deze aanvraag door de portefeuillehouder en zijn ambtenaren van de afdeling ruimte is afgehandeld en dat hij er zodoende geen betrokkenheid bij heeft gehad.'

(...)

'[Wethouder Duurzaamheid] vertelt desgevraagd dat het project twee à drie keer met het college besproken is. Dit is gebeurd tijdens het bestuurlijk overleg met SBB waarin de ontwikkelkavels van SBB zijn besproken. Hij stelt tevens geïnformeerd te zijn door de [beleidsmedewerker Duurzaamheid] dat SBB bezig was met de mogelijkheid om een zonnepark in het Zonnewoud te ontwikkelen, maar dat het precieze ontwerp en welke partijen werden betrokken destijds nog niet duidelijk waren.'

De wethouder Duurzaamheid heeft gereageerd op de vraag of hij (enige vorm van) belangenverstrengeling heeft geconstateerd bij de (aanvraag) omgevingsvergunning. Hij heeft hierover verklaard:

'[Wethouder Duurzaamheid] zegt dat het een andere casus was geweest als er wel sprake was geweest van een persoonlijk belang bij [beleidsmedewerker Duurzame Energie], de heer [EvdB], de [wethouder RO], de heer [MvD] of [wethouder Duurzaamheid], wanneer buiten het college om de omgevingsvergunning was geronseld voor het zonnepark Zonneward. [Wethouder Duurzaamheid] benadrukt dat dit echter geenszins het geval is en dat er geen persoonlijke belangen spelen. Hij vervolgt dat het hem onlogisch lijkt dat hij als wethouder de besluitvorming op vele gebieden dermate had kunnen beïnvloeden dat het zonnepark Zonneward zijn doorgang vond. Hij stelt desgevraagd over de belangen die er mogelijkerwijs konden spelen, dat hij het oneerlijk vindt dat ZeewoldeZon als mogelijke belangenpartij wordt aangehaald. Hij zegt dat de gemeenteraad een tijd geleden heeft ingestemd met een gemeentegarantie aan ZeewoldeZon, waardoor hij niet begrijpt dat hij nu iets met ZeewoldeZon bekookstoofd zou moeten hebben om zijn invloed uit te oefenen.'

Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland heeft verklaard dat hij geen contact heeft gehad met raadsleden over de aanvraag omgevingsvergunning. Daarnaast heeft hij zijn contact met de wethouder Duurzaamheid toelicht:

'[Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland] stelt desgevraagd dat hij geen contact heeft gehad met raadsleden over dit onderwerp. Hij stelt dat hij met [naam wethouder Duurzaamheid] wel contact heeft gehad. Hij verklaart dat SBB zelf haar verhaal wilde doen bij een raadsvergadering en dat hij daarom naar de [wethouder Duurzaamheid] is gestapt. Hij stelt dat Sunvest verantwoordelijk is voor de omgevingsvergunning en het indienen daarvan. Hij geeft aan dat Sunvest allereerst SBB heeft gevraagd om in te spreken in de raadsvergadering, wetende dat het een politiek gevoelig plan was. [Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland] geeft aan dat hij zich daarna tot [wethouder Duurzaamheid] heeft gewend. Hij geeft aan dat hij [wethouder Duurzaamheid] wel een vraag heeft gesteld of het spannend kan worden in de raad en dat [wethouder Duurzaamheid] ook aan heeft gegeven, nadat hij [wethouder Duurzaamheid] had benaderd, dat hij vanwege de politieke gevoeligheid kon inspreken op de raadsvergadering als hij dat zou willen.'

De wethouder Duurzaamheid is gevraagd of hij contact heeft gehad met Sunvest ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning. Hij heeft hierover verklaard:

'[Wethouder Duurzaamheid] zegt desgevraagd Sunvest niet te hebben gesproken over zonnepark Zonneward, ook niet in het proces van de aanvraag omgevingsvergunning. Hij sluit af dat hij met geen van de vijf partijen gesproken heeft over zonnepark Zonneward en dat zijn collega-wethouder [wethouder RO] dat ook niet heeft gedaan.'

Ook de wethouder RO heeft desgevraagd verklaard geen contacten te hebben gehad met Sunvest, ook niet nadat de 'tweede vergadering van geen bedenkingen' door de gemeenteraad was afgegeven.

Melder heeft over de totstandkoming van de intentieverklaring tussen ZeewoldeZon en Sunvest zijn bedenkingen geuit. Hij betwist of de beleidsmedewerker Duurzame Energie de intentieovereenkomst heeft opgesteld en hij beargumenteert dat Sunvest dit heeft gedaan:

'[Melder] geeft desgevraagd aan dat de intentieverklaring een verklaring is die tussen Sunvest en ZeewoldeZon is opgesteld en al bij de aanvraag omgevingsvergunning is ingediend op 23 augustus 2019. [Hij] geeft aan de intentieverklaring te hebben opgevraagd bij de gemeente. [Hij] vervolgt dat er een begeleidende tekst bij aanlevering van de intentieverklaring was geschreven door de [beleidsmedewerker Duurzame Energie] die [de beleidsmedewerker Duurzame Energie] volgens [melder] onmogelijk zelf geschreven kon hebben. Volgens [melder] stond erin geschreven dat er door toedoen van de [beleidsmedewerker Duurzame Energie] een intentieovereenkomst was opgesteld. Hij voegt toe dat [de beleidsmedewerker Duurzame Energie] blijkens de mails die [melder] naar aanleiding van het WOB-verzoek van [inwoner B] heeft ingezien, echter niet weet dat de intentieverklaring er op dat moment al is. Hij vervolgt dat in e-mailverkeer die reeds in het bezit is van de onderzoekers deze informatie rondom (het opstellen van) de intentieovereenkomst terug te lezen is en ook is te lezen dat Sunvest zelf de intentieovereenkomst heeft opgesteld in plaats van de [beleidsmedewerker Duurzame Energie].'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft in reactie op de voorgelegde bevindingen aangegeven dat hij vermoedt dat melder veronderstelt dat hij claimt de schrijver/opsteller te zijn van de intentieovereenkomst tussen ZeewoldeZon en Sunvest. Dat is niet het geval, aldus beleidsmedewerker Duurzame Energie. Hij wijst erop dat de gemeente geen partij is in deze overeenkomst. Deze overeenkomst was volgens hem echter wel vereist nadat Sunvest samenwerking zocht met ZeewoldeZon en hier toezeggingen in maakte. Conform het gemeentelijk beleid heeft hij naar eigen zeggen verzocht om nadere borging van deze toezeggingen in de vorm van een intentieovereenkomst.

De heer MvD heeft ook gereageerd op zijn eventuele betrokkenheid bij de omgevingsvergunning en de relatie die er tussen ZeewoldeZon en Sunvest was met betrekking tot de omgevingsvergunning. Hij wijst in dat verband op de intentieovereenkomst:

'Gevraagd naar betrokkenheid bij de omgevingsvergunning van Sunvest verklaart de heer [MvD] dat ZeewoldeZon met Sunvest een intentieovereenkomst heeft getekend. Hij stelt desgevraagd dat ZeewoldeZon hier geen rechten aan kan ontlelen, maar dat op het moment dat het zonnepark is gerealiseerd, ZeewoldeZon een deel van het zonnepark in eigendom zou willen krijgen om het middels de postcoderoos te kunnen exploiteren. Voorwaarde voor de regeling van de postcoderoos is volgens hem dat ZeewoldeZon eigenaar moet zijn van (een deel van) het zonnepark zodat de leden de energie kunnen betrekken zonder energiebelasting te hoeven betalen. Vandaar haar wens, aldus de heer [MvD]. Hij stelt desgevraagd verder geen betrokkenheid bij de omgevingsvergunning te hebben gehad.'

Ook de betrokken projectleider van Sunvest heeft verklaard over de samenwerking met ZeewoldeZon en deze intentieovereenkomst. Hij wijst erop dat de afspraken in augustus 2019 in een intentieovereenkomst zijn vastgelegd met ZeewoldeZon. Hij benadrukt dat dit na de tenderprocedure van SBB was.

In de intentieovereenkomst tussen Sunvest en ZeewoldeZon van 19 augustus 2019 zijn de afspraken tussen partijen vastgelegd. Voor zover relevant is opgenomen in de intentieovereenkomst:

'Artikel 1. Samenwerking

1.1. Het is de intentie van Partijen om tot een zodanige samenwerking te komen dat ZeewoldeZon een nader te bepalen deel van Zonnepark Zonnemoud Zeewolde kan overnemen, dan wel kan gebruiken voor het toepassen van de zogeheten Postcoderoosregeling in de gemeente Zeewolde, een en ander op basis van nader uit te werken afspraken en onder voorbehoud dat Partijen [te weten: ZeewoldeZon en Sunvest Ontwikkeling B.V. tot volledige overeenstemming komen over die nader uit te werken afspraken.

1.2 ZeewoldeZon zet erop in om ongeveer 500 huishoudens te werven voor energiegebruik uit dit park. Daardoor is 1,5 tot 2 MWp nodig voor de toepassing van de Postcoderoos regeling. Zonnepark Zonnemoud Zeewolde zal maximaal 2 MWp ter beschikking stellen.

1.3 De intentie van Partijen is om de samenwerking te formaliseren op of vlak voor financial close van Zonnepark Zonnemoud Zeewolde, waarbij financial close betekent het moment waarop de finale leningsdocumentatie voor de financiering van Zonnepark Zonnemoud Zeewolde getekend is.

Artikel 2. Vergoeding

ZeewoldeZon zal voor het overnemen dan wel gebruiken van het deel van Zonnepark Zonnemoud een passende (en voor Sunvest Ontwikkeling acceptabele) vergoeding betalen aan Sunvest Ontwikkeling, welke vergoeding Partijen op later tijdstip nader zullen uitwerken.

Artikel 3. Externe communicatie

3.1. Partijen zijn voornemens om tijdens de realisatie van Zonnepark Zonnemoud Zeewolde gezamenlijk zorg te dragen voor externe communicatie over Zonnepark Zonnemoud Zeewolde. Hiertoe zullen Partijen zich te goede trouw en coöperatief opstellen jegens elkaar.

3.2. Sunvest Ontwikkeling kan ZeewoldeZon vragen om een aandeel te leveren aan de omgevingsmanagement die Sunvest Ontwikkeling uitvoert, bijvoorbeeld door aanwezig te zijn tijdens informatieavonden.

Artikel 4. Nadere afspraken en formalisatie

4.1. Partijen bevestigen dat nadere afspraken dienen te worden gemaakt over hun samenwerking, met name met betrekking tot de financiële en juridische invulling en afwikkeling daarvan.

4.2. Deze intentieovereenkomst is niet bindend en Partijen zijn gerechtigd om zich terug te trekken uit deze intentieovereenkomst.

4.3. Op deze intentieovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.'

De heer MvD heeft ten aanzien van het proces omgevingsvergunning verder aangegeven dat hij heeft geïnformeerd bij de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente naar de status van de omgevingsvergunning om de rol van ZeewoldeZon te kunnen bepalen:

'[Naam MvD] zegt desgevraagd dat hij contact heeft gehad met [beleidsmedewerker Duurzame Energie] over de status van de omgevingsvergunning om te bezien of en zo ja, welke rol ZeewoldeZon in het Zonnewoud kon spelen. Hij vertelt desgevraagd dat hij geen contact heeft gehad met de heer [EvdB] over de omgevingsvergunning of over andere zaken omtrent het project Zonnewoud. De heer [MvD] stelt desgevraagd met [wethouder Duurzaamheid] van gedachten te hebben gewisseld over het zonnepark omdat hij hem tegenkwam op de markt waar Sunvest gezamenlijk met ZeewoldeZon aanwezig was, maar hij zegt verder geen contact met [wethouder Duurzaamheid] over dit project te hebben gehad.'

Het Hoofd Staatsbosbeheer regio Flevoland heeft aangegeven dat het initiatief voor de omgevingsvergunning bij de erfpachter (Sunvest) lag en dat SBB Sunvest bij vragen te hulp kon schieten tijdens de aanvraag omgevingsvergunning. Sunvest heeft volgens SBB echter geen contact opgenomen over de aanvraag omgevingsvergunning met SBB.

Op ambtelijk niveau heeft de adviseur Omgevingsbeleid zich met de omgevingsvergunning Zonnewoud beziggehouden. Zij heeft hierover verklaard:

'[Adviseur Omgevingsbeleid] houdt zich bezig met een breed aspect van Ruimtelijke Ordening (RO), zoals omgevingsvergunningen, het opstellen van bestemmingsplannen en het vormgeven van beleid. Zij geeft aan dat zonneparkenbeleid recent is opgekomen en dat zij hier bij is aangehaakt. Ze begeleidt ook uitgebreide omgevingsvergunningen die niet binnen het bestemmingsplan passen.'

Toen het nog een principeverzoek betrof, heeft de adviseur Omgevingsbeleid naar eigen zeggen geschakeld met SBB. Vanaf het moment dat Sunvest een aanvraag omgevingsvergunning heeft ingediend (augustus 2019), heeft zij met Sunvest contact gehad. Dit blijkt ook uit het dossier. Daarnaast heeft zij ook geschakeld met collegeleden inzake de (aanvraag) omgevingsvergunning:

'[Adviseur Omgevingsvergunning] geeft desgevraagd aan [wethouder Duurzaamheid] en [wethouder RO] goed te hebben bijgepraat in het proces. Zij licht toe eerst met [wethouder RO] als portefeuillehouder te hebben gesproken en later over duurzaamheidszaken met [wethouder Duurzaamheid].'

Zij heeft in reactie op de voorgelegde bevindingen opgemerkt dat het bijpraten van de wethouders in deze casus in lijn is met hoe zij dat ook bij andere projecten doet.

De adviseur Omgevingsbeleid geeft aan dat zij niet direct contact heeft gehad met raadsleden, maar dat zij wel enkele memo's voor de gemeenteraad heeft opgesteld over de mogelijkheden voor zonnepark Zonnewoud:

'[Adviseur Omgevingsbeleid] geeft desgevraagd aan dat zij in de procedure omgevingsvergunning geen direct contact heeft gehad met raadsleden. Zij geeft aan eind oktober 2019 enkele memo's voor de gemeenteraad te hebben opgesteld waarom het zonnepark Zonnewoud mogelijk zou zijn. Een reden hiervoor is dat de locatie van oudsher een ontwikkellocatie is, aldus [adviseur Omgevingsbeleid]. Ditzelfde proces heeft zich volgens haar in mei 2020 voorafgaand aan de raadsbehandeling voltrokken. Zij geeft desgevraagd aan geen contact te hebben gehad met de heer [EvdB] rondom deze procedure.'

In de aanvraag Omgevingsvergunning van 23 augustus 2019 is omschreven dat de werkzaamheden omvatten: het bouwen en exploiteren van een zonnepark inclusief bekabeling, omvormers, transformatoren

en inkoopstation. Daarnaast zullen, blijkens de aanvraag, recreatieve aspecten (torens, uitkijkheuvel) worden gerealiseerd. In de aanvraag staat dat voor deze onderdelen op later moment een aparte omgevingsvergunning zal worden aangevraagd. Dat laatste is uiteindelijk niet gebeurd. De projectleider van Sunvest heeft een toelichting gegeven op het al dan niet meenemen van de recreatieve elementen in de aanvraag omgevingsvergunning:

‘[De projectleider van Sunvest] verklaart desgevraagd dat qua aanvraag de recreatieve elementen zijn samengevoegd met de gewone aanvraag omgevingsvergunning. Hij geeft aan dat Sunvest weinig ervaring heeft met het aanvragen van een omgevingsvergunning voor klimtorens en Sunvest was in de veronderstelling dat de ontwerpen hiervan tot op detailniveau uitgewerkt dienden te worden. Uiteindelijk bleek dat dit op hoofdlijnen voldoende was voor de aanvraag omgevingsvergunning, aldus [de projectleider van Sunvest]. Op dat moment heeft Sunvest besloten om de recreatieve elementen samen te nemen met de originele aanvraag omgevingsvergunning, aldus [de projectleider van Sunvest]. Hij stelt van de recreatieve voorzieningen dat al was voorgeschreven dat deze er zouden komen.

(..)

‘[De projectleider van Sunvest] licht toe dat er voor de aanvraag van een SDE-subsidie een deadline gehaald moest worden. Sunvest was in de veronderstelling dat de klimtorens wat meer uitgewerkt moesten worden, waardoor een aparte aanvraag omgevingsvergunning voor de recreatieve elementen in het kader van de SDE-subsidie beter op een later moment kon worden aangevraagd, dacht Sunvest. Uiteindelijk bleek dat bij de originele aanvraag omgevingsvergunning de recreatieve elementen bijgevoegd konden worden, aldus [de projectleider van Sunvest]. Hij verklaart desgevraagd dat Sunvest haar plan bij de gemeente had ingediend en dat vanuit de gemeente de respons kwam dat ook de recreatieve elementen zo voldoende waren en bij de originele aanvraag meegenomen konden worden. Dit sloot ook meer aan bij de verplichting vanuit de gemeente om het project als één project te zien.’

De projectleider van Sunvest heeft aangegeven geen contact te hebben gehad met het betrokkene raadslid de heer EvdB ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning, maar wel met de beleidsmedewerker Duurzame Energie over de (aanvraag) omgevingsvergunning:

‘[De projectleider van Sunvest] verklaart desgevraagd dat hij veel contact heeft gehad met de [beleidsmedewerker Duurzame Energie] tijdens het proces van de omgevingsvergunning.’

Over het proces omgevingsvergunning heeft de betrokken projectleider van Sunvest in algemene zin opgemerkt dat hij geen afwijkende zaken kan benoemen.

3.2.8 Aanvraag omgevingsvergunning Zonneward (23 augustus 2019)

Sunvest heeft op 23 augustus 2019 een aanvraag omgevingsvergunning Zonneward Zeewolde bij de gemeente Zeewolde ingediend. Bij deze aanvraag bevat de volgende projectomschrijving:

‘Het Zonneward Zeewolde betreft een locatie in het Horsterwold, gemeente Zeewolde sectie A nummer 6096. Het betreft een recreatief zonnepark, dat toegankelijk is voor bezoekers en waar ecologie, recreatie en educatie een belangrijke rol spelen. Het plangebied beslaat een oppervlak van ca. 7.5 ha hectare. Het zonnepark krijgt een vermogen van ca 10 MWp, en zal jaarlijks ongeveer 9.300 MWh produceren. Het is daarmee goed voor de jaarlijkse stroomconsumptie van ruim 3.000 huishoudens.’

De aanvraag is gedaan door het bedrijf Sunvest Ontwikkeling B.V., waarbij Green Giraffe Capital Partners BV als gemachtigde is opgegeven, met de projectleider van Sunvest als contactpersoon.

De bouwwerkzaamheden zijn toegelicht in de aanvraag omgevingsvergunning Zonneward. Naast deze werkzaamheden is in de aanvraag ook vermeld dat een aparte omgevingsvergunning zal worden aangevraagd voor de recreatieve aspecten:

‘Werkzaamheden omvatten het bouwen en exploiteren van een zonnepark inclusief bekabeling, omvormers, transformatoren en inkoopstation. Hiernaast zullen recreatieve aspecten (torens, uitkijkheuvel) worden gerealiseerd. Voor deze onderdelen zal op later moment een aparte omgevingsvergunning worden aangevraagd.’

De aanvraag omgevingsvergunning bevat een aantal bijlagen:

*'Ruimtelijke Onderbouwing Zonnewoud
Flora en Fauna quickscan Zonnewoud
Landschappelijke inpassingsplan Zonnewoud
Technische tekening Zonnewoud deel 1
Technische tekening Zonnewoud deel 2
Participatierapport Zonnewoud
Intentieovereenkomst Sunvest-ZeewoldeZon'*

In het participatierapport dat Sunvest als bijlage heeft aangeleverd, staat beschreven wie betrokken zijn bij de beoordeling van de inschrijvingen bij de tender van SBB (zie daarvoor 3.2.6).

3.2.9 Publicatie aanvraag omgevingsvergunning (3 september 2019)

De gemeente heeft op twee manieren de aanvraag omgevingsvergunning Zonnewoud van Sunvest gepubliceerd. Dit heeft zij gedaan op de 'Gemeentepagina Zeewolde' in het lokale blad Zeewolde-Actueel.nl en in het Gemeenteblad (officiële uitgave van de gemeente Zeewolde), beide op 3 september 2019. Over de aanvraag omgevingsvergunning Groenewoudseweg is het volgende gepubliceerd:

'Gemeente Zeewolde, aanvraag omgevingsvergunning, Groenewoudseweg ongenummerd, het realiseren van een zonnepark

Wij hebben op 23 augustus 2019 een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van een zonnepark, activiteit 1, 2 en 3 * op de locatie Groenewoudseweg ongenummerd. De aanvraag heeft dossiernummer 19Z0002868.

Ter inzage

De stukken liggen vanaf 4 september 2019 gedurende 2 weken ter inzage bij het Publiekscentrum in het gemeentehuis tijdens openingstijden. Als de omgevingsvergunning op deze aanvraag wordt verleend kunt u eventueel bezwaar indienen.

* Activiteit 1=bouwen, 2= uitvoeren werk, 3=afwijken bestemmingsplan, 4=brandveilig gebruiken, 5=milieu inrichting oprichten of veranderen, 6=slopen, 7=kappen, 8=opslaan roerende zaken, 9 = uitweg maken'

3.2.10 Inloopavond Sunvest (17 september 2019)

Sunvest heeft op 17 september 2019 een inloopavond georganiseerd in De Verbeelding om omwonenden en belanghebbenden de mogelijkheid te bieden informatie te verkrijgen over en feedback te geven op het plan zonnepark Zonnewoud van Sunvest. Voorafgaand aan deze avond heeft Sunvest op 3 en 4 september 2019 aan genodigden een brief gestuurd (gedateerd op 2 september 2019). Daarnaast hebben Zeewolde Actueel en ZeewoldeZon melding gemaakt van de inloopavond. Voor zover relevant heeft Sunvest in haar verslag van de inloopavond opgenomen over de aankondiging van de inloopavond:

'Aankondiging van de inloopavond

Omwonenden en belanghebbenden zijn per brief op de hoogte gesteld en uitgenodigd voor de openbare inloopavond. De brief is in overleg met Staatsbosbeheer opgesteld en afgestemd met de gemeente en ZeewoldeZon. De uitnodigingen is door Gresbo huis aan huis verspreid in de wijk Horsterwold Noord, in totaal 762 adressen. De genodigden hebben de brief twee weken van te voren ontvangen, op 3 en 4 september.

Verder zijn ook de volgende communicatiemiddelen direct of indirect ingezet:

- 2x aankondiging in Zeewolde actueel, een keer digitaal, een keer in het huis aan huisblad.*
- ZeewoldeZon heeft de uitnodiging rondgemaild aan haar adresbestand.*
- Verder zijn betrokken instanties en belangenorganisaties direct door Sunvest uitgenodigd*
  - o IVN Zeewolde*
  - o IVN Lelystad*

- *Natuur en Milieufederatie*
- *Het Voedselbos*
- *Camping het Groene bos*
- *Nature horse paradise*
- *Camping de Parel*
- *Natuurmonumenten*
- *Twee medewerkers van de provincie en een raadslid uit Zeewolde die betrokken waren bij de tender van Staatsbosbeheer'*

De heer EvdB is weliswaar uitgenodigd, maar niet aanwezig geweest bij de inloopavond van Sunvest. Melder heeft zijn bedenkingen over de uitnodiging van de heer EvdB voor de inloopavond. Hij heeft naar aanleiding van het verslag van de inloopavond verklaard:

[Melder] verklaart desgevraagd dat hij uit het verslag van de inloopavond haalt dat de heer [EvdB] persoonlijk is uitgenodigd. Hij vervolgt dat de burgemeester de inloopavond in zijn eindverslag heeft meegenomen en heeft geconcludeerd dat de heer [EvdB] en de [Beleidsmedewerker Duurzame Energie] hier niet bij aanwezig waren. [Melder] geeft aan de relevantie hiervan niet te begrijpen, omdat dit niet is waar het echt om gaat. [Melder] blijft zich afvragen waarom de heer [EvdB] überhaupt voor de inloopavond is uitgenodigd en hoe Sunvest wist van de rol van de heer [EvdB].'

Aan de betrokken projectleider van Sunvest is de vraag voorgelegd op welke wijze de uitnodiging van de inloopavond voor de heer EvdB is verlopen. Hij heeft in eerste instantie geantwoord dat het initiatief bij SBB lag. In zijn e-mail van 23 oktober 2020 schrijft hij aan de onderzoekers:

'Wij hebben de genodigdenlijst voor de inloopavond voor versturing van de uitnodigingen besproken met de gemeente en Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer heeft op dit moment aangegeven [de heer EvdB] aan de genodigdenlijst te willen toevoegen. Het versturen van de uitnodiging voor de inloopavond aan [de heer EvdB] is het eerste contact tussen Sunvest en het raadslid.'

De betrokken projectleider van Sunvest heeft de e-mailcommunicatie tussen Sunvest en SBB over de genodigdenlijst voor de inloopavond aan BING doen toekomen. Hieruit blijkt dat het raadslid en anderen op initiatief van Sunvest zijn uitgenodigd voor de inloopavond. In een e-mail van een medewerker van Sunvest aan de senior medewerker Business Development van SBB, wordt besproken dat Sunvest graag de mensen zou willen uitnodigen die betrokken waren bij het tenderproces en dat dit eveneens de wens van de gemeente is. Vervolgens vraagt de medewerker van Sunvest bij de senior medewerker Business Development van SBB de e-mailadressen van de personen die aanwezig waren bij de meeting van de externe commissie van 17 april 2019 op:

'We zouden ook graag de mensen uitnodigen die betrokken waren bij het tenderproces (ook wens van de gemeente). Van een aantal heb ik al een emailadres, van een aantal niet (vetgedrukt hieronder).

Kun jij of een van je collega's me helpen aan de emailadressen?

(..)

Deze mis ik nog (vetgedrukt) – (de regel komt uit het verslag van Staatsbosbeheer over het tenderproces): vertegenwoordigers uit de gemeente (een raadslid en een ambtenaar), (..).'

Aan de projectleider van Sunvest zijn in de periode na zijn interview aanvullende vragen gesteld over de wens van Sunvest om de betrokkenen bij het tenderproces uit te nodigen voor de inloopavond. Hij heeft hierover verklaard:

'(..), het was een wens vanuit Sunvest en de gemeente om de personen die betrokken zijn geweest bij het tenderproces uit te nodigen voor de inloopavond. Aangezien wij niet wisten wie er bij het tenderproces betrokken waren, hebben wij dit gevraagd aan Staatsbosbeheer. Het was dus onze wens om de personen die betrokken zijn geweest bij de tenderprocedure uit te nodigen, maar wij wisten niet wie dit waren (het was dus niet onze specifieke wens om [de heer EvdB] uit te nodigen, aangezien wij hem op dit moment nog niet kenden). Als antwoord op deze vraag hebben wij het email adres van [de heer EvdB](en tevens enkele andere personen) ontvangen om aan de genodigdenlijst toe te voegen. Ter samenvatting:

- *Het klopt dat wij de personen wilden uitnodigen die betrokken waren bij de tenderprocedure (tevens wens van de gemeente)*
- *Wij wisten niet welke personen betrokken waren geweest bij de tenderprocedure, dus hebben wij dit gevraagd aan SBB*
- *Op deze vraag hebben wij de contactgegevens van een aantal personen ontvangen, waaronder [de heer EvdB] (die wij op dit moment nog niet kenden)*

Op basis van deze informatie uitwisseling hebben wij [de heer EvdB] meegenomen in de verzendlijst van de uitnodigingen.'

Melder heeft zijn bedenkingen of het plan dat Sunvest tijdens de inloopavond presenteerde, überhaupt nog had kunnen worden gewijzigd. Hij stelt hierover dat het plan dat Sunvest tijdens de inloopavond presenteerde, niet meer had kunnen worden gewijzigd omdat het plan op die wijze door SBB was beoordeeld en het project aan Sunvest is gegund.

De projectleider van Sunvest heeft over het meenemen van de input van de inloopavond het volgende verklaard:

[Projectleider Sunvest] verklaart desgevraagd dat de input van de inloopavond vrij weinig effect gehad heeft op het plan van Sunvest, maar dat dit wel mogelijk was. Hij vervolgt dat er tekstueel een aantal zaken zijn aangepast, zoals bijvoorbeeld dat het woord 'voedselbos' werd weggelaten. Hij vult aan dat ook op het gebied van recreatieve elementen er nog een paar zaken zijn aangepast. In principe had Sunvest de mogelijkheid om tot eind september aanpassingen in haar plan te doen, aldus de [Projectleider van Sunvest].'

Uit documentatie blijkt dat Sunvest op de inloopavond posters heeft laten zien met informatie over het plan zonnepark Zonnewoud, inclusief ontwerpen voor de recreatieve voorzieningen. Daarnaast heeft Sunvest op de posters informatie gedeeld over haarzelf en andere organisaties die een rol spelen bij het plan, respectievelijk ZeewoldeZon, Staatsbosbeheer, Haver Droeze en Eelerwoude. Bij de informatie over ZeewoldeZon, is ook de samenwerking van Sunvest met ZeewoldeZon betreffende de postcoderoos benoemd op de posters:

'Doe uw voordeel met de komst van het Zonnewoud!'

ZeewoldeZon – onze missie

ZeewoldeZon is opgericht om zonne-energie beschikbaar te maken voor hen die niet in staat zijn om te investeren in een eigen zonnestroom systeem. Samen met Sunvest willen wij een deel van het zonnepark open te stellen als postcoderoosproject. De postcoderoosregeling is een belastingregeling waaronder mensen die zelf geen zonnepanelen hebben wel hun voordeel kunnen doen wanneer er zonne-energie in het postcode gebied wordt opgewekt

Hoe werkt het?

Inwoners van Zeewolde kunnen door lid te worden van Zeewoldezon en via LEON Zeewolde de stroom af te nemen gebruik maken van de postcoderoosregeling en een korting op hun energiebelasting krijgen. Uniek aan het concept van ZeewoldeZon is dat u zelf niet hoeft te investeren, dit wordt gedaan door ZeewoldeZon. Met een deel van het voordeel op de energiebelasting waartoe leden zijn gerechtigd worden de kosten gerelateerd aan onderhoud, beheer, rente en aflossing bekostigd. Het resterende deel van het voordeel gaat direct naar de afnemer en daarmee heeft u een lagere energierekening!

Doe mee!

Meedoen of meer weten? Meld je dan aan via info@zeewoldezon.nl om onze nieuwsbrief te ontvangen!

3.2.11 Reacties op aanvraag omgevingsvergunning Zonneward (september 2019)

Als onderdeel van de procedure aanvraag omgevingsvergunning heeft de gemeente reacties gevraagd aan de provincie Flevoland en het waterschap Zuiderzeeland. De provincie stelt op 26 september 2019 in een reactie op het landschappelijk inpassingsplan onder meer:

'De zuidrand van het park langs de Groeneveldseweg vraagt nog wat aandacht of meer toelichting / meer precisie in de tekening om het effect goed te kunnen beoordelen. De overige ingrepen en voorstellen zijn akkoord.'

Het waterschap Zuiderzeeland heeft op 24 september 2019 aangegeven dat de waterparagraaf van de ruimtelijke onderbouwing op een aantal aspecten diende te worden aangepast of aangevuld. Dit betrof 'veiligheid', 'schoon water' en 'voldoende water'. Het waterschap heeft daarbij opgenomen dat deze wateraspecten het verlenen van de omgevingsvergunning niet in de weg staan.

In de concept Ruimtelijke Onderbouwing van adviesbureau Eelerwoude stelt het bureau dat Sunvest tevens een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling bij haar Ruimtelijke Onderbouwing dient te voegen. Een medewerker Bouw- en Woningtoezicht van de gemeente Zeewolde heeft feedback gegeven op de technische tekeningen in het Zonneward. Op 27 september 2019 heeft de secretaris van de welstandscommissie van de gemeente Zeewolde aangegeven dat het ontwerp 'bouwplan zonnepark' voldoet aan de redelijke eisen van welstand.

Op 12 september heeft de gemeente, via een brief van een medewerker Bouw- en Woningtoezicht, Sunvest gevraagd om aanvullende gegevens en aanpassingen. Vervolgens heeft Sunvest in reactie hierop een aantal extra documenten aangeleverd en aanvullingen gedaan in reeds bestaande documenten. De projectleider van Sunvest heeft daarna namens Sunvest op 30 september 2019 per e-mail aan de gemeente Zeewolde de volgende (aangevulde) documenten gestuurd voor de aanvraag omgevingsvergunning:

1. *Aangepaste Ruimtelijke Onderbouwing: In dit rapport zijn de vragen/opmerkingen uit het document Beoordeling Concept Ruimtelijke Onderbouwing verwerkt*
2. *Aangepaste technische tekeningen Zonneward: In de bijgewerkte versie van de technische tekeningen zijn de opmerkingen uit de brief met als onderwerp procedure-informatie met verzoek om aanvulling verwerkt.*
3. *Verslag Inloopavond 17 September: Verslag van de inloopavond die georganiseerd is op 17 september in de Verbeelding in Zeewolde, inclusief de input die is opgehaald tijdens deze avond en hoe deze verwerkt zal worden.*
4. *Aangepast participatierapport: Update van het participatierapport op basis van de input uit de inloopavond van 17 september.*
5. *Aangepast landschappelijk inpassingsplan: Tijdens de inloopavond hebben wij met name opmerkingen en suggesties ontvangen over het beheer van het Zonneward, en over de activiteiten gedurende de 25 jaar operationele fase. Hiernaast hebben wij van de provincie de vraag gekregen of wij de inpassing aan de kant van de Groenewoudseweg verder konden uitwerken/verduidelijken. In de bijlage hebben wij een aangepaste versie van het landschappelijk inpassingsplan bijgevoegd, waarin deze suggesties en opmerkingen verwerkt zijn.*
6. *Aanmeldnotitie MER: Zoals benoemd in het document Beoordeling Concept Ruimtelijke Onderbouwing hebben wij aanmeldingsnotitie (vormvrije) MER beoordeling opgesteld en bijgevoegd.'*

Daarnaast maakt de projectleider van Sunvest nog enkele aanvullende opmerkingen met betrekking tot de indiening van de bovenstaande documenten, waaronder de volgende:

'Torens geen onderdeel van aanvraag: Ter verduidelijking willen wij nogmaals opmerken dat de torens en recreatief meubilair geen onderdeel is van deze aanvraag voor een omgevingsvergunning. Om het projectplan te verduidelijken hebben wij wel de locaties en afmetingen van deze onderdelen benoemd, maar wij zullen hiervoor een losse en gedetailleerde vergunningaanvraag indienen.'

3.2.12 Besluit college over Verklaring van geen bedenkingen (1 oktober 2019)

Voorafgaand aan de ontvangst van de aangepaste en aanvullende documentatie van Sunvest heeft een beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling d.d. 16 september 2019 een advies voor het college opgesteld. Hierin wordt het beslispunt beschreven om de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen te laten afgeven:

'De Raad voor te stellen een verklaring van geen bedenkingen af te geven ten behoeve van het realiseren van een zonnepark aan de Groenewoudseweg ong. in het Horsterwold te Zeewolde.'

In dit ambtelijk advies is ook een kanttekening opgenomen over het feit dat de ruimtelijke onderbouwing nog in concept is. Op dat moment was de aangepaste ruimtelijke onderbouwing van Sunvest nog niet binnen. Het betreft de passage:

'Kanttekeningen

1.1 Ruimtelijke onderbouwing is nog concept

De bijgevoegde concept ruimtelijke onderbouwing is beoordeeld en de opmerkingen zijn verstuurd naar de initiatiefnemer. Echter, een aangepaste ruimtelijke onderbouwing, met daarin tevens de vooroverlegreacties van de vooroverlegpartners, is tot op heden nog niet ontvangen. De initiatiefnemer heeft tot 4 oktober 2019 de tijd om de concept ruimtelijke onderbouwing aan te passen. Deze zullen wij dan aan de stukken toevoegen. De reden om het voorstel nu al in routing te brengen is om de eventuele voorjaarsronde in 2020 van de SDE subsidieregeling te kunnen halen wat van belang is voor de daadwerkelijke realisatie van het zonnepark en om daardoor een bijdrage te leveren aan onze gemeentelijke ambitie van 200% energieneutraal zijn.'

Het college heeft vervolgens op 1 oktober 2019 conform het advies besloten. In het raadsvoorstel van 1 oktober is opgenomen dat de raad:

'Verklaart geen bedenkingen te hebben tegen het project (realiseren zonnepark aan de Groenewoudseweg ongenummerd in het Horsterwold te Zeewolde)'

3.2.13 Vormvrije m.e.r.-beoordeling zonnepark Groenewoudseweg (oktober 2019)

Een beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling heeft op 7 oktober 2019 een advies aan het college opgesteld over een vormvrij m.e.r. beoordeling. Hierin is de volgende informatie betreffende het onderwerp en het beslispunt opgenomen:

'Onderwerp

Vormvrije m.e.r.-beoordeling voor het realiseren van een zonnepark met bijbehorende bouwwerken op het perceel Groenewoudseweg ong.

Beslispunten

- 1. te besluiten dat er geen milieueffectrapportage hoeft te worden opgesteld.'*

Het ambtelijk advies om geen volledige m.e.r.-beoordeling te doorlopen, wordt door de beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling onderbouwd. Hij geeft aan dat er geen belangrijke negatieve milieugevolgen aan de orde kunnen zijn omtrent de aard en relatieve omvang van het project, de plaats hiervan en de kenmerken van de potentiële effecten. Over de argumentatie en verdere aanpak over dit besluit, is voor zover relevant het volgende in het advies opgenomen:

'Argumenten

1.1 Uit de vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure niet noodzakelijk is.

Het voornemen is om een zonnepark van 7,6 hectare te realiseren op het perceel Groenewoudseweg ong. te Zeewolde. Gebleken is dat het plangebied niet in een gevoelig gebied ligt. Gelet op de aard en de relatieve omvang van het project, de plaats hiervan en de kenmerken van de potentiële effecten kan worden geconcludeerd dat er geen belangrijke negatieve milieugevolgen aan de orde kunnen zijn die het doorlopen van een volledige m.e.r. procedure rechtvaardigen.

Ondanks dat wij van mening zijn dat een vormvrije m.e.r.-beoordeling niet aan de orde is, hebben we de aanvrager wel geadviseerd om dit alsnog op te stellen. Door alsnog een m.e.r.-beoordelingsbesluit te nemen, proberen we te voorkomen dat het besluit op het niet nemen van een dergelijk besluit strandt. Bovendien blijkt uit jurisprudentie (uitspraak ABRvS 201807860/1/A1) blijkt dat een zonnepark elders in het land ook niet m.e.r.-beoordelingsplichtig is.

Aanpak/uitvoering

Het besluit om geen volledige m.e.r.-procedure te doorlopen maakt integraal onderdeel uit van het ontwerpbesluit dat binnenkort ter visie zal worden gelegd. In de advertentie wordt hiervan melding gemaakt.'

In het college is op 15 oktober 2019 een besluit genomen ten aanzien van het beslispunt 'te besluiten dat er geen milieueffectenrapportage hoeft te worden opgesteld'. Het college heeft conform het ambtelijk advies besloten.

3.2.14 Technische brandveiligheidstoets Groenewoudseweg brandweer (oktober 2019)

De Brandweer Flevoland heeft een technische brandveiligheidstoets verricht in verband met de aanvraag omgevingsvergunning. Op 15 oktober 2019 rapporteert de brandweer aan de gemeente over een aantal risico's aangaande de brandveiligheid van het zonnepark Groenewoudseweg, alsmede over een aantal risico-reducerende maatregelen:

'Risico-reducerende maatregelen

Geadviseerd wordt de volgende maatregelen te treffen om de kans op een incident en de gevolgen van een incident te verkleinen:

1. De systemen en stations aan de wegzijde te plaatsen zodat ze ingeval van een calamiteit bereikbaar zijn voor de brandweer.
2. De systemen en stations te voorzien van noodschakelaars om de stroomtoevoer vanuit het zonnepaneelveld af te schakelen.
3. De ondergrond binnen minimaal 1,5 meter van een systeem of station vrij te houden van begroeiing.
4. De behuizing van de systemen en stations brandwerend van binnen naar buiten uitvoeren.
5. Tussen de perceelsgrens en het zonnepaneelveld een strook van minimaal 3,5 meter vrij te houden van begroeiing.
6. In het grasland compartimentering toepassen met "vakken" van maximaal 2500 m², te creëren door stroken van minimaal 3,5 meter vrij te houden van begroeiing.
7. Een bluswatervoorziening met een capaciteit van minimaal 60 m³/uur te realiseren op een locatie dat trafohuis en inkoopstation tot een maximale afstand van 60m kunnen worden bestreden.'

Op 21 oktober stuurt een beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente het advies van de brandweer per e-mail door aan de projectleider van Sunvest met onder meer de vraag in hoeverre de risico-reducerende maatregelen door Sunvest kunnen worden getroffen. Hij verwijst daarbij naar de ontvangstdatum van het advies van de brandweer, hetgeen volgens hem 14 oktober 2019 is.

Melder heeft aangegeven dat er bij dit advies van de brandweer volgens hem een datum is aangepast. Hij heeft hierover verklaard:

[Melder] verklaart dat er geverifieerd kan worden dat de originele datum anders is dan de datum die in het stuk van de brandweer wordt getoond. Hij licht toe dat er op 14 oktober 2019 een stuk is binnengekomen van de brandweer waarin staat dat er milieueffecten zijn wanneer er brand uitbreekt en dat er een risico is op een ongecontroleerde brand vanwege het gebrek aan watertoevoer. [Melder] vertelt dat er op 15 oktober 2019 door

het college van B&W een overleg is gehouden of er een aanvullende milieueffectrapportage (MER) moest komen. De conclusie uit dit overleg was volgens hem dat er geen aanvullende MER nodig bleek te zijn. [Melder] stelt dat in de rechtbankstukken staat dat het stuk van de brandweer als datum 15 oktober 2019 heeft gekregen in plaats van 14 oktober 2019. Hij verklaart dat daarnaast de logo's en handtekening op het stuk ontbreken. [Melder] stelt dat hij eveneens het originele stuk heeft ingezien en daaruit blijkt dat het stuk op 14 oktober 2019 is opgesteld. Hij vraagt zich daarom af waarom de datum is aangepast. [Melder] vermoedt dat de gemeentelijke organisatie hiermee wilde aantonen dat stappen in het proces omgevingsvergunning volgens de reguliere wijze zijn verlopen, terwijl er feitelijk misschien wel een uitgebreide MER noodzakelijk was.'

Volgens de adviseur Omgevingsbeleid van de gemeente Zeewolde haalt melder hier twee zaken door elkaar. Zij verklaart dat het advies van de brandweer en het besluit milieueffectenrapportage (MER) twee verschillende zaken zijn:

'[De adviseur Omgevingsbeleid] stelt desgevraagd dat de brandweer een aantal opmerkingen heeft geplaatst. Vervolgens heeft de brandweer nogmaals een aantal opmerkingen geplaatst en heeft de brandweer akkoord gegeven. Aan de andere kant is er het Besluit milieueffectenrapportage (MER) volgens [adviseur Omgevingsbeleid], waarin een aantal drempelwaarden zijn opgenomen waar boven een MER nodig is. Daarnaast stelt zij dat men altijd kijkt naar de omgeving waarop een aanvraag betrekking heeft en of daar bijvoorbeeld natuurwaarden aangetast kunnen worden. Om dit soort dingen in kaart te brengen, wordt er altijd een vormvrije MER gedaan voor de activiteiten die in het Besluit MER staan, aldus [adviseur Omgevingsbeleid]. Vervolgens heeft het college volgens haar besloten dat er geen MER hoeft te worden opgesteld.'

De adviseur Omgevingsbeleid is naar aanleiding van de stelling van melder dat er een verschil zit in de dagtekening van het stuk van de brandweer (14 en 15 oktober 2019) bevraagd waarom deze twee documenten niet dezelfde datum bevatten. Hierover verklaart zij in naschrift op haar interview:

'Er is een pdf-bestand met datum 14 oktober 2019. In dit bestand zit ook de ondertekening. Er is een word-bestand met datum 15 oktober 2019 (zonder ondertekening). We hebben de beide documenten op 15 oktober 2019 ontvangen. De inhoud van de 2 documenten is verder hetzelfde. Waarschijnlijk heeft het te maken met de instellingen van het word-bestand. Soms heb je dat als je een word-bestand op een andere dag opent, de datum automatisch wordt aangepast. Bij pdf/inscan is dat niet het geval.'

Dossieronderzoek heeft opgeleverd dat er twee inhoudelijk identieke documenten zijn. Het verschil tussen de documenten is dat op het document van 14 oktober 2019 het logo van de brandweer staat afgebeeld. Op 21 oktober 2019 heeft de beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling aan de projectleider van Sunvest wel verwezen naar de ontvangstdatum van het advies van de brandweer als zijnde 14 oktober 2019.

De projectleider van Sunvest heeft op 1 november 2019 een reactie gestuurd op de risicoreducerende maatregelen aan de beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling. Daarbij nodigt hij de brandweer en SBB uit om over deze maatregelen en de uiteindelijke invulling middels een gesprek tot nadere overeenstemming te komen. Uit een later advies van de brandweer blijkt dat Sunvest op 13 december 2019 met de brandweer heeft gesproken over de risicoreducerende maatregelen (zie paragraaf 3.2.19).

3.2.15 Commissievergadering Verklaring van geen bedenkingen 31 oktober 2019

In de komende paragrafen over de commissie- en raadsvergaderingen, wordt onder meer de inbreng van het betrokken raadslid, de heer EvdB, beschreven. In deze vergaderingen hebben ook de wethouders gereageerd op gestelde vragen. Hun inbreng is hierna niet specifiek aangehaald, omdat de inhoud van het gezegde daar geen aanleiding toe gaf in het kader van dit onderzoek.

Op 30 oktober 2019 heeft de beleidsmedewerker Duurzame Energie aan Sunvest en aan de accountmanager Flevoland en de senior medewerker Business Development van SBB een e-mail gestuurd over de behandeling van het Zonnewoud in de raadscommissie van de volgende dag. Hij schrijft:

'Ik wijs u op de volgende actualiteit: <https://zeewolde-actueel.nl/algemeen/op-de-barricade-tegen-het-plaatsen-van-zonnepanelen-in-het-bos> Daarnaast komen er bij de gemeente signalen binnen dat er nog meer journalisten actief zijn op dit onderwerp.

Wij constateren hierbij dat de verklaring van geen bezwaar geagendeerd is voor bespreking door de Raadscommissie op 31-10 om 20.00u. Politiek gezien lijkt de verklaring van geen bezwaar met deze actualiteiten het weleens niet te gaan halen. CDA is tegen en vermoedelijk Leefbaar Zeewolde ook. Dat lijkt dus al een meerderheid, of op zijn minst een richting bepalende minderheid te zijn.

Wij doen Staatsbosbeheer met klem verzoek om gebruik te maken van spreekrecht bij de commissievergadering. Staatsbosbeheer kan vermoedelijk als beste uitleggen waarom een zonnepark gewenst is, waarom daar en waarom in die vorm. Wat het belang is voor SBB en de omgeving en wat voor meerwaarde Zonnewoud kan gaan betekenen.

Het correct framen van de informatie omtrent Zonnewoud kan de beeldvorming gunstig beïnvloeden, wat kan leiden tot een gunstiger oordeel inzake de verklaring van geen bezwaar. Het lijkt ons handig dat Sunvest, gelet op hun economische belang en hoe dat zal vallen in de Raad, hierbij meer een achtergrond rol inneemt.

Ik zou graag nog telefonisch in overleg willen treden om meer context te willen bieden. Dit kan vandaag rond 17.00u en anders morgenmiddag.

Mede namens de portefeuillehouder duurzaamheid.'

Op 31 oktober 2019 heeft de hierboven aangehaalde commissievergadering Bestuur, Ruimte en Samenleving plaatsgevonden. Op de agenda staat het concepttraadsvoorstel, waarbij de raad wordt gevraagd te verklaren geen bedenkingen te hebben tegen het project zonnepark Zonnewoud. Er hebben zich drie personen gemeld om in te spreken bij deze commissievergadering.

Een van de sprekers is inwoner B. Hij is tegen het plaatsen van een zonnepark aan de Groenewoudseweg. Inwoner B pleit voor een andere locatie omdat volgens hem het Groene Woud, dat door burgers wordt gebruikt voor recreatie, wordt aangetast. Hij heeft middels een petitie naar eigen zeggen 1088 handtekeningen verzameld om het zonnepark niet aan de Groenewoudseweg te plaatsen. Hij merkt ook op dat alleen voor de installatie van een zonnepark een omgevingsvergunning is gegeven en dat *'de rest wel een keer komt'*.

Inwoner S heeft eveneens in het kader van het agendapunt 'verklaring van geen bedenking' gesproken in de commissievergadering Bestuur, Ruimte en Samenleving. Hij is tegen het plaatsen van een zonnepark aan de Groenewoudseweg. Hij geeft hiervoor als argument dat hij het niet goed vindt dat er 7,5 hectare aan CO2 compensatie wordt verwijderd voor de toch al zeer moeilijk te recyclen zonnepanelen. Inwoner S pleit ervoor om uit te zoeken hoe goed zonnepanelen te recyclen zijn en mocht de raad vervolgens beslissen om het zonnepark te laten bouwen, hiervoor als locatie een stuk agrarisch land te kiezen.

Vervolgens heeft de accountmanager Flevoland SBB als derde spreker benoemd waarom Staatsbosbeheer heeft gekozen voor een Zonnewoud in een bos en waarom het perceel aan de Groenewoudseweg hier volgens haar geschikt voor is. De accountmanager Flevoland heeft blijkens de transcriptie van deze vergadering onder meer het volgende naar voren gebracht:

'De eerste reden is dat dit perceel onderdeel is van het project "bos zoekt ondernemers" dat u ze waarschijnlijk wel bekend. Daarvoor doelstelling van het project is om het Horsterwold beter of beter in te richten maar meer in te richten en geschikt te maken voor het publiek. Recreatief wel te verstaan de zus van meet af aan al de bedoeling geweest dat deze kavel recreatief werd ingericht en dat kan zijn een hotel, in dit geval een zonneweide die recreatief is ingericht. De tweede reden is dat dit perceel, dat hier geen sprake is van bos. Het is ook uit het Nederlandse natuurnetwerk gehaald. Daardoor kwam dit, nou ja, als geschikt perceel voor deze doelstelling naar voren.'

De accountmanager Flevoland benoemt daarnaast dat Sunvest via een erfpachtconstructie de grond van SBB in gebruik krijgt en dat Sunvest aan SBB een vast bedrag per jaar betaalt.

Wanneer het woord aan de fracties is, vraagt de heer EB (ChristenUnie) aan de accountmanager Flevoland hoeveel bomen er op de 7,5 hectare grond gekapt zouden moeten worden om een Zonnewoud te realiseren. Zij antwoordt daarop:

'Nou, ik was ook zeer verbaasd over de 7,5 hectare kap. Als u zelf gaat kijken, ziet u dat er geen bomen staan, slechts enkele. In de rand staan een aantal populieren die zijn op twee handen te tellen, die slecht zijn. Daar breekt de top uit. Die waren sowieso al gekapt in het kader van regulier beheer werkzaamheden dus het is alleen maar een mooie aanleiding om dat nu door te gaan voeren, dat was sowieso al gebeurd. Dus van 7,5 hectare kap is absoluut geen sprake en sterker nog, de reden dat we voor dit perceel gaan is omdat er geen bos staat.'

3.2.15.1 Inbreng de heer EvdB bij commissievergadering 31 oktober 2019

Melder heeft zijn bedenkingen bij de deelname van de heer EvdB aan de bestuurlijke besluitvorming:

'[Melder] geeft te kennen dat hij het een discussiepunt op het gebied van integriteit vindt dat het raadslid [naam EvdB] zelf mee kon stemmen in de raad, terwijl hij ook de partijen bij SBB had beoordeeld. [Melder] voegt hieraan toe dat de heer [EvdB] het in ieder geval had moeten melden en zeker niet als actieve woordvoerder in dit gehele besluitvormingstraject had moeten optreden. '

De heer EvdB heeft deelgenomen aan de commissievergadering Bestuur, Ruimte en Samenleving op 31 oktober 2019. Toen het woord aan de fracties was, heeft de heer EvdB (namens de ChristenUnie) het volgende gezegd:

'Dank u wel, voorzitter voor het woord.

Er is al veel gezegd natuurlijk, dus er is ook al veel gras weggemaaid maar de ChristenUnie staat er eigenlijk heel positief in. Eigenlijk het is heel gek. We zitten nu Sunvest te beoordelen, Staatsbosbeheer te beoordelen terwijl wij hebben met de provincie afgesproken dat wij 500 hectare gaan vullen met zon op land en later nog een keertje 500. Dan krijgen wij 95 hectare in Zeewolde om te realiseren, hebben we met elkaar gedebatteerd en unaniem aangenomen dat wij 25 hectare op landbouwgrond gaan leggen onder protest want dat vinden we allemaal niet zo geweldig. Dan gaan we de andere 70 hectare gaan we op niet-landbouwgrond doen. Dan vragen we de partijen, de marktpartijen van, kom met voorstellen want de gemeente gaat geen 70 hectare vol leggen. Dan gaat de marktpartij gaat een tender uitschrijven. Ik heb begrepen er zijn meer dan 20 gegadigden geweest die wilden inschrijven op dit perceel. Nou, dat is heel leuk om te weten dat dus niet alleen maar landbouwgrond gebruikt kan worden maar ook bossen. En dan gaan de vijf beste partijen hebben daar een plan voor gemaakt. Ik heb daar in mogen kijken en dit is echt het allermooiste plan wat er is qua recreatie, qua oppervlakte, dat het dus niet helemaal vol gegoid is. Dus wij vragen de marktpartijen, kom met ideeën. Dus elke partij die nu zegt dit gaan we niet doen dan wil ik uitnodigen of gewoon een antwoord weten waar gaan we dat dan wel neerleggen, want we willen het niet in het dorp leggen. We gaan het ook op niet-landbouwgrond leggen, maar waar dan wel? Want dit is een grasveld waar riet groeit en de biodiversiteit, ben ik overtuigd en ook de deskundigen, dat die gaat toenemen dus ik verbaas mij eigenlijk dat we zeggen we gaan op niet-landbouwgrond inzetten. Trede 1 van de zonneladder. En trede 2 is op landbouwgrond en nu zeggen we, we willen eigenlijk helemaal niet op trede 1 gaan zitten, dus ik ben heel benieuwd hoe de andere daarover denken. Dus'

(..)

'Ja, en overigens als 7,5 hectare bos gekapt zal moeten worden, dan had ik ook de petitie getekend. Dus daar ben ik, ik bedoel, dat is heel logisch. 7,5 hectare bos kappen, dat vinden wij ook niet een goed plan om dan duurzaam bezig te zijn. Effe kijken, want ik heb toch nog even een paar dingen. Die discussie of, we moeten vanavond volgens mij niet hebben over of die aansluiting wel of niet kan. Volgens mij kan het maar misschien kan de wethouder daar wat over zeggen. Staatsbosbeheer heeft de drie B's benoemd. Beschermen, Beleven en duurzaam Benutten. Dat klinkt bijna als de ChristenUnie dus daar kunnen we alleen maar mee eens zijn. Wij willen graag rentmeester zijn dus daar past dat in. Nou, natuur, bos is niet altijd..., natuur is niet 100 procent bos, dus kale stukken of open stukken waar roofvogels kunnen jagen enzovoort hebben we gewoon nodig dus ik denk dat wij op zondagmiddag als onze kinderen vervelend worden om half vier dat we echt in de toekomst naar het veld gaan om te klimmen, te klauteren, enzovoort. Het is nu totaal onaantrekkelijk. Ik geloof niet dat er iemand hier met hun kinderen daar door dat stukje bos gaat lopen of open terrein. Ik laat het zover.'

De heer CS vraagt vervolgens namens Zeewolde Liberaal aan de heer EvdB of hij kan verduidelijken of de gemeente een uitnodiging heeft gedaan voor de tender. De heer EvdB antwoordt:

'Nee, de gemeente heeft geen tender uitgenodigd maar wij hebben als gemeente gezegd, we gaan 70 hectare op niet landbouwgrond, dat gaan we... Dat is voorbestemd, dus dan moeten de marktpartijen op in gaan schrijven en daar heeft Staatsbosbeheer van gedacht, hé, daar kunnen we misschien een steentje aan bijdragen. In ons dorp, inkomsten, enzovoort. Dus de gemeente heeft die tender niet uitgeschreven, dat heeft Staatsbosbeheer gedaan maar als een van de initiatiefnemers. Bedoel als we de zonnepanelen op de Knardijk willen hebben, moet daar een ondernemer voor zijn die zegt, ik ga dat doen.'

De heer EvdB reageert vervolgens in de vergadering op de heer BvdW van het CDA dat de gemeente een derde van haar zonnepanelen op land dient te leggen (naast twee derde zonnepanelen op daken) en dat dit met de provincie reeds is besproken. Hij doet daarna een uitspraak over de netaansluiting in het Zonnewoud:

*'(..)
Ik kan me nog herinneren dat met de tender van Staatsbosbeheer dat één van de voorwaarden was om de aansluit, hoe heet dat, aansluitcapaciteit, moesten ze al gegarandeerd hebben. Dat was een van de selectiecriteria, volgens mij. Het stond niet in de stukken maar dus als die misschien volgende week bevestigd kunnen worden.'*

De heer CS vraagt zich na deze uitspraak van de heer EvdB af waar hij die informatie heeft gelezen. De heer EvdB reageert hierop:

'Dat laatste heb ik niet gelezen, wel dat ze in overleg moesten gaan met de aansluitcapaciteit, maar laten we daar even over ophouden. Als u het goedvindt. Meneer [naam WS], daar wil ik nog even op reageren over de recreatievoorzieningen. De torens en zo. Dat wordt gedaan alsof het een beetje houtje touwtje is, maar dat zit echt heel slim in elkaar. Daar moet u maar eens goed naar kijken.'

De heer EvdB wendt zich daarna tot de heer TS van Leefbaar Zeewolde tijdens de commissievergadering:

'We kunnen natuurlijk van mening verschillen, maar wij staan er in dat het zonnepark nog steeds natuur is. Als we een nulmeting zouden doen wat er nu leeft en kruipt en leeft en bloeit. En we zullen het over drie jaar doen, zult u versteld staan hoeveel meerwaarde daar is..'

Aan het einde van de commissievergadering stelt de heer WS van D66 de heer EvdB de vraag of hij nog steeds voor het plan is wanneer de recreatieve functie niet meer door gaat, als het park overdag gesloten moet worden. De heer EvdB reageert hierop:

'Ik geloof niet dat die gesloten gaat worden. Er is echt goed over nagedacht.'

3.2.16 Aanvullende informatie voor de raad

De betrokken projectleider van Sunvest heeft bij de beleidsmedewerker Duurzame Energie van de gemeente aangegeven dat hij graag stukken zou willen aanleveren aan de raad als input voor de raadsvergadering van 7 november 2019. De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft hierover een e-mail gestuurd naar Sunvest, de accountmanager Flevoland (SBB), de wethouder Duurzaamheid en enkele afdelingen en medewerkers van de gemeente. Hierin is opgenomen:

'Op verzoek van [Projectleider van Sunvest] deze mail. Ik heb voor Sunvest nagezien wat de mogelijkheden zijn om Zeewolde Raadsleden aanvullend te informeren over het Sunvest-initiatief Zonnewoud. De volgende mogelijkheden bestaan er en zijn ook mogelijk voor SBB:

- Het is mogelijk om een document met aanvullende informatie te verstrekken. Dat kan gericht naar fractievoorzitters of raadsbreed via de griffie (giffie@zeewolde.nl). Deze zal niet geagendeerd worden tijdens de Raadsvergadering, maar de fracties kunnen de informatie eventueel wel meenemen in hun afweging.

- Het is mogelijk dat Sunvest het aanbod doet aan fractievoorzitters om in een gesprek zaken toe te lichten. Dat kan dat vanuit praktische overwegingen het beste gebeuren aankomende dinsdagavond tijdens de

fractievergaderingen. Sunvest moet wel uitgenodigd worden door een fractie om daadwerkelijk langs te kunnen komen om iets te vertellen.

- Het is mogelijk om (nogmaals) in te spreken tijdens de Raadsvergadering donderdag 07-11 (aankomen bij griffie).

Bijgevoegd heb ik een document met contactgegevens van de verschillende fractievoorzitters.

Vervolgens voel ik mij genoodzaakt om het volgende op te merken. Formeel gezien zal de gemeente neutraal beoordelen over dit plan, ongeacht hoe goed of wenselijk het binnen de duurzaamheidsambities valt. Feit is dat dit plan strijdig is met bestaand beleid. De gemeente zal een afweging maken op locatie en plan. Wie de initiatiefnemer van het plan is, moet daarbij geen verschil maken.

Dat gezegd hebbende constateer ik wel een gemeentelijk belang bij dit project en zekere mate van goodwill rondom de naam van Staatsbosbeheer. Om dit belang goed naar voren te schuiven in de afweging van de Raad doe ik hierbij, mede namens de portefeuillehouder, de volgende suggesties:

- Wees authentiek in waar het om gaat. Een zonnepark waar geld mee verdiend wordt is niet bij definitie een slechte zaak. In het geval van SBB, vertel ook wat je met dat geld kan/wil gaan doen.

- Wees op gepaste momenten terughoudend in het benadrukken van de recreatieve waarde in het park. Sommige Raadsleden zien dit er gewoon niet in en worden getriggerd wanneer de recreatieve elementen benadrukt worden.

- Richt de focus op beeldvorming in de fracties D66 en PvdA/GroenLinks. Voor wat betreft de overige fracties lijkt er min of meer al een oordeel gevormd. Middels het memo vanuit het college is het mogelijk dat het CDA zijn oordeel nog bijstelt.

Verder vraag ik aandacht voor het volgende: <https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/175444/ruim-1-000-mensen-tegen-recreatief-zonnepark-inhorsterwold>

Wij constateren dat in dit item van omroep flevoland informatie toch wel een beetje geframed wordt in het nadeel van het initiatief. Het lijkt ons gepast dat indien de initiatiefnemer (SBB) dit ook zo ziet, zelf hierover in gesprek gaat met omroep flevoland.'

3.2.17 Raadsvergadering 7 november 2019; Verklaring van geen bedenkingen

De raad vergadert op 7 november 2019 onder andere over het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen ten aanzien van het zonnepark Zonnemooi. Op de website van de gemeente Zeewolde is inzichtelijk welke documenten aan de raad zijn verstrekt voor dit agendapunt. Het betreft de volgende documenten:

- College-advies, opgesteld op 16 september 2019.
- Raadsvoorstel, opgesteld op 1 oktober 2019.
- Ruimtelijke onderbouwing van 2 oktober 2019.
- Landschappelijk inpassingsplan van Sunvest van 2 oktober 2019.
- Het amendement, ingediend door de VVD, ChristenUnie en D66 (zie paragraaf 3.2.16).

De voorzitter, de burgemeester, benoemt bij aanvang dat de raad een memo heeft ontvangen op 5 november jl., waarin de beleidsmedewerker Duurzame Energie en de adviseur Omgevingsbeleid zaken die in de commissievergadering onbeantwoord bleven of om nadere toelichting vroegen hebben uitgeschreven. Deze vragen hadden betrekking op de natuurwaarden in het gebied, de inpassing van het Zonnemooi binnen het gemeentelijk beleid en de aansluiting op het energienetwerk. Tevens zijn ook de recreatieve openstelling en de verzekeringsmogelijkheden door de beleidsmedewerker Duurzame Energie en de adviseur Omgevingsbeleid belicht. Over de vergunningverlening en de samenhang van het zonnepark en de recreatieve ontwikkeling is het volgende gesteld in de memo aan de raad:

'Voor de voortgang van het proces is de aanvraag voor de vergunning opgedeeld in de realisatie van een zonnepark en de recreatieve onderdelen. Het totale initiatief betreft een zonnepark, inclusief recreatieve mogelijkheden. Om te garanderen dat ook de recreatieve onderdelen zullen worden gerealiseerd, kan de gemeente in de vergunning als voorwaardelijke verplichting stellen dat deze onderdelen ook direct bij de oplevering van het park zullen worden gerealiseerd.'

Ook SBB heeft op voorhand als voorwaarde gesteld dat de recreatieve onderdelen moeten worden uitgevoerd.'

De heer HV van de VVD heeft aangegeven dat de VVD een amendement op het raadsvoorstel 'verklaring van geen bedenkingen' heeft opgesteld, dat door de fracties van de VVD, ChristenUnie en D66 wordt ingediend. Het amendement betreft het volgende:

(..)

Besluit

Aan het eind van het eerste beslispunt waarin verklaard wordt dat de raad geen bedenkingen heeft tegen het realiseren van een zonnepark aan de Groenewoudseweg een passage toe te voegen, namelijk:

1. '..., onder de voorwaarde dat bij de verlening van de omgevingsvergunning als voorwaarde wordt opgenomen dat de recreatieve elementen van het zonnepark, zoals beschreven in het bij onderhavig raadsvoorstel gevoegd Landschappelijk inpassingsplan van 2 oktober 2019, gerealiseerd en toegankelijk zijn ten tijde van de ingebruikname van het zonnepark.'

Aan het besluit een tweede beslispunt toe te voegen:

2. Het college op te dragen om voordat tot realisatie van het zonnepark wordt overgegaan de raad in de vorm van een memo te informeren over de wijze waarop de elektriciteitsaansluiting van het zonnepark aan de Groenewoudseweg verzekerd is.'

De raadsvoorzitter geeft, nadat een aantal andere partijen uit de raad aan het woord zijn geweest, de heer EvdB de mogelijkheid om te spreken. De heer EvdB zegt in de raadsvergadering:

Dank voor het woord.

Dit raadsvoorstel heeft de afgelopen weken de gemoederen in Zeewolde flink bezig gehouden. Vaak gebaseerd op emotie en niet altijd op de feiten zoals genoemd door de heer [HV] van de VVD. Staatsbosbeheer heeft om dit zonnepark van zeven en een halve hectare aan de Groenewoudseweg te realiseren een projectafwijkingsprocedure nodig omdat dit niet past in ons huidige bestemmingsplan. Graag willen wij uitleggen waarom de ChristenUnie kan instemmen met dit voorstel. Want voor ons is het ook een belangenafweging. Maar we houden ook van onze natuur, maar we willen ook de energie opwekken die we hebben, met elkaar hebben afgesproken. Dat is ons eerste punt. Die 70 hectare niet-landbouwgrond moet uiteindelijk de energie opleveren die nodig is om te voldoen aan onze afspraken die we met elkaar gemaakt hebben in deze kamer. Vooraf hebben we ons gerealiseerd dat deze eerste 70 hectare zichtbaar zou worden in ons landschap. Dus het verbaast ons niet dat wij nu op plekken zonnepanelen gaan leggen die misschien gaan knellen voor sommige mensen. Het tweede punt is de locatie. De structuurvisie uit 2012 spreekt over de bekende ontwikkelas voor dit gebied. Er stond op dat moment ook geen zonneparken in Nederland op de plannen. Voor deze ontwikkelas blijkt tot op heden geen belangstelling. Daardoor blijft dit een braakliggend terrein met riet en bramen. Wij hebben geen bezwaar om hier een zonnepark toe te staan omdat wij van mening zijn dat dit de biodiversiteit juist kan verbeteren. Vandaag las ik in ons vakblad dat Naturalis een verrassend onderzoek heeft gedaan over de biodiversiteit bij zonneparken. Het is geen beperking voor diversiteit, de biodiversiteit maar het is juist een versterking als je het goed inricht. Het derde punt is de participatie. De inwoners worden betrokken bij de recreatieve en de educatieve functie van dit park en kunnen meedelen in de opbrengst. Een uniek en toegankelijk project in Nederland. Daarmee realiseert de ChristenUnie dat de aanwezige recreatievoorziening niet het niveau gaat halen van een pretpark, maar passend is bij deze locatie. Afsluitend, het belangrijkste punt is dat wij hebben afgesproken om niet-landbouwgrond, 70 hectare te gaan realiseren. En als dat met een mooi project kan, dan stemmen we daarmee in.'

De heer EvdB heeft namens de fractie van de ChristenUnie het amendement van de VVD mede-ingediend en ondertekend. D66 heeft het amendement eveneens mede-ingediend en ondertekend. Wanneer de fracties tijdens de raadsvergadering voor de tweede maal aan het woord komen, reageert de heer EvdB nog op de inhoud die D66 in de eerste ronde heeft ingebracht:

'Ja, dank voor het woord.

Ik wil graag nog een compliment maken naar D66 die met Staatsbosbeheer de toezegging heeft losgekregen om een stukje rendement te besteden in ons dorp of voor ons dorp of in de bossen van Staatsbosbeheer. maar aan de Zeewoldense kant, een compliment voor maken.'

De heer EvdB is in deze raadsvergadering verder niet meer aan het woord geweest. Tijdens de raadsvergadering wordt duidelijk dat de PvdA/GroenLinks het amendement zal gaan steunen. Hierdoor wordt het amendement aangenomen, met tien stemmen voor en negen stemmen tegen.

Na de stemming over het amendement is er overgegaan tot stemming over de Verklaring van geen bedenkingen. In de besluitenlijst van de raadsvergadering van 7 november 2019 is hierin voor zover relevant het volgende opgenomen:

'(..)

Met in achtneming van het aangenomen amendement werd het volgende besluit genomen:

Beslispunten

1. Verklaren geen bedenkingen te hebben tegen het project (realiseren zonnepark aan de Groenewoudseweg ongenummerd in het Horsterwold te Zeewolde)

Besluit

Voor: ChristenUnie, VVD, D66, PvdA/GroenLinks (10)

Tegen: Leefbaar Zeewolde, CDA, Zeewolde Liberaal, BurgerBelang (9)'

3.2.18 Vervolg proces aanvraag omgevingsvergunning en ondertekenen overeenkomsten (november 2019 – februari 2020)

Op 18 november 2019 is een planschadeovereenkomst ondertekend door de burgemeester namens de gemeente en de heer RH namens Sunvest.

Op 20 december 2019 heeft een tweede beoordeling door de welstandcommissie van de gemeente Zeewolde plaatsgevonden. Zij heeft omtrent het 'bouwplan zonnepark' wederom aangegeven dat het ontwerp aan de redelijke eisen van welstand voldoet.

Op 6 januari 2020 heeft de projectleider van Sunvest aan de adviseurs Omgevingsbeleid en de beleidsmedewerkers Duurzame Energie van de gemeente per e-mail documentatie over de reactieve toestellen gestuurd. Daarbij heeft hij onder meer het volgende laten weten:

'Hartelijk dank voor het bericht dat de recreatieve bebouwing is goedgekeurd door de welstandscommissie. Zoals besproken heb ik inmiddels ook deze documenten (inclusief bijgewerkt landschappelijk inpassingsplan en technische tekening) aan het omgevingsloket toegevoegd zodat deze als 1 aanvraag (met het zonnepark) kan worden behandeld.'

Op 7 januari 2020 hebben de burgemeester namens de gemeente en de heer RH namens Sunvest tevens een anterieure overeenkomst ondertekend.

In opdracht van Sunvest heeft adviesbureau Eelerwoude de ruimtelijke onderbouwing behorende bij de omgevingsvergunning van Sunvest opnieuw aangevuld (datum rapport: 6 februari 2020).

Op 10 februari 2020 heeft een specialist brandpreventie van de Brandweer Flevoland een tweede technische brandveiligheidstoets Groenewoudseweg gedaan en de uitkomsten per brief aan de medewerker Bouw- en Woningtoezicht van de gemeente Zeewolde gestuurd. Hieruit blijkt dat Sunvest op 13 december 2019 met de brandweer heeft gesproken over de risicoreducerende maatregelen. De conclusie van het advies wordt in de brief weergegeven:

'De aanvraag voldoet (met de kennis van nu) met inachtneming van het hieronder omschreven geaccepteerde restrisico:

'Na het eerdere advies met kenmerk 19.062TL d.d. 15 oktober 2019 en het overleg d.d. 13-12-2019 zijn op de tekeningen en in de mail van 10-2-2020 diverse brandpreventieve en brandpreparatieve voorzieningen

getroffen. Ondanks deze voorzieningen moeten we rekening houden met een afbrandscenario van een “kamer” van zonnepanelen met een maximale oppervlakte van 14938 m².

3.2.19 Ontwerpbesluit verlening omgevingsvergunning en publicatie (11 februari 2020)

Het ontwerpbesluit (d.d. 11 februari 2020) om de omgevingsvergunning voor het realiseren van een zonnepark met bijbehorende recreatieve bouwwerken te verlenen, is namens het college van B&W ondertekend door het hoofd afdeling Ruimte. Hierin is onder meer het volgende opgenomen:

Aanvraag

Op 23 augustus 2019 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen van Sunvest Ontwikkeling B.V., Maarssenbroeksedijk 37, 3542 DM UTRECHT voor de volgende activiteit(en):

het realiseren van een tijdelijk zonnepark met bijhorende en recreatieve bouwwerken (25 jaar)

op het perceel Groenewoudseweg ong. te Zeewolde.

Besluit

Burgemeester en wethouders van de gemeente Zeewolde besluiten, gelet op artikel 2.1, 2.10 en 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de gevraagde vergunning te verlenen. De omgevingsvergunning wordt verleend onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken en bijlagen deel uitmaken van de vergunning.

Procedure

De besluitvorming is uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 3.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag is getoetst aan het Besluit omgevingsrecht en de Ministeriële regeling omgevingsrecht en bevat voldoende informatie om de aanvraag te kunnen beoordelen. De aanvraag voldoet aan de van toepassing zijnde voorschriften of kan daaraan voldoen door de voorwaarden uit bijlagen 2.3 en 3.3 op te volgen en daarom wordt de omgevingsvergunning verleend. In de bijlagen die deel uitmaken van dit besluit, is vermeld wat is overwogen over de verschillende activiteiten, welke voorschriften van toepassing zijn en welke bescheiden deel uitmaken van de vergunning.'

In het ontwerpbesluit staat eveneens op welke wijze de omgevingsvergunning ter inzage wordt gelegd en hoe deze wordt gepubliceerd. Hierover is in het volgende opgenomen:

Ontwerp

Ter inzage en zienswijzen Het ontwerpbesluit ligt vanaf 12 februari 2020 ter inzage. Vanaf deze datum kan een ieder, gedurende 6 weken - tot en met 24 maart 2020 – gemotiveerde mondelinge of schriftelijke zienswijzen tegen de ontwerpvergunning indienen bij burgemeester en wethouders van Zeewolde. De bekendmaking van de ter inzage legging vindt plaats in de Zeewolde Actueel en op de website van de gemeente.'

Op 11 februari 2020 is zowel in het Gemeenteblad als in de Staatscourant op identieke wijze het ontwerpbesluit omgevingsvergunning gepubliceerd:

Gemeente Zeewolde – Ontwerp-omgevingsvergunning en ontwerpbesluit verklaring van geen bedenkingen

Adres: Groenewoudseweg ongenummerd

Betreft: Het realiseren van een tijdelijk zonnepark met bijbehorende en recreatieve bouwwerken

Op 23 augustus 2019 is er een aanvraag omgevingsvergunning binnengekomen voor een tijdelijk zonnepark met bijbehorende en recreatieve bouwwerken aan de Groenewoudseweg. Burgemeester en wethouders van Zeewolde maken bekend dat ze van plan zijn om de ontwerpvergunning te verlenen met toepassing van een projectafwijkingbesluit. Deze vergunning wordt verleend op grond van artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3 Wabo. Er is ook een besluit genomen dat hiervoor geen milieueffectrapportage noodzakelijk is. De aanvraag omgevingsvergunning heeft dossiernummer 19Z0002868.

U kunt de stukken vanaf 12 februari 2020 tot en met 24 maart 2020 inzien bij het Publiekscentrum Gemeente Zeewolde in het gemeentehuis, tijdens de openingstijden. Gezien de omvang van de aanvraag is deze met de overige relevante stukken uitsluitend bij het publiekscentrum in te zien.

Zienswijze indienen binnen zes weken

Bent u belanghebbende en het niet eens met het hierboven genoemde besluit? Dan kunt u binnen zes weken een schriftelijke of mondelinge zienswijze indienen. Deze termijn gaat in op 12 februari 2020. De zienswijze kunt u indienen bij burgemeester en wethouders. In de zienswijze moet u aangeven op welke onderdelen van de ontwerpvergunning de zienswijze betrekking heeft. Ook moet u motiveren waarom u het niet eens bent met het besluit en u moet het ondertekenen.

Een voorwaarde om later beroep te kunnen instellen is dat u belanghebbende bent en dat u tijdig een zienswijze over de ontwerpvergunning heeft ingediend. Dit laatste geldt niet als u kunt aantonen dat u hier redelijkerwijs niet toe in staat bent geweest.

Bij het ontwerpbesluit ligt in dit geval het besluit van de gemeenteraad tot afgifte van een ontwerpbesluit verklaring van geen bedenkingen ook ter inzage. Eenieder kan schriftelijk aan de gemeenteraad een zienswijze kenbaar maken tegen dat raadsbesluit, binnen dezelfde periode als hierboven genoemd. Mondeling kan dat op dezelfde wijze als hiervoor is omschreven.

Wie is belanghebbende?

Als u een zienswijze wilt indienen moet u op grond van de wet belanghebbende zijn. Dit houdt in ieder geval in dat u een rechtstreeks eigen belang bij het besluit moet hebben. In dit geval gaat het dus om de omgevingsvergunning. Belanghebbende bent u bijvoorbeeld als u vanuit de woning zicht hebt op en/of woont in de nabijheid van de locatie waarover de vergunning gaat. Als u geen belanghebbende bent bestaat de kans dat uw bezwaar niet-ontvankelijk is. In dat geval wordt het bezwaarschrift niet inhoudelijk behandeld.'

3.2.20 Archeologisch onderzoek en stikstofrapport (maart 2020)

Melder heeft in zijn interview verklaard dat het archeologisch onderzoek en het stikstofrapport pas zijn uitgevoerd respectievelijk verschenen nadat de ontwerp omgevingsvergunning ter inzage is gelegd. Hij geeft daarover de volgende analyse tijdens zijn interview:

[Naam melder] geeft aan dat er tussen de gemeente en de provincie gesteggel is geweest of er een archeologisch onderzoek moest worden uitgevoerd op de plek van het Zonneward. Hij stelt dat er uiteindelijk wel een archeologisch onderzoek en een stikstofrapport moest komen, maar dat deze pas na de ter inzagelegging kon worden uitgevoerd. Hij betwijfelt daarom of een inwoner zienswijzen kan aanleveren op een onvolledig stuk. [Melder] stelt dat er haast moest worden gemaakt vanwege de SDE-subsidies. Hij geeft aan dat, blijkens de stukken, Sunvest aan de gemeente bijvoorbeeld vraagt of het mogelijk is om het archeologisch onderzoek later te doen en dat de gemeente akkoord hierop geeft.'

De adviseur Omgevingsbeleid van de gemeente Zeewolde heeft in haar interview gereageerd op de strekking van de verklaring van melder. Zij zegt hierover:

'Wat betreft het archeologisch onderzoek, stelt [de adviseur Omgevingsbeleid] desgevraagd dat de gemeente dacht dat er geen archeologisch onderzoek nodig was. Op advies van de provincie en een archeologisch deskundige is er toch besloten een archeologisch onderzoek te houden, aldus [de adviseur Omgevingsbeleid]. Dit is gehouden in februari/maart 2020 voordat de stukken voor de tweede keer naar de gemeenteraad zijn gegaan. Het is pas later uitgevoerd want de gemeente was simpelweg niet in de veronderstelling dat het moest, aldus [de adviseur Omgevingsbeleid]. Zij geeft aan dat er soms onderzoeken worden gedaan ten tijde van ontwerpplannen. Bij de definitieve vaststelling van het ontwerpbesluit beschikte de gemeenteraad over het archeologisch onderzoek en stikstofrapport.'

Op 12 maart 2020 heeft de adviseur Omgevingsbeleid aan een medewerker archeologie van de gemeente Almere per e-mail gevraagd het bijgevoegde archeologisch onderzoek voor het zonnepark Groenewoudseweg te beoordelen. Diezelfde dag heeft deze medewerker archeologie haar zijn opmerkingen en adviezen gemaild.

In reactie op de ontwerp-omgevingsvergunning Zonnepark Groenewoudseweg deelt de beheerder Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de provincie Flevoland op 20 maart 2020 mee dat de provincie

geen zienswijze zal indienen vanwege strijdigheid met een provinciaal belang. Wel geeft zij nadrukkelijke aandachtspunten mee inzake archeologie. Deze reactie bevat onder meer de volgende passage:

'Uit het verkennend onderzoek blijkt dat het reliëf oploopt richting boring 14. De onderlinge afstand tussen de boringen is in de verkennende fase nog groot, dit betekent dat nog onbekend is in welke mate de oplopende dekzandhoogte tussen boringen 13 en 14 intact is. Ook is nog onbekend of in of richting de andere boringen indicatoren voor een vindplaats aanwezig zijn (dat is niet het doel van de verkenning en ook hier geldt dat de dichtheid daarvoor niet geschikt is). Tot slot kan wanneer sprake is van een vindplaats, ook onder een verspoelde top van het dekzand nog een sporenlaag aanwezig zijn.

Omdat niet gekozen wordt voor een karterend onderzoek om de zone verder af te bakenen, is het wenselijk als de planaanpassing in een ruimte zone rondom boring 13 plaatsvindt, met voldoende marge in de richting van boring 14.'

Naast de reactie van de provincie op het archeologisch onderzoek, geeft zij tevens bij de adviseur Omgevingsbeleid aan dat de provincie een aantal aanpassingen wenst op het plan van Sunvest. De adviseur Omgevingsbeleid heeft vervolgens op 20 maart 2020 de reactie van de provincie doorgestuurd naar de betrokken projectleider van Sunvest. Hij antwoordt op de reactie van de provincie op het landschappelijk inpassingsplan dat Sunvest naar aanleiding van de eerste reactie van de provincie op het plan het landschappelijk inpassingsplan reeds had bijgewerkt:

- *'De bijgevoegde reactie van de provincie hebben wij reeds in September 2019 van jullie ontvangen. Destijds hebben wij ter verduidelijking een extra pagina aan het langschappelijk inpassingsplan toegevoegd (zie bijgevoegd pagina 22). Deze pagina geeft de gewenste verduidelijking op dit punt. Ter samenvatting: Vanaf het plangebied is er een zone van ca 30 meter tot aan de Groenewoudseweg*
- *Vanaf het plangebied is er eerst een bufferzone van ca 20 meter breed bestaande uit struweel die zal worden bijgehouden tot een hoogte van ca 4-5 meter*
- *Deze zone wordt gescheiden van deze zone middels een greppel.*
- *In de wegberm staan bomen langs de Groenewoudseweg*
- *Doorzichten op het achterliggende park zullen blijven bestaan en het boskarakter zal niet worden aangetast*

Belangrijk punt om hierbij op te merken is dat deze zone van 30 meter vanaf het plangebied tot aan de Groenewoudseweg niet onder het grondgebied van het zonnepark valt, en dus ook niet door Sunvest onderhouden zal worden. Dit gebied blijft in beheer van Staatsbosbeheer en is geen onderdeel van het huidige projectplan. Wij hebben dit in September reeds ingediend en hebben hier geen verdere vragen meer op ontvangen.'

In de definitieve ruimtelijke onderbouwing van 9 maart 2020 is informatie omtrent stikstof opgenomen. Voor zover relevant staat hierin:

'Niet-stikstof-gerelateerde effecten

In de directe omgeving (circa 2,2 km) van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Veluwezoom. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

In de gebruiksfase, de nieuwe situatie, is er geen sprake van stikstofdepositie waardoor een bijdrage van stikstof aan het Natura 2000-gebied niet van toepassing is. Dit komt doordat een zonnenveld geen stikstof uitstoot. Met de aanleg van het Zonnepark worden mobiele werktuigen ingezet die stikstof uitstoten. Gezien de kleinschaligheid van het Zonnepark, de ligging ten opzichte van het Natura 2000-gebied en de beperkte, tijdelijke duur van de aanlegfase, wordt niet verwacht dat er sprake is van een toename van de stikstofdepositie (mol/ha/jr) op het Natura 2000-gebied. Dit is onderzocht doormiddel van een stikstofberekening met de

AERIUSCalculator. Hieruit blijkt dat een vergunning Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde is. In paragraaf 5.5 is de conclusie van de stikstofberekening nader toegelicht.'

3.2.21 Reactie waterschap ontwerp omgevingsvergunning (31 maart 2020)

Het wateradvies van het waterschap Zuiderzeeland is op 31 maart 2020 aan de gemeente verstrekt. Hierbij wordt melding gemaakt dat het wateradvies vanwege omstandigheden rondom het coronavirus buiten de wettelijke reactietermijn kenbaar is gemaakt. Voor zover relevant houdt dit advies in:

'Positief wateradvies De realisatie van het zonnepark heeft beperkte gevolgen voor de waterhuishouding. De beleidsthema's Voldoende Water en Schoon Water zijn van toepassing. Onze opmerkingen in het kader van het ambtelijk vooroverleg ex artikel 3.1.1. Bro zijn naar tevredenheid verwerkt in de toelichting. Deze brief betreft een positief wateradvies.'

3.2.22 Zienswijze inwoner B op omgevingsvergunning (20 maart 2020)

Inwoner B van de gemeente Zeewolde, heeft op de ontwerp omgevingsvergunning op 20 maart 2020 een zienswijze ingediend per brief aan het college. Dit is de enige zienswijze die op het ontwerpbesluit omgevingsvergunning is ingediend. Inwoner B stelt in zijn zienswijze dat hij zich gesteund weet door de 1479 petitie's die voorafgaand aan de raadsvergadering van 7 november 2019 aan de raad zijn aangeboden. Hij is het niet eens met de procedure die is gehanteerd omtrent zonnepark Groenewoudseweg en behandelt in zijn zienswijze de volgende onderdelen:

- Communicatie naar bevolking volstrekt onvoldoende en niet voldaan aan de kaders zoals gesteld in de nota visie ruimtelijke inpassing grondgebonden zon.
- Onvolledigheid aanvraag van 23 augustus 2019.
- Vraagtekens bij juistheid van de participatie.
- Aspecten van CO2 en Stikstof.
- Het in de oorspronkelijke staat terugbrengen van het gebied is onmogelijk.
- Strijdig met Structuurvisie 2022 van Zeewolde.
- Onduidelijke, verwarrende en onjuiste publicatie in Zeewolde-Actueel, Gemeenteblad en bij berichten over uw buurt.
- Stukken niet ter inzage.
- Grootschalig project versus kleinschaligheid.
- Ligging en functie van het gebied in relatie tot aangrenzende wijken van Zeewolde.

Inwoner B noemt bij het onderwerp 'Communicatie naar bevolking volstrekt onvoldoende en niet voldaan aan de kaders zoals gesteld in de nota visie ruimtelijke inpassing grondgebonden zon' de communicatie naar de bevolking van Zeewolde buitengewoon pover en meldt onder meer dat volgens hem 'slechts een handvol bezoekers' op de inloopavond van Sunvest zijn komen opdagen en hoofdzakelijk tegen de plannen waren. Hij stelt vervolgens naar aanleiding van het verslag dat er van de inloopavond van Sunvest is gemaakt:

'In het verslag van de bijeenkomst wordt melding gemaakt van het doel van de avond, onder meer "belanghebbenden te informeren". Het is evenwel de taak van de gemeente, conform art. 4.1 om burgers te informeren en de mening van hen mee te nemen in de beoordeling van een aanvraag. Verder wordt melding gemaakt van een groot aantal betrokken instanties en belangenorganisaties. Waaruit bestond die betrokkenheid? Wie was het "raadslid uit Zeewolde" ?'

Melder stelt dat hij van inwoner B heeft vernomen waarop hij zijn vraag wie het raadslid uit Zeewolde was, heeft gebaseerd. Melder heeft hierover verklaard:

'[Melder] geeft desgevraagd aan dat in het verslag van de inloopavond staat dat er een raadslid en een ambtenaar deelgenomen hebben aan de tenderprocedure in het kader van de externe adviescommissie van SBB, en dat dit (en het participatierapport zelf) de aanleiding was voor [inwoner B] om er een aantal vragen over te stellen.'

Wij merken hierbij op dat het raadslid inderdaad genoemd staat in het verslag van de inloopavond, als betrokken bij de tender van SBB, maar de ambtenaar niet. Beiden (een raadslid en een ambtenaar) staan overigens wel genoemd in het participatierapport als zijnde betrokken bij het aanbestedingstraject van SBB.

Naast de aangedragen punten, levert inwoner B een aantal bijlagen aan om zijn zienswijze te onderbouwen. Een daarvan is een door hem opgestelde petitie. Allereerst geeft hij aan dat er 1.544 ondertekenaars (de uiteindelijke eindstand) zijn geweest van zijn petitie tegen de komst van een zonnepark aan de Groenewoudseweg. Deze petitie had als tekst:

'Wij

zijn inwoners van Zeewolde en hechten sterk aan onze groene leefomgeving met een hoge natuurwaarde.

constateren

- *Dat bij de Gemeente Zeewolde een verzoek is ingediend om een zonnepark van ca. 7.5 hectare onder de naam "Het Zonneward" te realiseren aan de Groenewoudseweg*
- *dat de Gemeenteraad is gevraagd om een verklaring van geen bezwaar daartegen te geven.*
- *de bestemming van de beoogde lokatie is "Bos en Natuur". De ondertekenaars zijn daaraan zeer gehecht en willen dat zo blijft.*

en verzoeken

geen verklaring van geen bezwaar af te geven, zodat er geen vergunning zal worden verleend voor dit plan en de bestemming Bos en Natuur behouden kan blijven.⁸

3.2.23 College-advies (7 april 2020)

De adviseur Omgevingsbeleid heeft op 7 april 2020 een voorstel opgesteld voor het college tot verlening van de omgevingsvergunning (nadat de raad heeft verklaard geen bedenkingen te hebben) en in te stemmen met het concept-raadsvoorstel. In het ambtelijk advies is onder 'Argumenten' onder meer opgenomen:

'Argumenten

1.1 *Een omgevingsvergunning en verklaring van geen bedenkingen zijn noodzakelijk voor de realisatie van het zonnepark*

(..)

Omdat de Structuurvisie 2022 voor deze locatie geen duidelijkheid verschaft, is de raad gevraagd om middels een Verklaring van geen bedenkingen alsnog deze duidelijkheid te verschaffen.

Bij de omgevingsvergunning is als voorwaarde opgenomen dat de recreatieve elementen van het zonnepark, zoals beschreven in het Landschappelijk inpassingsplan, gerealiseerd zijn bij de ingebruikname en toegankelijk zijn gedurende de 25-jarige planperiode van het zonnepark.'

1.2 *De zienswijze is beoordeeld*

De in de zienswijze neergelegde bezwaren tegen het ontwerpbesluit zijn in bijlage 2 van het raadsvoorstel, de Nota van Zienswijzen, samengevat en voorzien van een beoordeling. Wij stellen u voor in te stemmen met de beoordeling. De zienswijze leidt niet tot planwijzigingen.

1.3 *Er wordt een aantal ambtshalve aanpassingen voorgesteld*

Er zijn nog een aantal aanpassingen (aanvullingen) van de omgevingsvergunning noodzakelijk. Wij stellen u voor in te stemmen met de in bijlage 3 van het raadsvoorstel, de Lijst met aanpassingen.

2.1 *Na verklaring van raad kan omgevingsvergunning worden verleend*

Nadat de raad heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen het project-afwijkingbesluit, kan het college de omgevingsvergunning voor het zonnepark aan de Groenewoudseweg ong. verlenen.'

---

⁸ <https://petities.nl/petitions/behoud-het-groene-woud-in-zeewolde?locale=nl>

In de nota van zienswijzen wordt ook ingegaan op de vraag wie het raadslid uit Zeewolde was die in het verslag van de inloopavond als genodigde is vermeld. Sunvest heeft input geleverd die in de Nota van zienswijzen is gebruikt:

'Met betrekking tot de specifieke vragen aan einde van paragraaf: De betrokken instanties zijn organisaties met wie in een eerder traject contact is geweest inzake dit initiatief. Vanwege privacywetgeving wordt de naam van het raadslid niet genoemd.'

Daarnaast heeft de adviseur Omgevingsbeleid in het advies een kanttekening geplaatst, waarin zij aangeeft dat de zienswijze van inwoner B strikt genomen niet tegen het ontwerpbesluit verklaring van geen bedenkingen is gericht. Vanwege het zorgvuldigheidsbeginsel wordt geadviseerd de zienswijze en de reactie daarop wel op een zorgvuldige wijze voor te leggen aan de gemeenteraad. Er wordt onder het kopje 'Communicatie' in het raadsvoorstel beschreven dat de indiener van de zienswijze wordt gewezen op de mogelijkheid van inspreken in de commissievergadering van 14 mei 2020.

Het college heeft op 21 april 2020 conform het ambtelijk advies besloten.

3.2.24 Commissievergadering Verklaring van geen bedenkingen 14 mei 2020

Op 14 mei 2020 heeft een commissievergadering Bestuur, Ruimte en Samenleving plaatsgevonden, waar onder andere de verklaring van geen bedenkingen voor het realiseren van een zonnepark aan de Groenewoudseweg is besproken.

3.2.24.1 Inbreng de heer EvdB bij commissievergadering 14 mei 2020

In deze vergadering heeft de heer EvdB als volgt gesproken:

'Ja dank voor het woord voorzitter. Ook dank vanaf deze plaats voor de schriftelijke inspreker [naam inwoner B], dank voor zijn inbreng daarin. Voorzitter, voor de fractie van de ChristenUnie hebben de vragen en beantwoording van de zienswijzen geen andere inzichten gegeven en kunnen we ons vinden in de drie beslispunten van dit raadsvoorstel. Volgens onze fractie past dit namelijk in de structuurvisie, met dit projectafwijkingbesluit. We zijn dan ook van mening dat deze visie betoogt dat deze gebieden, liggend in de natuur, multifunctioneel in te richten, zonder de natuur te vernietigen, maar te versterken, door meer diversiteit en daardoor aantrekkelijk voor bezoekers. Inderdaad wordt er in de structuurvisie een recreatief zonnepark niet genoemd, maar volgens ons ook niet uitgesloten en vinden wij dat het wel binnen de kaders van de visie valt en kunnen wij ons vinden in dit projectafwijkingbesluit. (...)'

De heer EvdB geeft daarnaast nog een reactie op het CDA betreffende kaarten waarop te zien is dat het om landbouwgrond zou gaan. De heer EvdB komt echter later in de vergadering op zijn uitspraak terug en hij stelt tegen het CDA dat hij de verkeerde kaart heeft bekeken.

3.2.24.2 Update beleidsmedewerker Duurzame Energie na commissievergadering 14 mei 2020

Na de commissievergadering Bestuur, Ruimte en Samenleving van 14 mei 2020 heeft de beleidsmedewerker Duurzame Energie op 14 mei 2020 aan Sunvest, de accountmanager Flevoland van SBB en de senior medewerker Business Development van SBB een e-mail gestuurd. In deze e-mail geeft de Beleidsmedewerker Duurzame Energie een update over de stand van zaken omtrent zonnepark Zonnewoud. Hierin is voor zover relevant opgenomen:

*'Beste,
zojuist is Zonnewoud in de Commissie BRS van Zeewolde geweest. Dat ging zoals we hadden verwacht. We zien dat D'66 positief blijft, maar wel vraagt waar de toezegging van Staatsbosbeheer is gebleven om de financiële baten van het park ook lokaal in Zeewolde in te zetten in bos/natuurbeheer. Deze toezegging hebben we inderdaad nog niet heel stevig 'binnen'. Wij zien deze toezegging graag nog voor de komende Raadsvergadering 21-05-2020 schriftelijk tegemoet om zo D'66 het comfort te kunnen bieden om voor te blijven stemmen.
Mijn inschatting van de Raad is dat de stemverhouding gehandhaafd blijft. Het ziet er dus hoopvol uit, maar blijft wel spannend.'*

3.2.25 Raadsvergadering 28 mei 2020 over Verklaring van geen bedenkingen

Op 28 mei 2020 heeft er een raadsvergadering plaatsgevonden waar naast de voltallige raad ook alle collegeleden bij aanwezig waren. Op de agenda van deze vergadering staat onder meer de verklaring van geen bedenkingen voor het zonnepark aan de Groenewoudseweg. In het raadsvoorstel van 21 april 2020 zijn drie beslispunten opgenomen:

'Beslispunten

1. Instemmen met de beoordeling van de ingediende zienswijze overeenkomstig bijlage 2, de Nota van zienswijzen;
2. Instemmen met de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning overeenkomstig bijlage 3, de Lijst met aanpassingen;
3. verklaren dat hij geen bedenkingen heeft tegen het project-afwijdingsbesluit zonnepark aan de Groenewoudseweg ongenummerd in het Horsterwold te Zeewolde.'

Naar aanleiding van een vraag in de commissie Bestuur, Ruimte en Samenleving van 14 mei 2020 over de financiële baten van het Zonnepark en waar deze aan zullen gaan worden besteed, heeft de accountmanager Flevoland van SBB een brief opgesteld op 25 mei 2020. Zij verzoekt de griffie om deze brief bij te voegen bij de stukken voor de raadsvergadering van 28 mei 2020. In deze brief is voor zover relevant opgenomen:

'De financiële baten van het Zonnepark zijn heel erg welkom in Zeewolde. In de huidige tijd van essentaksterfte en dalende inkomsten uit hout, is het voor Staatsbosbeheer een uitdaging om alle natuurvoorzieningen en recreatieve voorzieningen op kwalitatief hoogwaardig niveau te blijven beheren. Kortom, de baten die we ontvangen van het Zonnepark zetten we in voor het beheer van de gebieden in Zeewolde.'

De heer EvdB heeft op deze raadsvergadering het woord gevoerd. Wanneer hij van de voorzitter het woord krijgt, zegt hij:

'Ja dank voor het woord voorzitter, ook dank vanuit deze plaats voor de heer [naam inwoner B] voor zijn schriftelijke inspreken. Voorzitter, voor de fractie van de ChristenUnie is dit voorstel het gevolg van de eerdere stappen, zoals de heer [naam HV van VVD] net ook gezegd heeft. Wij hebben als raad unaniem aangenomen een energie uitvoeringsprogramma, daar past dit in. Laten we duidelijk zijn: wij vinden dat het besparen van energie de eerste stap moet zijn die we moeten maken. Wat je niet gebruikt, hoeft je ook niet op te wekken. Daarnaast zonnepanelen op daken heeft de voorkeur alleen dan als we het niet mee en daarom hebben wij als gemeenteraad besloten om een deel zon op land onder voorwaarden mogelijk te maken. Het past in de ruimtelijke visie: inpassing grondgebonden zon. Het is trede één van de zonneladder, daar kunnen het ons in vinden en in het ontwerp van dit unieke zonnepark is juist rekening gehouden met de natuurgebied en het landschap. Volgens ons past het voorstel 'het voorliggende project aanwijzingsbesluit' in de structuurvisie van 2020. Wij zijn dan ook van mening dat deze visie beoogt om het ontwikkelperceel voor meer recreatief medegebruik aan te trekken. Tot zover even de technische route. Er is ook een emotionele kant van het verhaal. Een deel van onze achterban heeft ons op aangesproken hoe we kunnen instemmen met het kappen van bos voor zonnepanelen. Door met hen in gesprek te gaan is op een enkeling na iedereen van inzicht veranderd, omdat het genuanceerder ligt dan het in eerste instantie lijkt. Er wordt geen bestaand bos van zeven hectare gekapt en onze fractie zou daar ook niet mee instemmen als dat zo'n plan zou zijn geweest. Goed rentmeesterschap is voor ons bij ons uitgangspunt. Wat krijgen we voor terug? 25 jaar lang energie voor 3000 huizen, meer biodiversiteit dan de huidige situatie, een toegankelijk recreatief zonnepark - vrij uniek in Nederland -, plukbos, natuureducatie, onderhoud door betrokken inwoners, klimtorens, bijen en insectenhôtels, enzovoort, maar ook inkomsten voor Staatsbosbeheer voor het in stand houden van de natuur binnen Zeewolde. Ook waar we allemaal van genieten en een financieel voordeel voor inwoners die willen participeren in de duurzame energie. De ChristenUnie fractie ziet dit als een win-win voor natuur, klimaat en inwoners. Tot zover.'

De heer EvdB is daarna niet meer aan het woord geweest in de raadsvergadering. In de besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 mei 2020 is opgenomen over de uitslag van de stemming:

'Besluit

Voor: VVD, ChristenUnie, PvdA/GroenLinks en D66 (10)

Tegen: Leefbaar Zeewolde, CDA, Zeewolde Liberaal en BurgerBelang (9)''

Melder heeft aangegeven dat niet alle beschikbare stukken inzichtelijk waren voor de raad ten tijde van de verklaringen van geen bedenkingen. Hij heeft hierover verklaard:

'[Melder] stelt dat de gemeenteraad alleen de stukken die bij de eerste verklaring van geen bedenkingen zijn verstrekt, heeft ingezien en niet de stukken die nu voor hem inzichtelijk zijn bij de rechtbankprocedure. [Melder] verklaart dat alleen een aanvullend archeologisch onderzoek later inzichtelijk is geworden voor de gemeenteraad. Hij vindt dat hierdoor de gemeenteraad tijdens de behandeling en besluitvorming rondom de tweede verklaring van geen bedenkingen is misleid. Hij voegt toe dat de gemeenteraad voordien überhaupt niet op de hoogte was dat er een tweede verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad moest komen en dat het college volgens hem enigszins omfloerst reageerde op latere vragen waarom het nogmaals langs de raad kwam.'

Anders dan melder stelt is meer dan alleen een aanvullend archeologisch onderzoek inzichtelijk geworden voor de raad. Blijkens de agendastukken van 28 mei 2020 waren voor de raad de volgende stukken beschikbaar:

- Raadsvoorstel, opgesteld op 21 april 2019.
- De ontwerp omgevingsvergunning, ondertekend op 11 februari 2020.
- De nota van zienswijzen van 7 april 2020.
- Een lijst met (ambtshalve) aanpassingen van 7 april 2020.
- Een stikstofberekening van 9 maart 2020.
- Een archeologisch onderzoek van 17 maart 2020.
- College-advies van 7 april 2020.
- Brief van het Hoofd Staatsbosbeheer Flevoland en RH van Sunvest van 6 mei 2020.
- Inspraaknotitie van inwoner B voor de commissievergadering van 14 mei 2020.
- Inspraaknotitie van inwoner B voor de raadsvergadering van 28 mei 2020.

3.2.26 Verlening omgevingsvergunning Groenewoudseweg (9 juni 2020)

De omgevingsvergunning voor het zonnepark Groenewoudseweg is op 9 juni 2020 verstrekt aan Sunvest, per brief namens het college en ondertekend door het hoofd van de afdeling Ruimte.

Melder heeft zijn bedenkingen over de tekenbevoegdheid van het hoofd van de afdeling Ruimte. Desondanks stelt hij dat het besluit om de omgevingsvergunning te verlenen, hierdoor niet onrechtmatig is geworden:

'[Naam melder] verklaart desgevraagd dat volgens hem de wethouder die dit in zijn portefeuille heeft, verantwoordelijk is voor de omgevingsvergunning. Hij geeft daarnaast aan dat ad interim Hoofd Ruimte de heer [naam Hoofd Ruimte] de omgevingsvergunning heeft getekend. [Melder] concludeert dat de heer [naam Hoofd Ruimte] hiertoe niet gemandateerd is wanneer er zienswijzen zijn ingediend op een omgevingsvergunning. [Melder] vult aan dat het besluit hierdoor echter niet onrechtmatig is geworden. Hij weet niet of er bewust voor deze optie van ondertekenen is gekozen.'

De adviseur Omgevingsbeleid van de gemeente Zeewolde heeft in het interview gereageerd op de bedenkingen van melder. Zij heeft hierover aangegeven dat conform de delegatiebevoegdheden het hoofd van de afdeling Ruimte bevoegd is om de omgevingsvergunning te ondertekenen.

Ten aanzien van de vraag of dit volgens haar ook geldt als er zienswijzen zijn ingediend, heeft de adviseur Omgevingsbeleid er op gewezen dat het afdelingshoofd weliswaar heeft getekend, maar dat het college een besluit heeft genomen en tevens de raad heeft verklaard geen bedenkingen te hebben de aangevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Het ondertekenen door het hoofd van de afdeling Ruimte is mitsdien ter uitvoering van een besluit van het college.

Wij merken op dat in het Mandaatbesluit 2017 Gemeente Zeewolde vermeld staat (bij afdeling III Ruimte), bij besluiten als de onderhavige, dat bij planologische strijdigheid ondermandaat slechts gebruikt mag worden

als er geen zienswijzen zijn ingediend. Het komt ons echter voor dat geen sprake is van een besluit dat genomen is in ondermandaat, nu zowel college als raad in het besluitvormingsproces aan zet zijn geweest.

De verlening van de omgevingsvergunning gaat gepaard met een huisnummerbesluit. In de vergunningverlening wordt benoemd dat het gaat om de activiteit:

'het realiseren van een tijdelijk zonnepark met bijbehorende en recreatieve bouwwerken (25 jaar).'

Daarnaast wordt het volgende over de zienswijze en het definitieve besluit genoemd:

'Er is 1 zienswijze binnen gekomen. Het definitieve besluit wijkt af van het ontwerp.'

De brief waarmee de omgevingsvergunning is verleend, bevat diverse bijlagen, waaronder diverse gestelde voorwaarden, de nota van zienswijzen en de verklaring van geen bedenkingen van de raad bij het ontwerpbesluit en bij het definitieve besluit en een bijlage over de mogelijkheden voor zienswijzen, bezwaar en beroep.

Op 9 juni 2020 deelt de adviseur Omgevingsbeleid tevens aan de provincie Flevoland, waterschap Zuiderzeeland en de brandweer Flevoland mee dat de omgevingsvergunning voor het Zonnewoud is verleend.

3.2.26.1 Publicatie verlening omgevingsvergunning Groenewoudseweg (9 juni 2020)

Op 9 juni 2020 is de verlening van de omgevingsvergunning gepubliceerd in de Staatscourant en in het Gemeenteblad. In beide publicaties is dezelfde tekst opgenomen. Naast de publicatie van de vergunningverlening, wordt ook de mogelijkheid tot inzage en het instellen van beroep in de publicatie medegedeeld. In het kopje 'zienswijzen' is voor zover relevant opgenomen:

'Er zijn wel zienswijzen ingediend over de ontwerpvergunning. De omgevingsvergunning is ten opzichte van de ontwerpvergunning gewijzigd.'

Melder stelt dat hiermee de suggestie wordt gewekt dat op basis van de zienswijze aanpassingen zijn gedaan aan het ontwerp omgevingsvergunning, terwijl de wijzigingen een andere oorzaak hebben (het archeologische onderzoek en op basis van de informatie van de brandweer zijn aanpassingen gedaan). Hij noemt dit in zijn verklaring misleiding, omdat de zienswijze niet tot aanpassingen heeft geleid.

De adviseur Omgevingsbeleid is de verklaring van melder voorgehouden. Zij reageert hier als volgt op:

'[Adviseur Omgevingsbeleid] verklaart hierover desgevraagd dat zij het niet leest dat naar aanleiding van de zienswijze aanpassingen aan de ontwerp omgevingsvergunning zijn gedaan. Zij bevestigt desgevraagd dat er geen wijzigingen naar aanleiding van de zienswijze zijn aangepast.'

3.2.27 Memo omtrent zekerstelling elektriciteitsnetaansluiting Zonnewoud

Naar aanleiding van het raadsbesluit van 7 november 2019, waarin de raad het college heeft opgedragen om voordat tot realisatie van het zonnepark wordt overgegaan de raad in de vorm van een memo te informeren over de wijze waarop de elektriciteitsaansluiting van het zonnepark aan de Groenewoudseweg is verzekerd, heeft de beleidsmedewerker Duurzame Energie d.d. 20 juli 2020 een memo opgesteld:

'(..)

Het zekerstellen van een elektriciteitsaansluiting voor dit soort projecten verloopt middels een capaciteitsaanvraag bij Liander, bij beschikbaarheid van capaciteit een offerte vanuit Liander en bij akkoord een contract tussen ontwikkelaar en Liander. Dergelijke elektriciteitsaansluiting is kostbaar en moet deels van tevoren betaald worden door de aanvrager. Dergelijk hoge initiële kosten zonder zekerheid op een vergunning maken doorgaans het financieel risico voor initiatiefnemers van zonneparken te groot. Bij de vergunningsaanvraag is dan geen garantie te overleggen over de beoogde netaansluiting. Er kan dan enkel

een indicatie afgegeven worden op basis van de capaciteitsaanvraag en een hieruit voortvloeiende offerte vanuit Liander.

Inmiddels is Zonneward vergund. Dit heeft het financieel risico van het zekerstellen van de netaansluiting voor Zonneward voor Sunvest verkleind. Tegelijkertijd heeft Sunvest een SDE(++) subsidietoekenning nodig om de ontwikkeling rond te krijgen. De SDE(++) vereist een getekend contract tussen ontwikkelaar en de netbeheerder omtrent de beoogde netaansluiting.

Medio juli 2020 heeft Sunvest de gemeente Zeewolde gemeld de beoogde netaansluiting zeker gesteld te hebben. Het betreft hier een zogeheten schone aansluiting (i.e. enkel het terugleveren van elektriciteit) over een nieuw te realiseren directe kabelverbinding tussen Zonneward en Onderstation Bloesemlaan van Liander.

Liander heeft in Zeewolde een transportbeperking ingesteld en kan hier (beperkt) uitzonderingen op maken daar waar het schone en directe aansluitingen betreft. Dergelijke aansluitingen komen dan terecht op de reservecapaciteit van Liander. In het geval van onderhoud en/of calamiteiten kunnen deze bijzondere aansluitingen tijdelijk beperkt of afgesloten worden. Zonneparken kunnen dergelijke plotselinge beperkingen technisch goed accommoderen. Zo kan Liander meer gebruik maken van haar (wettelijk verplichtte) reservecapaciteit zonder dat de veiligheid van het elektriciteitsnet in het gedringt komt.'

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft in reactie op de voorgelegde conceptbevindingen opgemerkt dat de memo nog niet aan de raad is verstrekt:

'Dit memo is nog niet naar de Raad gegaan en volgt nog nadat het integriteitsonderzoek afgerond is. Deze context is wellicht goed om te vermelden voor de herkenbaarheid door de Raad.'

3.2.28 Raadsvergadering 2 september 2020

Op 2 september 2020 heeft er een raadsvergadering plaatsgevonden waarbij de Verklaringen van geen bedenkingen zijn heroverwogen. De heer WS van D66 was bij deze vergadering afwezig. Om deze reden zijn er bij de stemmingsronden steeds 18 stemmen uitgebracht in plaats van 19. In de agenda is over dit agendapunt opgenomen:

(..)

Agendapunt 3: Vervolgonderzoek en onderzoeksopzet inzake integriteitsmelding besluitvorming Zonnepark Groenewoudseweg

Agendapunt 4: Uitvoering raadsbesluit 28 mei 2020 verlening van verklaring van geen bedenkingen

(..)

Wanneer de raad bij het derde agendapunt is aangekomen, introduceert de burgemeester als raadsvoorzitter het onderwerp. Hij meldt dat er geen inhoudelijke discussie op dit punt plaats zal gaan vinden. Hij licht toe dat er een integriteitsmelding is gedaan en dat er een vooronderzoek is geweest. Er is daarna een initiatiefvoorstel opgesteld dat in de raad in stemming gaat worden gebracht. Voordat het zover is, kondigt de voorzitter aan dat de heer EvdB dit agendapunt zal beginnen met een persoonlijke verklaring. De heer EvdB krijgt vervolgens het woord:

'Dank voor het woord voorzitter. Ik ben blij dat ik in de gelegenheid ben om voor het eerst en in het openbaar iets te zeggen over het onderwerp waar veel commotie is over ontstaan, namelijk de vermeende belangenverstrengeling rondom het voortraject van het Zonneward. Er is veel over mij gepraat, en helaas niet met mij gepraat. Het was voor mij een totale verrassing, dat ik door de griffie werd uitgenodigd voor een gesprek op een zeer korte termijn. In het kader van een officieel vooronderzoek naar integriteit en handelen rondom het Zonneward. Als raadslid heb ik de eed afgelegd en ik wil als raadslid zuiver en integer handelen. In de aanklacht worden zaken uit de context getrokken en ervaar ik veel bevindingen en aannames als aantijgingen en daarmee ben ik in diskrediet gebracht. Als mens kan ik fouten maken, daar mag ik op aangesproken worden, maar om mijn integriteit in twijfel te trekken, gaat echt te ver. Ik was hiervan echt overrompeld dagen lang van slag. Ik vind het jammer dat de aanklager vooraf geen contact met mij heeft gezocht om te vragen hoe de vork in de steel zit. Dan had ik namelijk veel vermoedens kunnen wegnemen. Zo heb ik via de krant vernomen dat ik op een blauwe maandag voor Staatsbosbeheer heb gewerkt. Mijn zoon heeft verbaasd gevraagd hoe het was bevallen. Aangezien dit een onwaarheid betreft, heb ik hem daarop geen antwoord kunnen geven. De aanklacht,

het vooronderzoek en het vervolg heeft plaatsgevonden in de vakantietijd. Dit is een tijd die juist apart is gezet om tot rust te komen en als gezin een leuke tijd te hebben en de accu weer op te laden. Mijn zoon trakteerde ons 's avonds in de vakantie op heerlijk ijs. Ondertussen stond ik op 10 meter afstand met in de ene hand een lekker ijsje en de andere de telefoon om te bellen met [naam EB van de ChristenUnie] die een paar duizend kilometer verderop met de ene hand aan het barbecueën was en met de andere hand aan het telefoneren was. U zult begrijpen, dat deze kwestie zwaar gedrukt heeft op de vakantie en op ons gezin, maar ook op de vakantie van de rest van de betrokken fractieleden. Een melding over integriteit is een uiterst serieuze beschuldiging. Zorgvuldig handelen rondom de integriteitsmelding van de aanklager begint bij het zo klein mogelijk houden van de kring van mensen die ervan af weten. En dat is geen doofpot, maar dat is zorgvuldig handelen. Er wordt een vooronderzoek uitgevoerd en daarna worden de fractievoorzitters hiervan op de hoogte gesteld, vervolgens de raad en dan kan daar het debat plaatsvinden. Ik vind persoonlijk het niet zorgvuldig dat de pers al in een erg vroeg stadium werd geïnformeerd over bevindingen, speculaties en vermoedens. De kleine kring werd zomaar de Lokale Omroep Zeewolde, Zeewolde Actueel, Omroep Flevoland, De Stentor, facebook enzovoort. Dat is meer dan een half miljoen mensen. Ik vraag me af of de aanklager zich heeft gerealiseerd welke enorme impact dit heeft gehad op mij en mijn gezin vanwege het bereik van de media. Het zal geen geheim zijn, dat ik een persoonlijke drive heb met duurzaamheid in de breedste zin. Dat is voor mij ook de hoofdreden om deel te nemen aan de lokale politiek hier in Zeewolde met als doel ons stukje aarde beter door te geven en dat doe ik met veel enthousiasme en met passie. Zo heb ik ook eenmalig op 17 april 2019 twee uur onbetaald twee uur besteed aan een externe commissie van het Staatsbosbeheer om een partij te selecteren die het zonnepark wil aanleggen in Zeewolde met de beste mix van natuurwaarde, recreatie. En de vergoeding bestond overigens uit een kop koffie. Ik kon toen nog niet vermoeden dat dit ooit op de raadsagenda zou komen. Voorzitter, staat het u mij toe om kort uit te leggen hoe het is gegaan? Via mijn zakelijk netwerk kwam mij ter oren dat Staatsbosbeheer bezig was met de selectie van partijen die voornemens waren een zonnepark in Zeewolde aan te leggen. Er werd door Staatsbosbeheer gezocht naar een externe adviescommissie die als klankbordgroep zal functioneren. Ik heb me hiervoor in het kader van mijn zakelijke belangenstelling voor duurzaamheid aangemeld. Vooraf was al bekend dat deze commissie bestaande uit 9 personen geen definitieve keuze zal maken, dat lag bij Staatsbosbeheer. Welk project hebben wij als externe commissie beoordeeld? Ik noem het even: project Zonnepark X. Dit project bestond uit vijf plannen. Met een inschrijvingsleidraad X en een beoordelingscriteria X. Dit proces is door ons als externe adviescommissie objectief beoordeeld en hieruit is een voorstel gekomen van het beste plan, namelijk inschrijver A. Na afloop van deze bijeenkomst, ben ik gewoon weer verder gegaan met mijn leven. Ondertussen heeft een van de inschrijvers zijn bezwaar gemaakt tegen de gevolgde procedure, en heeft Staatsbosbeheer dit bezwaar gegrond verklaard. Daarmee kwam de gehele inschrijving X te vervallen. Het is dan belangrijk om te weten dat dit plan X niet is ingediend bij de gemeente en niet in procedure gekomen. Staatsbosbeheer heeft een nieuwe, andere inschrijving opgestart, noem het project Y, met een nieuwe inschrijvingsleidraad Y, en andere beoordelingscriteria Y. Hierop hebben de partijen vijf nieuwe plannen mogen indienen. Deze plannen zijn uitsluitend beoordeeld door de interne beoordelingscommissie van Staatsbosbeheer. De externe beoordelingscommissie waar ik ooit aan deelnam bij dit uiteindelijk ingediende plan dat in procedure is gekomen. Deze commissie heeft dus geen rol gehad in de definitieve besluitvorming. De informatie over het uiteindelijke plan Y in de raadstukken is voor elk raadslid, en dus ook voor mij, hetzelfde geweest. Een stukje reflectie: had de schijn van belangenverstrengeling vermeden kunnen worden? Jazeker, met de kennis van nu zou het beter zijn geweest dat wij de deelname aan deze eenmalige externe commissie van april 2019 voor de commissievergadering van oktober hadden gemeld en toegelicht. Zeker als het lijkt dat ik betrokken was bij de besluitvorming. Bij een volgende keer, zou ik dat absoluut anders doen. In de commissievergadering van oktober is er een raadsvoorstel betreffende het zonnepark besproken. Het raadsvoorstel ging niet over de keuze tussen de vijf partijen, maar over de vraag of er een afwijkingsbesluit gegeven kon worden voor een zonnepark aan de Groenewoudseweg. In de raadscommissie van 31 oktober heb ik genoemd dat ik bij SBB in de keuken heb mogen kijken en dat was voor mij geen geheim. Ook tijdens een gesprek met een collega-raadslid van het CDA die hiernaar vroeg, heb ik direct gemeld dat ik in die externe adviesgroep van de vervallen inschrijving heb gezeten en welke rol ik daarin had. Voorzitter, ik ga afronden. Mijn persoonlijke levenssfeer is door het vroegtijdig naar buiten brengen van de melding richting de pers aangetast en daarmee ben ik in een kwaad daglicht gesteld. Persoonlijk heb ik een groot vertrouwen in het aanvullend onderzoek en verwacht ik dat de uitkomst van deze zaak dit gaat ontzenuwen en dat er weer gewerkt gaat worden aan het herstel van vertrouwen in deze raad. Dank u wel.'

De heer EvdB is verder niet in de raadsvergadering aan het woord geweest.

In deze vergadering is er een initiatiefvoorstel ingediend door de fractie Leefbaar Zeewolde. Het onderwerp van het initiatiefvoorstel was het intrekken van raadsbesluit 28 mei 2020 en 7 november 2019. Concreet kwamen deze beslispunten aan bod:

Beslispunten

1. Intrekken van het raadsbesluit van 7 november 2019 met als titel verklaring van geen bedenkingen realiseren zonnepark Groenewoudseweg
2. het intrekken van het raadsbesluit van 28 mei 2020 met als titel definitieve verklaring van geen bedenkingen zonnepark Groenewoudseweg

Er is overgegaan tot stemming over het initiatiefvoorstel. De uitslag van deze stemming is:

- Voor: PvdA/GroenLinks, Leefbaar Zeewolde, Zeewolde Liberaal, BurgerBelang, D66 (10)
- Tegen: ChristenUnie, CDA, VVD (8)

Naast het initiatiefvoorstel zijn er ook een aantal moties ingediend tijdens deze raadsvergadering. Eerst is er een motie voor het intrekken van de omgevingsvergunning ingediend door de fracties BurgerBelang, Leefbaar Zeewolde, Zeewolde Liberaal en PvdA/GroenLinks. De stemming hierover was:

- Voor: PvdA/GroenLinks, Leefbaar Zeewolde, Zeewolde Liberaal, BurgerBelang, D66 (10)
- Tegen: ChristenUnie, CDA, VVD (8)

Vervolgens is er over een motie gestemd waarin is opgenomen dat er zou gaan worden onderhandeld met SBB over het niet gebruiken van de omgevingsvergunning. De motie is ingediend door de fracties BurgerBelang, Leefbaar Zeewolde, Zeewolde Liberaal en PvdA/GroenLinks. De uitslag van deze stemming is:

- Voor: PvdA/GroenLinks, Leefbaar Zeewolde, Zeewolde Liberaal, BurgerBelang, D66 (10)
- Tegen: ChristenUnie, CDA, VVD (8)

Als laatste is er een motie integriteit en transparant besturen ingediend door D66. Over deze motie is als volgt gestemd:

- Voor: Leefbaar Zeewolde, D66, PVDA/Groenlinks, Zeewolde Liberaal, BurgerBelang, ChristenUnie, CDA (15)
- Tegen: VVD (3)

Op basis van het beleidskader schorsing en vernietiging: [20200902.04 Beleidskader Schorsing en vernietiging BZK.pdf](#) worden de Verklaringen van geen bedenkingen waartoe besloten is op de raadsvergaderingen van 07-11-2020 en 28-05-2020 ingetrokken.

De burgemeester heeft gereageerd op het intrekken van de Verklaringen van geen bedenkingen. Tevens gaat hij in op de houding van de verschillende fracties die volgens hem de verhoudingen in de politiek van Zeewolde op het spel zetten:

(..)

[De burgemeester] heeft de indruk dat de fractie van Zeewolde Liberaal de gesuggereerde verbanden binnen de ChristenUnie door middel van schema C: Netwerk van belanghebbenden aangrijpt om de komst van het zonnepark Zonnemoud niet door te laten gaan. Naar aanleiding van het verloop van de gemeenteraadsvergadering van 2 september 2020 heeft hij het idee dat partijen die tegen het zonnepark Zonnemoud zijn, het rapport en specifiek de passage over art. 28 Gemeentewet van hem misbruiken om de raadsbesluiten 'Verklaringen van geen bedenkingen' in te trekken. [De burgemeester] geeft aan dat hij met [de griffier] geconcludeerd had dat er niets aan de hand was op basis van art. 28 Gemeentewet. Hij verklaart dat de raadsleden die tegen het zonnepark Zonnemoud waren, de conclusie van de burgemeester over art. 28 Gemeentewet in hun moties hebben aangegrepen en oneigenlijk hebben gebruikt om het woord Zonnemoud toch niet in het bestemmingsplan te willen laten toevoegen. Dit en de in 2^e termijn verworven steun voor een eigen motie heeft volgens hem erin geresulteerd dat ook D66 op 2 september 2020 ging draaien, waardoor de raadsbesluiten 'verklaringen van geen bedenkingen' zijn ingetrokken. Dit heeft volgens [de burgemeester] geen gevolgen voor de omgevingsvergunning van zonnepark Zonnemoud; die blijft wettelijk nog van kracht. Hij stelt dat de gemeenteraad geen besef heeft van haar handelingen. Hij vertelt dat de raadsbesluiten zijn ingetrokken

omdat er wordt ingespeeld op de eventuele negatieve conclusies die naar aanleiding van het huidige onderzoek verwacht worden.'

Ook de wethouder RO heeft gereageerd op het intrekken van de verklaringen van geen bedenkingen en heeft hierover zijn mening gegeven. Daarnaast licht de wethouder RO de moties toe die op 2 september 2020 tijdens de raadsvergadering zijn behandeld:

[Wethouder RO] stelt (...) naar aanleiding van het feit dat de 'verklaringen van geen bedenkingen' door de gemeenteraad zijn ingetrokken op 2 september 2020, dat hij dit beschamend vindt. Hij vertelt dat tijdens de raadsvergadering van 2 september een initiatiefvoorstel is ingediend samen met twee moties. De eerste motie ging volgens [hem] over het intrekken van de omgevingsvergunning onder het mom van economische schade. De tweede motie ging over het niet gebruikmaken van de omgevingsvergunning wanneer er procedures lopen bij de rechtbank. [Wethouder RO] geeft aan dat dit volgens hem 'politiek opportunisme' is en dat een initiatiefnemer altijd op eigen risico mag beginnen met de bouw van zijn project. Hij benoemt dat het onderzoek van de burgemeester concludeerde dat de heer [EvdB] onzorgvuldig is geweest en dat hij in de externe adviescommissie van SBB zitting heeft genomen, maar dat het advies van deze commissie ook geen rol meer had bij de rest van de aanbesteding van SBB. [Naam wethouder RO] benoemt dat de heer [EvdB] zodoende zitting heeft genomen in een commissie die geen invloed heeft gehad en dat er andere zaken moeten meespelen bij een aantal raadsfracties van het zonnepark Zonneward om zo'n sterk punt te maken van deze casus. [Wethouder RO] vindt het daarom onwaardig wat er in de gemeenteraad van Zeewolde heeft plaatsgevonden.'

3.3 Algemene reactie van de heer EvdB op conceptbevindingen

De heer EvdB heeft in het algemeen gereageerd op de conceptbevindingen die de onderzoekers van BING aan hem hebben voorgelegd. In een korte algemene reactie verklaart hij:

'Onder een vergrootglas wordt alles groot' door bepaalde zinsnedes van uit de woordvoering te citeren, zonder de voorgaande sprekers te citeren, gekoppeld aan mijn enthousiasme voor duurzaamheid kan het voor de melder en anderen lijken dat ik grote invloed heb gehad terwijl dat in werkelijk niet zo is geweest. Mijn motivatie om deel te nemen aan de externe commissie, is een andere dan de intentie van de wethouder en de ambtenaar, dit lees ik nu voor het eerst, de verschillende intenties hebben elkaar gekruist. Netwerkkorruptie/ vriendjespolitiek is een bonte uitspraak, waarin ik mij in het geheel niet herken. Voor of na de externe beoordelingscommissie heb ik geen contact gehad met [de beleidsmedewerker Duurzame Energie], [de heer MvD], fractieleden, fractieondersteuning/achterban, bestuur van de CU of met de Wethouders over hoe Zeewolde Zon hierin gerommeld kan worden.

Ik hoop dat de uitkomsten van het onderzoeksrapport duidelijk en op een manier uitlegbaar is. En dat er daarna gewerkt kan worden aan herstel van vertrouwen tussen de verschillende fracties.'

3.4 Algemene reactie van de beleidsmedewerker Duurzame Energie op conceptbevindingen

De beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft in algemene zin nog het volgende opgemerkt:

'In mijn verklaringen mis ik nog de voor mij persoonlijke verrassing van het ontstaan van de politieke weerstand die gedurende de planologische procedure bij de vvgb door de Raad, aangewakkerd door de petitie van inwoner B, ontstond. Dit heb ik simpelweg niet zien aankomen. Aanvankelijk werd gedacht dat de vvgb door de raad weinig spannend zou zijn. Immers, het betreft hier een project op braakliggende grond buitenom landbouwgrond. Dit was destijds buiten de politieke controverse. Dat verklaart dan ook deels de gang van zaken tot dat punt'

4. Beoordeling

De raad heeft ons opdracht gegeven een breed onderzoek te verrichten naar het proces en de besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg, waarbij verbanden, relaties en netwerken tussen personen en organisaties in dit dossier worden betrokken. De raad heeft daarbij de volgende onderzoeksvraag vastgesteld:

'Heeft zich een integriteitsprobleem voorgedaan bij de planvorming en besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg bij de gemeente en bij direct betrokken externe partijen?'

De raad heeft ter verdere omkadering van de onderzoeksvraag onder meer de volgende doelstellingen voor het onderzoek vastgesteld en vraagt om:

1. *'De relevante feiten en omstandigheden in kaart te brengen met betrekking tot de besluitvorming ten aanzien van de Verklaringen van geen bedenkingen in de raadsvergaderingen van 7 november 2019 en 28 mei 2020 en het proces dat hieraan vooraf ging. Hierin dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan betrokkenheid, rollen en verbanden van en tussen de verschillende actoren in het proces;*
2. *De feiten over het verloop van de procedure tussen aanvraag van de Omgevingsvergunning en verlening daarvan in kaart te brengen;'*

In hoofdstuk 3 hebben wij onze bevindingen (feiten, omstandigheden en verklaringen dienaangaande) opgenomen over het proces van aanvraag en verlening omgevingsvergunning en de besluitvorming ten aanzien van de Verklaringen van geen bedenkingen, waarbij wij tevens ingegaan zijn op de betrokkenheid, rollen en verbanden van en tussen de verschillende actoren in het proces.

De raad heeft voorts als onderzoeksdoelstellingen vastgesteld:

1. *'Een kader te schetsen voor de beoordeling van de integriteit van het handelen van individuele betrokkenen en de politiek-bestuurlijke gremia, bestaande uit juridische en wetenschappelijke inzichten;*
2. *De relevante feiten en omstandigheden af te zetten tegen het geschetste kader, teneinde antwoord te geven op de vraag of sprake is van een integriteitskwestie.'*

In hoofdstuk 2 hebben wij het toetsingskader geschetst. In onderhavig hoofdstuk gaan wij tot slot in op de vraag of sprake is van een integriteitskwestie. Wij beantwoorden die vraag in paragraaf 4.1 beknopt en samenvattend. Daarna volgt in paragraaf 4.2 de uitgewerkte beoordeling door de feiten en omstandigheden te beschouwen tegen de voor deze casus relevante wet- en regelgeving op het gebied van integriteit en een wetenschappelijk inzicht over de invloed van netwerken. Voor een goed begrip van de beoordeling en de overwegingen die daarbij een rol spelen, is kennisneming van paragraaf 4.2 noodzakelijk.

Ten aanzien van de procedure omgevingsvergunning hebben wij conform de opdracht de feiten in kaart gebracht, maar er is aan ons geen beoordeling gevraagd, omdat hierover juridische procedures lopen. Het toetsen van die feiten aan wet- en regelgeving op het terrein van ruimtelijke ordening en omgevingsrecht behoort derhalve niet tot onze opdracht. In de door de raad opgestelde centrale onderzoeksvraag ligt ook een vraag naar een oordeel over de integriteit van het handelen van direct betrokken externe partijen besloten. Wij hebben met opdrachtgever afgestemd en in de opdrachtbevestiging vastgelegd dat wij binnen de constellatie van deze opdracht geen stellige uitspraken doen over het al of niet integer handelen van externe partijen. Het opgestelde beoordelingskader en onze beoordeling betreffen derhalve het handelen van personen binnen de gemeente.

4.1 Samenvattende beoordeling

Heeft zich een integriteitsprobleem voorgedaan bij de planvorming en besluitvorming over het zonnepark aan de Groenewoudseweg (project Zonneward) in relatie tot het handelen van personen binnen de gemeente?

Als een integriteitsprobleem wordt opgevat als strijd met regels, dan heeft zich geen probleem voorgedaan in relatie tot het handelen van personen binnen de gemeente. Als een bredere definitie van integriteit wordt gehanteerd, en het gaat om rolvastheid, transparantie en/of beeldvorming, dan hadden betrokkenen op onderdelen anders kunnen handelen.

Wat betreft het raadslid, de heer EvdB, is discussie ontstaan naar aanleiding van zijn betrokkenheid in het voortraject bij SBB, als deelnemer aan een externe commissie. Het betrokken raadslid, de heer EvdB, is door melder via zijn (voormalig) werkgever Tominggroep gelinkt aan twee van de vijf inschrijvers bij SBB waarvan de plannen door de externe commissie van SBB zijn beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat uit de bekend

geworden feiten op geen enkele wijze betrokkenheid blijkt van Tomingroep bij onderhoud en beheerwerkzaamheden op het Zonnewoud.

Ten tijde van de besluitvorming in de gemeenteraad was geen sprake van een aangelegenheid die de heer EvdB rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken, noch was enig persoonlijk belang van invloed op de besluitvorming. Van belangenverstrengeling is geen sprake. De conclusie luidt dat artikel 28 Gemeentewet en artikel 2:4 Awb geen belemmering opwerpen voor de heer EvdB om als raadslid deel te nemen aan de besluitvorming inzake het project Zonnewoud. De genomen raadsbesluiten over de verklaringen van geen bedenkingen zijn naar onze mening niet vernietigbaar op grond van strijd met artikel 28 Gemeentewet en/of artikel 2:4 Awb. Hoewel er in casu juridisch naar onze mening geen bezwaar was om deel te nemen aan de behandeling en de besluitvorming, is in de beeldvorming bij sommigen wel een probleem ontstaan vanwege de betrokkenheid van de heer EvdB in het voortraject bij SBB. Zijn deelname aan een bijeenkomst bij SBB verhindert naar het ons voorkomt ook niet dat hij het woord voert en een amendement medeondertekent, maar handig is dat qua beeldvorming niet, omdat hij een bepaalde, weliswaar beperkte, mate van betrokkenheid heeft gehad bij de selectie van het plan. Echter, dat is onvoldoende reden om afstand te *moeten* houden van de besluitvorming.

De heer EvdB heeft zijn deelname aan de externe commissie niet gemeld aan de burgemeester, ook niet toen besluitvorming over de Verklaring van geen bedenkingen aan de orde was. Dat had naar onze mening wel in de rede gelegen, om af te wegen of te spiegelen wat de (on)mogelijkheden zijn wat betreft zijn deelname aan de behandeling en de besluitvorming. Dat had mogelijk de discussie achteraf kunnen voorkomen. Het komt ons voor dat de verdenking dat er oneigenlijke belangen spelen groter is geworden door zijn betrokkenheid niet te melden. Hierbij merken wij op dat anderzijds uit de feiten ook naar voren komt dat de heer EvdB geen geheim van zijn deelname heeft willen maken.

Wat betreft de betrokkenheid van de beleidsmedewerker Duurzame Energie stellen wij vast dat ook ten aanzien van zijn rol niet is gebleken van persoonlijke belangen, die zijn adviserende rol aan het college zouden ondermijnen. Wel is met zijn deelname aan een commissie bij SBB met een beoordelende taak – ten aanzien van plannen van inschrijvers – een kwetsbaarheid ontstaan ten aanzien van zijn onafhankelijkheid richting marktpartijen. De beoordelende rol die hij heeft genomen als deelnemer aan de externe commissie van SBB achten wij niet verstandig, aangezien hij functioneel ook een rol vervult rondom het plan van SBB/Sunvest als ambtenaar van de gemeente Zeewolde en dus over hetzelfde plan zijn wethouder (Duurzaamheid) en in bredere zin het college moet adviseren. Indien wij zijn deelname aan de externe commissie van SBB in 2019 toetsen aan de gedragscode (daarvoor geldt de gedragscode die gold tot 1 januari 2020), dan kan niet worden gezegd dat zijn handelen niet in overeenstemming is met bepalingen uit die gedragscode.

Wij achten het, gelet op de gebleken relaties en belangen, voorstelbaar dat er vragen zijn gerezen ten aanzien van de onafhankelijkheid van de heer MvD als deelnemer aan de SBB-commissie die de inschrijvingen heeft beoordeeld en daarover advies heeft gegeven. Daarbij merken wij op dat uiteindelijk een tweede inschrijvingsronde bij SBB heeft plaatsgevonden, waarbij deze externe commissie niet meer betrokken is geweest. Van belang is of de gemeentelijke besluitvorming door oneigenlijke belangen is beïnvloed c.q. of daarbij sprake is van een integriteitskwestie. Aan de kant van ambtenaren, collegeleden en raadsleden is niet gebleken van persoonlijk belang bij de besluitvorming over project Zonnewoud. Het proces bij SBB om een erfpachter te vinden, maakt geen deel uit van de gemeentelijke besluitvorming. De vastgestelde relaties tussen de heer MvD, ZeewoldeZon en Sunvest zijn van belang voor de duiding van het bij SBB gelopen proces, maar raakt naar onze mening niet de gemeentelijke besluitvorming.

4.2 De beoordeling nader uitgewerkt

Welke verbanden tussen actoren zijn mogelijk relevant?

Relaties van de heer EvdB?

De heer EvdB is door melder via zijn (voormalig) werkgever Tomingroep gelinkt aan twee van de vijf inschrijvers bij SBB waarvan de plannen door de externe commissie van SBB zijn beoordeeld. Melder heeft in zijn analyse van het (vermeende) netwerk van belanghebbenden aangehaald dat een van de partijen die

heeft deelgenomen aan de tender van SBB, te weten Greenspread, mogelijkwerwijs invloed heeft gehad op het leggen van het grootste zonnepanelendak van Hilversum in 2019 op de productiehallen van de Tomingroep. De heer EvdB heeft de betrokkenheid van Greenspread als adviseur bij het betreffende zonnepanelendak (op het dak van de productiehallen van de Tomingroep) bevestigd. Hij geeft aan dat hij zelf op een andere locatie werkzaam was, bij het zonnepanelendak geen betrokkenheid heeft gehad, en voorts dat Tomingroep geen enkel belang had bij de keuze van SBB voor een van de vijf partijen waarvan de voorstellen door de externe commissie zijn beoordeeld. Los daarvan stellen wij vast dat deze link, zo daarvan al kan worden gesproken in relatie tot de heer EvdB, geen betrekking heeft op de partij die bij SBB als winnaar uit de bus is gekomen en vervolgens als erfpachter een omgevingsvergunning heeft aangevraagd voor het zonnepark Zonnewoud aan de Groenewoudseweg.

Melder heeft ten tweede een relatie gesuggereerd door te stellen dat Tomingroep werkzaamheden voor onderhoud en beheer zou kunnen gaan verrichten op het Zonnewoud. Hierbij suggereert melder een mogelijke relatie tussen de heer EvdB (via zijn inmiddels voormalig werkgever) en Sunvest, de partij aan wie de omgevingsvergunning voor project Zonnewoud is verleend. De suggestie is dat de heer EvdB de Tomingroep van extra werk zou voorzien wanneer het project Zonnewoud aan de Groenewoudseweg doorgang zou vinden. Deze werkzaamheden zouden betrekking (kunnen) hebben op het openen van het hek, het grasmaaien en de andere onderhoudswerkzaamheden. Volgens de heer EvdB heeft de Tomingroep hiervoor geen offerte uitgebracht en was er ook geen sprake van dat de Tomingroep werkzaamheden voor het project Zonnewoud zou gaan verrichten. De verklaring van de heer EvdB sluit aan bij onze vaststelling dat Werkvoorzieningschap Tomingroep blijkens de informatie op haar website en haar jaarverslag 2018 de Wet sociale werkvoorziening uitvoert voor haar deelnemende gemeenten, waartoe de gemeente Zeewolde niet behoort. Daarnaast blijkt uit de bevindingen dat Sunvest een andere partij heeft benaderd voor bedoelde onderhoudswerkzaamheden, namelijk Concern voor Werk. Overigens was het ook aan melder bekend dat Concern voor Werk door Sunvest is benaderd en is opgevoerd als (mogelijke) samenwerkingspartij. Melder heeft er op gewezen dat in het participatierapport van Sunvest staat dat Sunvest voor het beheer mensen, die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt, aan het werk zou willen helpen. Hij geeft aan dat Sunvest in dit kader contact heeft gehad met een bedrijf en hierover offertes heeft opgevraagd; dit betreft Concern voor Werk. Echter, omdat Concern voor Werk volgens melder geen officiële rol heeft gespeeld in dit traject en de heer EvdB volgens melder vanuit de Tomingroep (om te leren) aan die externe adviescommissie heeft deelgenomen, is naar zijn zeggen het idee ontstaan dat de Tomingroep wellicht een rol in het beheer zou kunnen spelen. Melder geeft daarbij aan dat hij dit niet heeft kunnen verifiëren en dat hij de heer EvdB daarover wil geloven nu de heer EvdB heeft verklaard dat de Tomingroep geen rol speelt bij het onderhoud van het park.

Samenvattend stellen wij vast dat uit de bekend geworden feiten op geen enkele wijze betrokkenheid blijkt van Tomingroep bij onderhoud en beheerwerkzaamheden op het Zonnewoud.

Relaties van de heer MvD?

Melder heeft de gang van zaken bij SBB, om een erfpachter voor het Zonnewoud te selecteren, uitgebreid ter discussie gesteld. Een van de kritiekpunten van melder is dat de heer MvD deelneemt aan de externe commissie van SBB, terwijl deze een vermeende relatie heeft met een van de aanbidders. Uit ons onderzoek komt naar voren dat inderdaad sprake is geweest van een relatie tussen een aan Sunvest gelieerde partij (ProfiNRG) en een vennootschap die was gelieerd aan de heer MvD (Chiriqui B.V., handelsnaam LEON Zeewolde) en voorts is sprake van contacten en een intentieovereenkomst tussen Sunvest en ZeewoldeZon.

De heer MvD was eerst rechtstreeks en later via Chiriqui Holding B.V. tot 29 juli 2020 enig aandeelhouder en bestuurder van LEON Zeewolde c.q. Chiriqui B.V. Uit informatie van de heer MvD volgt dat ProfiNRG in het verleden zowel panelen leverde alsook zorgde voor de installatie van de panelen. ProfiNRG werkt volgens de heer MvD echter vanaf 2017 uitsluitend als groothandel voor grootschalige projecten, waardoor voor de kleine projecten van Chiriqui B.V. geen gebruik van ProfiNRG meer kon worden gemaakt. De heer MvD is ook bestuurder bij de lokale energiecoöperatie ZeewoldeZon. Hij heeft via LEON Zeewolde samen met de woningcorporatie Woonpalet en Zeenergie, ZeewoldeZon opgericht. Nadat zij aanvankelijk als organisaties in het bestuur zaten, zijn vertegenwoordigers van deze organisaties later op persoonlijke titel toegetreden tot het bestuur van ZeewoldeZon. Uit het onderzoek blijkt dat Sunvest en ZeewoldeZon een

intentieovereenkomst hebben gesloten met betrekking tot 'participatie' van ZeewoldeZon als lokale energiecoöperatie. Overigens heeft de heer MvD verklaard dat ook een van de andere inschrijvers, TPSolar, een rol had weggelegd voor ZeewoldeZon in haar plan en dat TPSolar ruim voor de beoordelingssessie bij SBB tweemaal contact met hem heeft gehad over een mogelijke rol voor ZeewoldeZon bij het zonnepark Zonnewoud.

Voor zover de bedenkingen van melder zijn gericht tegen de deelname van de heer MvD aan de externe commissie treffen deze in zoverre doel, dat ZeewoldeZon als beoogd samenwerkingspartner werd gezien door in ieder geval twee van de te beoordelen inschrijvers bij SBB. Ten tijde van de bijeenkomst van de externe commissie (17 april 2019) was de heer MvD bovendien nog belanghebbende bij Chiriqui B.V. en had mitsdien een zakelijk belang. Ook vanuit Chiriqui Holding B.V. (waarvan de heer MvD enig aandeelhouder en bestuurder is) bestaan relaties met ZeewoldeZon: Chiriqui Holding B.V. regelt de levering van zonnepanelen voor ZeewoldeZon (maar levert die niet zelf) en daarnaast financiert Chiriqui Holding B.V. een deel van de investeringen in zonnepanelen voor ZeewoldeZon. Het is mitsdien voorstelbaar dat er vragen rijzen ten aanzien van de onafhankelijkheid van de heer MvD als deelnemer aan een commissie die de inschrijvingen beoordeelt en daarover advies geeft. Daarbij merken wij op dat uiteindelijk een tweede inschrijvingsronde heeft plaatsgevonden, waarbij de externe commissie niet meer betrokken is geweest. Hoewel de externe commissie in formele zin dus geen betrokkenheid had in het proces van de tweede inschrijvingsleidraad, doet dat naar onze mening niet wezenlijk af aan de waarde die aan de adviserende rol van de commissie is toegekend. Die had immers nog doorwerking in de tweede ronde getuige een e-mail van de accountmanager van SBB van 3 juli 2019 aan de Beleidsmedewerker Duurzame Energie:

'Vorige week hebben we de nieuwe beoordelingsronde gedaan van de nieuwe plannen van alle 5 van de oorspronkelijke inschrijvers. Sommige waren echt wezenlijk anders. We hebben met een interne club de beoordeling gedaan en daarin alle wensen van de externe beoordelingsclub meegenomen. (...)'

en een e-mail van de accountmanager van SBB van 12 juli 2019 aan de externe commissie met een update over het Zonnewoud:

'(...) Het advies wat u gegeven heeft is één op één overgenomen door de interne beoordelingscommissie en dus is de gunning verleend aan Sunvest met hun Zonnewoud. Echter, één van de andere partijen heeft hiertegen bezwaar aangetekend. Dit bezwaar is beoordeeld door een bezwarencommissie van Staatsbosbeheer en het bezwaar is gegrond geacht. Helaas waren wij daarom genooddacht om de gehele procedure te herhalen. De inschrijvingsleidraad is aangepast aan uw wensen en verstuurd naar de vijf inschrijvers. Deze hebben opnieuw voorstellen gedaan. Deze voorstellen zijn vorige week beoordeeld door de interne beoordelingscommissie en opnieuw is Sunvest als beste naar voren gekomen. (...)'

Aldus is wel sprake van invloed van het advies van de externe commissie, maar de beslissing om voor Sunvest te kiezen lag bij een interne commissie van SBB.

Wij hebben als onderdeel van het referentiekader een wetenschappelijk inzicht over netwerkcorruptie opgenomen. Wij merken hierbij op dat corruptie een begrip is dat ook een stevige strafrechtelijke connotatie kent. In bredere, klassieke zin is corruptie de tegenhanger van integriteit, waarbij integriteit (afgeleid van *integritas*) 'heelheid' of 'zuiverheid' impliceert en corruptie 'aangetast' betekent. De strekking van het wetenschappelijk inzicht aangaande netwerkcorruptie is vooral dat een van de doelen van sociale netwerken het helpen van anderen kan zijn en dat het ook het beïnvloeden van het besluitvormingsproces kan zijn. Het beïnvloeden van de besluitvorming gaat dan meestal over in het verkrijgen van een voorkeursbehandeling ten opzichte van anderen. Wij hebben dit onderwerp in het referentiekader opgenomen omdat het past binnen de opdracht om betrokkenheid, rollen en verbanden van en tussen de verschillende actoren in het proces te onderzoeken en omdat melder een netwerk schetst van ChristenUnie-actoren. De uitkomsten van ons onderzoek geven echter geen aanleiding voor een nadere beschouwing over netwerkcorruptie of vriendjespolitiek in dit conclusiehoofdstuk. Het enkele feit dat een aantal van de actoren actief is binnen de ChristenUnie is daarvoor niet toereikend.

Betrokkenheid bij gemeentelijke besluitvorming

Van belang is wel of de gemeentelijke besluitvorming door oneigenlijke belangen is beïnvloed c.q. of daarbij sprake is van een integriteitskwestie. Aan de kant van ambtenaren, collegeleden en raadsleden is niet gebleken van persoonlijk belang bij de besluitvorming over project Zonneward. Het proces bij SBB om een erfpachter te vinden, maakt geen deel uit van de gemeentelijke besluitvorming. Dat proces voltrekt zich via een principeverzoek van SBB en een aanvraag omgevingsvergunning van de erfpachter Sunvest, tot ambtelijk advisering en besluitvorming van college en raad. De vastgestelde relaties tussen de heer MvD, ZeewoldeZon en Sunvest zijn van belang voor de duiding van het bij SBB gelopen proces, maar raakt naar onze mening niet de gemeentelijke besluitvorming. Indien en voor zover het gunningsproces van SBB al aantastbaar zou zijn, is dat primair iets tussen SBB en betrokken inschrijvers. SBB heeft de mogelijkheid tot bouw en exploitatie van een zonnepark op grond van SBB gegund aan Sunvest. Vervolgens vraagt Sunvest als erfpachter een omgevingsvergunning aan en vindt de gemeentelijke besluitvorming daaromtrent plaats, waarbij de aanvraag door de gemeente op zijn merites moet worden beoordeeld.

Was deelname van een ambtenaar en raadslid aan het voortraject bij SBB mogelijk en wenselijk, gelet op hun latere betrokkenheid bij de ambtelijke advisering respectievelijk bij het afgeven door de raad van een Verklaring van geen bedenkingen?

Het betrokken raadslid

Wat betreft het raadslid, de heer EvdB, is achteraf discussie ontstaan naar aanleiding van zijn betrokkenheid in het voortraject bij SBB. Er is sprake van een bijzondere situatie nu de heer EvdB betrokkenheid had bij de externe commissie van SBB en daar de ingediende plannen heeft beoordeeld, waarvan er één is gekozen door SBB en waarvoor naderhand een aanvraag Omgevingsvergunning is ingediend. De raad was daarbij aan zet om zich uit te spreken over een Verklaring van geen bedenkingen.

Zo de deelname aan de externe commissie al als een functie moet worden gezien, is op zichzelf de combinatie van functies (lid externe commissie SBB en raadslid), niet te beschouwen als onverenigbaar: de functies die de wetgever onverenigbaar acht, staan primair opgesomd in artikel 13 Gemeentewet. Ook over de wenselijkheid van de combinatie van functies hoeft in beginsel niet negatief te worden geoordeeld. Dat kan echter anders liggen, als de raad zoals in deze casus een besluit dient te nemen met betrekking tot het plan. Overigens merken wij op dat de heer EvdB richting de accountmanager van SBB heeft aangegeven dat hij 'als raadslid van de ChristenUnie' aan de bijeenkomst zou deelnemen.

Heeft de combinatie van functies c.q. de betrokkenheid bij de externe commissie van SBB implicaties voor het kunnen uitoefenen van de bevoegdheden als raadslid? Artikel 28 Gemeentewet en artikel 2:4 Algemene wet bestuursrecht stellen regels over deelname aan stemming en beïnvloeding van besluitvorming. Over de verhouding tussen en reikwijdte van beide wetsartikelen is veel gezegd en geschreven, mede door de interpretatie die de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State door de jaren heen aan beide artikelen heeft gegeven. Ook is nieuwe wetgeving in voorbereiding om meer duidelijkheid te scheppen⁹. In dit geval is – zowel in de huidige als in de mogelijk nieuwe wetgeving – naar onze mening geen sprake van een situatie waarin de heer EvdB geen betrokkenheid zou moeten hebben bij besluitvorming in de raad die betrekking heeft op het ingediende plan. Artikel 28 Gemeentewet geeft aan wanneer een lid van de raad niet aan de stemming deelneemt. Wanneer het een aangelegenheid betreft die hem rechtstreeks of middellijk – dat wil zeggen: alle ter zake doende intensieve persoonlijke relaties – persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger – naar civiel recht¹⁰ – is betrokken, dan dient hij zich van stemming te onthouden. De zinsnede 'persoonlijk aangaan' impliceert daarbij een zekere exclusiviteit. Van een persoonlijk belang aan de zijde van de heer EvdB is niet gebleken. De heer EvdB heeft geen belang of functie bij Sunvest, noch bij het zonnepark als zodanig. Daarbij komt dat zijn rol in de planfase bij SBB beperkt was, hij niet een vertegenwoordigende of besluitvormende rol had en het advies wel invloed had, maar in formele zin geen rol heeft gespeeld bij de tweede inschrijvingsronde. Aldus was ten tijde van de besluitvorming in de gemeenteraad geen sprake van een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat

⁹ Zie o.a.: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/06/05/wetsvoorstel-bevorderen-integriteit-decentraal-bestuur-naar-raad-van-state>

¹⁰ ABRvS 7 augustus 2002, AB 2003, 3, JB 2002/280 (Winsum).

of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken, noch was enig persoonlijk belang van invloed op de besluitvorming. Van belangenverstrengeling is geen sprake.

De conclusie luidt dan ook dat artikel 28 Gemeentewet en artikel 2:4 Awb geen belemmering opwerpen voor de heer EvdB om als raadslid deel te nemen aan de besluitvorming inzake het project Zonneward. Als raadslid gaat de heer EvdB overigens zelf over het mandaat dat hij van de kiezer heeft gekregen. De voorzitter, noch iemand anders kan verhinderen dat hij gebruik maakt van zijn mandaat en meepraat en meestemt. 'Reparatie' zou in dat geval via de juridische weg moeten plaatsvinden. De genomen raadsbesluiten over de Verklaringen van geen bedenkingen zijn om de hiervoor genoemde redenen naar onze mening niet vernietigbaar op grond van strijd met artikel 28 Gemeentewet en/of artikel 2:4 Awb.

Naast de juridische werkelijkheid kan, zo is onze ervaring, negatieve beeldvorming een rol spelen: onderzoeksjournalisten verlangen verantwoording, in de huidige tijdsgeest is zichtbaar dat vermeende 'misstanden' nieuwswaarde hebben en er is nog het risico dat politieke tegenstanders of belanghebbenden de situatie publiekelijk ter discussie stellen. Hoewel er in casu juridisch naar onze mening geen bezwaar was om deel te nemen aan de behandeling en de besluitvorming, is in de beeldvorming bij sommigen wel een probleem ontstaan vanwege de betrokkenheid van de heer EvdB in het voortraject bij SBB. Zijn deelname aan een bijeenkomst bij SBB verhindert naar het ons voorkomt ook niet dat hij het woord voert en een amendement medeondertekent, maar handig is dat qua beeldvorming niet, omdat hij een bepaalde, weliswaar beperkte, mate van betrokkenheid heeft gehad bij de selectie van het plan. Echter, dat is onvoldoende reden om afstand te *moeten* houden van de besluitvorming. Wij verwijzen naar vorenstaande argumentatie dat de aangelegenheid hem niet persoonlijk aangaat. De heer EvdB heeft zich tijdens de behandeling een duidelijk voorstander getoond door enthousiast voor het plan te pleiten en voor de Verklaring van geen bedenkingen te stemmen, maar dat is zijn democratisch recht als raadslid. Hoewel het in de juridische afwegingen geen rol speelt, merken wij hierbij nog op dat het standpunt dat hij heeft ingenomen past binnen hetgeen vanuit eerdere besluitvorming van hem en zijn partij en fractie bekend was. In die zin is de beeldvorming niet oneigenlijk beïnvloed.

Zowel de gemeente als het betrokken raadslid hebben belang bij het vermijden van discussie over hun handelen. Binnen hun mogelijkheden doen zij er daarom goed aan om de zuiverheid van de verhoudingen te bewaken, dat wil zeggen: bij bijzonderheden c.q. politieke gevoeligheden wordt de burgemeester als bevorderaar van bestuurlijke integriteit (art. 170 lid 2 Gemeentewet) ingelicht, teneinde toe te zien op genoemde zuiverheid. De heer EvdB heeft zijn deelname aan de externe commissie niet gemeld aan de burgemeester, ook niet toen besluitvorming over de Verklaring van geen bedenkingen aan de orde was. Dat had naar onze mening wel in de rede gelegen, om af te wegen of te spiegelen wat de (on)mogelijkheden zijn wat betreft zijn deelname aan de behandeling en de besluitvorming. Dat had mogelijk de discussie achteraf kunnen voorkomen. Het komt ons voor dat de verdenking dat er oneigenlijke belangen spelen groter is geworden door zijn betrokkenheid niet te melden. Hierbij merken wij op dat anderzijds uit de feiten ook naar voren komt dat de heer EvdB geen geheim van zijn deelname heeft willen maken. In de commissievergadering van 31 oktober 2019 (de commissie Bestuur, Ruimte en Samenleving) heeft hij gezegd dat hij in de keuken heeft gekeken (zie ook het verslag van die vergadering in paragraaf 3.2.15). Hij heeft er naar eigen zeggen geen geheim van gemaakt, maar zijn deelname aan de commissie van SBB ook niet expliciet benoemd. De heer EvdB heeft op woensdag 6 november 2019 (tussen de fractievergadering van dinsdag 5 november 2019 en de raadsvergadering van donderdag 7 november 2019) in afzonderlijke gesprekken aan twee collega-raadsleden, de heer BvdW (CDA) en de heer WS (D66), verteld dat hij het raadslid was dat aan de externe commissie heeft deelgenomen.

De heer EvdB heeft verklaard dat hij, ten tijde van de bestuurlijke besluitvorming, binnen zijn fractie heeft geopperd om te vertellen dat hij het raadslid was dat had deelgenomen aan de externe adviesgroep over de komst van het zonnepark, naar aanleiding van een passage in een document van Sunvest (op pagina 111, participatierapport) waarin genoemd staat dat er een raadslid bij de externe adviescommissie betrokken was. De heer EvdB verklaart dat zijn fractie hierop reageerde dat die aanbesteding was komen te vervallen en op deze manier niet meer relevant was. De heer EvdB vindt volgens zijn verklaring achteraf dat hij toch had moeten melden dat hij het desbetreffende raadslid was.

De betrokken ambtenaar, de beleidsmedewerker Duurzame Energie

Wat betreft de betrokkenheid van de beleidsmedewerker Duurzame Energie stellen wij vast dat ook ten aanzien van zijn rol niet is gebleken van persoonlijke belangen, die zijn adviserende rol aan het college zouden ondermijnen. Wel is met zijn deelname aan een commissie bij SBB met een beoordelende taak – ten aanzien van plannen van inschrijvers – een kwetsbaarheid ontstaan ten aanzien van zijn onafhankelijkheid richting marktpartijen. Uit zijn functie vloeit voort dat hij ambtelijk contacten heeft met verschillende aanbieders op het gebied van duurzame energie. Dit blijkt ook uit zijn eigen verklaringen. Door plannen van inschrijvers bij SBB te beoordelen, maakt hij zich kwetsbaar omdat zo'n proces leidt tot een winnaar, die het project krijgt gegund, en meerdere verliezende inschrijvers. Met de verliezers kan hij in het kader van andere projecten functioneel te maken krijgen. En met de winnaar heeft hij in het project Zonneward vervolgens ook weer te maken.

Bij zijn functie als duurzaamheidsmakelaar past, zo blijkt uit het Uitvoeringsplan Duurzaamheid, dat hij de samenleving in beweging krijgt door juist binnen die samenleving op zoek te gaan naar initiatieven en ideeën en deze te helpen om te zetten in resultaat, dat hij verbindt en netwerkt. Ook het naar voren brengen van ideeën hoort hierbij. De duurzaamheidsmakelaar fungeert daarbij als een ambtenaar die past binnen de kaders van overheidsparticipatie. Gelet op zijn rol, en ook de toelichting daarop van de gemeentesecretaris, is het gebleken enthousiasme van de beleidsmedewerker Duurzame Energie voor het zonnepark Zonneward en het nemen van initiatief, waaronder het benaderen van leden voor een commissie van SBB, niet onbegrijpelijk. Dit enthousiasme komt ook tot uitdrukking in e-mails uit oktober en november 2019 van de beleidsmedewerker Duurzame Energie aan stakeholders rondom het project, waarin hij anticipeert op het politieke besluitvormingsproces en daarin feitelijk externe stakeholders adviseert hoe besluitvormingsproces ten gunste van het project te beïnvloeden. Dit raakt in de kern aan het leerstuk van de politiek-ambtelijke verhoudingen, waarbij – kort gezegd – het primaat van de besluitvorming bij de politiek ligt en de ambtenaar vanuit neutraliteit adviseert en vanuit loyaliteit uitvoert, ongeacht zijn eigen (beleids)opvattingen.

In dit verband wijzen wij erop dat de beleidsmedewerker Duurzame Energie pas in 2017 bij de gemeente is gestart, eerst als trainee. Hij heeft daar ook zelf op gewezen en naar eigen zeggen de politieke weerstand niet zien aankomen, die gedurende de planologische procedure bij de Verklaring van geen bedenkingen door de raad ontstond. Hij voert daarbij ook aan dat het hier in zijn beleving ging om een project op braakliggende grond niet zijnde landbouwgrond, hetgeen destijds buiten de politieke controverse lag. Hoe dan ook, de beoordelende rol die hij heeft genomen als deelnemer aan de externe commissie van SBB achten wij niet verstandig, aangezien hij functioneel ook een rol vervult rondom het plan van SBB/Sunvest als ambtenaar van de gemeente Zeewolde en dus over hetzelfde plan zijn wethouder (Duurzaamheid) en in bredere zin het college moet adviseren.

Indien wij zijn deelname aan de externe commissie van SBB in 2019 toetsen aan de gedragscode (daarvoor geldt de gedragscode die gold tot 1 januari 2020), dan kan niet worden gezegd dat zijn handelen niet in overeenstemming is met bepalingen uit die gedragscode. De bepalingen over het verrichten van activiteiten die het functioneren van de gemeente kunnen raken, gaan over activiteiten naast het werk en over nevenactiviteiten. Daarvan is hier naar het ons voorkomt geen sprake; de beleidsmedewerker Duurzame Energie heeft juist vanuit zijn functie een bijdrage willen leveren.

Overig

Tot slot een korte beschouwing over de bekendheid van het college met de deelname van een raadslid en een ambtenaar aan de externe commissie van SBB. Melder heeft in zijn bedenkingen aangegeven dat al in 2019 bij het college bekend was dat het raadslid had deelgenomen aan de externe commissie van SBB. Hij wijst daarbij op het participatierapport van Sunvest dat deel uitmaakte van de aanvraag omgevingsvergunning en ook was toegevoegd aan de Ruimtelijke Onderbouwing, die als stuk was toegevoegd bij de 1^e Verklaring van geen bedenkingen. De geïnterviewde collegeleden hebben verklaard het toen niet te hebben geweten en de bewuste passage op pagina 111 niet te hebben opgemerkt. Wij stellen vast dat dat laatste ook geldt voor de raads- en commissieleden, waaronder melder, die destijds ook over de Ruimtelijke onderbouwing (met participatierapport) beschikten.

Het benaderen van het betrokken raadslid de heer EvdB voor de externe commissie is volgens de beleidsmedewerker Duurzame Energie in interactie met de wethouder Duurzaamheid gebeurd, maar die heeft daar naar eigen zeggen geen herinnering aan. Er is geen documentatie bekend geworden die hierover duidelijkheid kan verschaffen. De heer EvdB heeft onder meer verklaard dat hij op de fractievergaderingen van 15 en 23 april 2019 (kort voor en na de bijeenkomst bij SBB op 17 april 2019) heeft gesproken over zijn deelname aan de externe commissie van SBB. De wethouder Duurzaamheid was daarbij volgens de heer EvdB zoals gebruikelijk aanwezig, in ieder geval op de fractievergadering van 15 april 2019 gezien de agenda van die vergadering. De wethouder Duurzaamheid heeft verklaard dat als de heer EvdB tot deze conclusie komt, hij deze conclusie deelt.